

การดำเนินการทางวินัย ของข้าราชการพลเรือนสามัญ

ตามกฎหมาย ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย
พ.ศ. ๒๕๕๖

การดำเนินการทางวินัย
ของข้าราชการพลเรือนสามัญ
ตามกฎหมาย ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย

พ.ศ. ๒๕๕๖

ชื่อหนังสือ	การดำเนินการทางวินัยของข้าราชการพลเรือนสามัญ ตามกฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖	
เลข ISBN	978-616-548-138-0	
สงวนลิขสิทธิ์	ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ โดย สำนักงาน ก.พ.	
พิมพ์ครั้งที่ ๑	สิงหาคม ๒๕๕๗	
จำนวนพิมพ์	๑,๕๐๐ เล่ม	
เจ้าของ	สำนักงาน ก.พ.	
ที่ปรึกษา	นายพันธุ์เรือง พันธุ์หงส์ นายชนะ อินสว่าง นางสาวพัชรา เพ็ชรทวี	รองเลขาธิการ ก.พ. ที่ปรึกษาสำนักงาน ก.พ. ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานวินัย
คณะผู้จัดทำ	นางเสาวภา แม่สุวรรณ นางจรรุวรรณ คุณธรรม นายศักดริน โต๊ะเฮง นายมานนท์ วงศ์มงคุณ นางสาวจุฑาพิชญ์ สิริวิศาลกิจ นางสาวสุดชีวัน ดีเหลือ นางสาวศรีธัญญา เทียนเสรี นางสาววรรณวิมล มะละเจริญ	นิติกรชำนาญการพิเศษ นิติกรชำนาญการพิเศษ นิติกรชำนาญการ นิติกรชำนาญการ นิติกรชำนาญการ นิติกรชำนาญการ นิติกรชำนาญการ นิติกรปฏิบัติการ
พิมพ์ที่	บริษัท ๒๑ เซ็นจูรี จำกัด เลขที่ ๗๔๕ ถนนนครไชยศรี แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ โทรศัพท์ ๐-๒๒๔๑-๗๑๐๑-๔ โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๗๑๐๕ www.21century.co.th	

สารบัญ

เรื่อง

หน้า

สรุปสาระสำคัญของ กฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖

๑

หมวด ๑	การดำเนินการเมื่อมีการกล่าวหาหรือมีกรณีเป็นที่สงสัยว่ามีการกระทำผิดวินัย	๑
หมวด ๒	การสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้น	๕
หมวด ๓	การดำเนินการในกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง	๘
หมวด ๔	การดำเนินการในกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง	๑๒
หมวด ๕	กรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง	๓๐
หมวด ๖	การสั่งยุติเรื่อง ลงโทษ หรืองดโทษ	๓๓
หมวด ๗	การมีคำสั่งใหม่กรณีมีการเพิ่มโทษ ลดโทษ งดโทษ หรือยกโทษ	๓๖
หมวด ๘	การสั่งพักราชการและให้ออกจากราชการไว้ก่อน	๔๐
หมวด ๙	ระยะเวลา	๕๑
หมวด ๑๐	บทเบ็ดเตล็ด	๕๔
บทเฉพาะกาล		๕๕

ภาคผนวก

๕๗

- หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๑๑/ว๑ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๗
เรื่อง กฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖
- หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๑๑/ว ๒ ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗
เรื่อง กำหนดตำแหน่งประธานกรรมการตามกฎ ก.พ.
ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖
- หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๑๑/ว ๓ ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗
เรื่อง แบบตามกฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖
- ตัวอย่างการแจ้งตำแหน่งคณะกรรมการสอบสวน

สรุปสาระสำคัญ

กฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖

ก.พ. ได้กำหนด กฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖ โดยอาศัยอำนาจตาม มาตรา ๘ (๕) และหมวด ๗ การดำเนินการทางวินัย ตามมาตรา ๙๔ มาตรา ๙๕ มาตรา ๙๖ มาตรา ๙๗ มาตรา ๑๐๑ และมาตรา ๑๐๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่ง กฎ ก.พ. ฉบับนี้ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๖ โดยให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

กฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖ ประกอบด้วย ๑๐ หมวด และบทเฉพาะกาล รวมทั้งสิ้น ๙๘ ข้อ โดยสำนักมาตรฐานวินัย สำนักงาน ก.พ. ได้สรุปสาระสำคัญของ กฎ ก.พ. ฉบับนี้ไว้ ดังต่อไปนี้

หมวด ๑

การดำเนินการเมื่อมีการกล่าวหาหรือมีกรณีเป็นที่สงสัยว่ามีการกระทำผิดวินัย

หมวดนี้เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการของการดำเนินการตามนัยมาตรา ๙๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ อันเป็นบทบัญญัติที่กำหนดที่มาของการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญ โดย “หมวด ๑ การดำเนินการเมื่อมีการกล่าวหาหรือมีกรณีเป็นที่สงสัยว่ามีการกระทำผิดวินัย” ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำคัญไว้ ดังนี้

- การกล่าวหาข้าราชการพลเรือนสามัญที่มีพฤติการณ์กระทำผิดวินัย
- การจำแนกกรณีเป็นที่สงสัยว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำผิดวินัย
- การกำหนดวิธีการรายงานของผู้บังคับบัญชาไปยังผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗

สาระสำคัญ

๑. กรณีมีการกล่าวหาต่อผู้บังคับบัญชาว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำความผิดวินัยตามข้อ ๓ ของกฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖

“การกล่าวหา” คือ การร้องเรียนกล่าวโทษระบุว่าข้าราชการพลเรือนสามัญมีพฤติการณ์หรือมีการกระทำที่เป็นความผิดทางวินัยตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง หรือไม่ร้ายแรง ซึ่งการกล่าวหาไม่ได้ทั้งการกล่าวหาที่เป็นหนังสือ และการกล่าวหาด้วยวาจา แต่การกล่าวหาทั้งสองวิธีดังกล่าว ต้องเป็นการกล่าวหาต่อผู้บังคับบัญชาในระดับใดก็ได้ ถึงจะเป็นการกล่าวหาเพื่อให้ดำเนินการต่อไปตามหมวดนี้

การกล่าวหาเป็นหนังสือตามข้อ ๓ วรรคหนึ่ง นั้น ต้องมีรายละเอียดอันได้แก่การระบุชื่อและลงลายมือชื่อผู้กล่าวหา ระบุชื่อหรือตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหา หรือข้อเท็จจริงที่เพียงพอให้ทราบว่าเป็นการกล่าวหาข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใด นอกจากนี้ ยังต้องมีข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐานเบื้องต้นเพียงพอที่จะให้เข้าใจได้ว่าผู้นั้นมีพฤติการณ์หรือการกระทำความผิดอย่างไร หรือเพียงพอ ที่จะสามารถสืบสวนเพื่อค้นหาความจริงต่อไปได้

การกล่าวหาด้วยวาจาตามข้อ ๓ วรรคสอง นั้น ผู้บังคับบัญชาผู้ที่ได้รับฟังการกล่าวหานั้นจะต้องจัดทำบันทึกคำกล่าวหาโดยให้มีรายละเอียดเพียงพอเช่นเดียวกับการกล่าวหาเป็นหนังสือ และให้ผู้กล่าวหาดังกล่าวลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน ทั้งนี้ เพื่อให้ปรากฏหลักฐานการกล่าวหาเป็นลายลักษณ์อักษร

๒. กรณีเป็นที่สงสัยว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำความผิดวินัยตามข้อ ๔ ของกฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖

สาระสำคัญของข้อ ๔ นี้ เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ในกรณีที่ปรากฏว่ามีการกล่าวหาว่าข้าราชการพลเรือนสามัญกระทำความผิดวินัยแต่ไม่ปรากฏตัวผู้กล่าวหา และรวมทั้งกรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้พบเห็นข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์อันเป็นที่สงสัยว่าผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำความผิดวินัย ซึ่งทั้งสองกรณีจะต้องปรากฏพยานหลักฐานเพียงพอที่จะสืบสวนสอบสวนต่อไปได้ว่ามีข้าราชการพลเรือนสามัญกระทำความผิดวินัยหรือไม่ โดยรายละเอียดแต่ละกรณีมีดังต่อไปนี้

๒.๑ กรณีเป็นที่สงสัยตามข้อ ๔ (๑) นั้น เป็นกรณีที่มีการกล่าวหา โดยไม่ได้ระบุชื่อหรือลงลายมือชื่อของผู้กล่าวหา แต่ระบุเพียงชื่อหรือตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหา หรือข้อเท็จจริงที่เพียงพอให้ทราบว่าเป็นการกล่าวหาข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใด โดยมีข้อเท็จจริงเพียงพอที่จะให้เข้าใจได้ว่าผู้นั้นมีพฤติการณ์หรือการกระทำผิดอย่างไร หรือเพียงพอที่จะสามารถสืบสวนสอบสวนเพื่อค้นหาความจริงต่อไปได้ ซึ่งการกล่าวหาในกรณีนี้ก็คือ การร้องเรียนกล่าวหาโดย “บัตรสนเท่ห์” ดังนั้น บัตรสนเท่ห์ ก็อาจเป็นที่มาที่ทำให้มีการดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นได้ ถ้าพิจารณาแล้วเห็นว่าบัตรสนเท่ห์นั้น มีหลักฐานหรือมีกรณีแวดล้อมปรากฏชัดแจ้ง ตลอดจนถึงพยานบุคคลแน่นอน^๑

๒.๒ กรณีเป็นที่สงสัยตามข้อ ๔ (๒) นั้น เป็นกรณีที่ข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ได้ปรากฏต่อผู้บังคับบัญชาเอง ทำให้เป็นที่สงสัยว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำผิดวินัย และมีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะสืบสวนสอบสวนต่อไปได้ โดยกรณีนี้ถือว่าการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวจึงไม่ได้เป็นผู้กล่าวหาตามข้อ ๓

ทั้งนี้ กรณีเป็นที่สงสัยว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำผิดวินัยตามข้อ ๔ (๑) และ (๒) เป็นเพียงแค่การกำหนดบางลักษณะของกรณีเป็นที่สงสัยเท่านั้น ซึ่งก็อาจมีลักษณะอื่นๆ ได้อีก หากลักษณะนั้นเป็นกรณีที่ได้ปรากฏข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ว่ามีข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำผิดวินัย และมีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะสืบสวนสอบสวนต่อไปได้

๓. การรายงานของผู้บังคับบัญชาไปยังผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุ ตามมาตรา ๕๗ ตามข้อ ๒ ของกฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖

เมื่อความปรากฏกับผู้บังคับบัญชาว่ามีกรกล่าวหาหรือมีกรณีเป็นที่สงสัยว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำผิดวินัยตามรายละเอียดข้างต้นแล้ว หากผู้บังคับบัญชา

---

^๑ หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๖/ว ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๑ เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการร้องเรียนกล่าวโทษข้าราชการและการสอบสวนเรื่องราวร้องเรียนกล่าวโทษข้าราชการว่ากระทำผิดวินัย

ที่รับทราบเรื่องนั้นไม่ใช่ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวก็มีหน้าที่ต้องรายงานตามมาตรา ๙๐ วรรคหนึ่ง ประกอบกับข้อ ๒ โดยการรายงานต้องจัดทำเป็นหนังสือ ที่ระบุชื่อผู้กล่าวหา (ถ้ามี) ชื่อและตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหา ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการกล่าวหาหรือกรณีที่เป็นที่สงสัย และรายงานตามลำดับชั้นไปจนถึงผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ให้รับทราบเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

แต่หากผู้บังคับบัญชาที่ทราบเรื่องนั้นเป็นผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวก็ต้องรีบดำเนินการตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ นี้ต่อไปโดยเร็ว

หมวด ๒

การสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้น

หมวดนี้เป็นการกล่าวถึงหลักเกณฑ์และวิธีการของผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ที่ได้รับทราบการรายงานตามข้อ ๒ หรือเป็นกรณีกับผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ รับทราบเรื่องกล่าวหาหรือกรณีเป็นที่สงสัยว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใด กระทำผิดวินัยด้วยตนเองตามข้อ ๔ ของ “หมวด ๑ การดำเนินการเมื่อมีการกล่าวหาหรือมีกรณีเป็นที่สงสัยว่ามีการกระทำผิดวินัย”

สาระสำคัญ

“หมวด ๒ การสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้น” ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการการดำเนินการที่สอดคล้องกับบทบัญญัติตามมาตรา ๙๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ไว้ กล่าวคือ

๑. ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาว่าเรื่องที่กล่าวหาหรือกรณีเป็นที่สงสัยนั้น มีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้อยู่ใต้บังคับบัญชานั้นกระทำผิดวินัยหรือไม่ ส่วนในการดำเนินการของผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ เพื่อพิจารณาในเรื่องดังกล่าว สามารถดำเนินการได้ตามที่กำหนดในข้อ ๕ ของกฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖ ดังนี้

๑.๑ ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่ปรากฏในเบื้องต้นเพียงพอแก่การพิจารณาแล้ว ตามข้อ ๕ (๑) ก็ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ พิจารณาว่ากรณีนั้นมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัยหรือไม่ อย่างไร โดยจะไม่ทำการสืบสวนก็ได้

๑.๒ ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่มีนั้น ยังไม่เพียงพอที่จะพิจารณาได้ ก็ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ดำเนินการสืบสวนตามข้อ ๕ (๒) เพื่อรวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติม ทั้งนี้จะดำเนินการด้วยตนเอง หรือจะให้ข้าราชการพลเรือนสามัญหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นเป็นผู้ดำเนินการสืบสวนแล้วรายงานมาเพื่อพิจารณาต่อไปก็ได้

อนึ่ง คำว่า “การสืบสวน” ดังกล่าวข้างต้น หมายถึง การสืบหาข้อเท็จจริง และพยานหลักฐานในเบื้องต้นเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่า กระทำผิดวินัยหรือไม่ นอกจากนี้การสืบสวนให้ทำในทางลับ^๒ เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหาย แก่ข้าราชการผู้ถูกดำเนินการหรือบุคคลภายนอก เช่น ผู้กล่าวหา หรือพยาน เป็นต้น

๒. ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ พิจารณาแล้ว เห็นว่าเรื่องดังกล่าวมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นกระทำผิดวินัย กล่าวคือ ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ได้พิจารณาและเห็นว่ากรณี ปราบกฏพยานหลักฐานเพียงพอที่เชื่อได้ว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัย ก็ให้ดำเนินการตามข้อ ๖ ของกฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖ ดังนี้

๒.๑ ในกรณีที่เห็นว่ามีมูลเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง (ตามมาตรา ๘๑ – ๘๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑) ก็ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ดำเนินการตาม “หมวด ๓ การดำเนินการ ในกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง” ต่อไป

๒.๒ ในกรณีที่เห็นว่ามีมูลเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง (ตามมาตรา ๘๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑) ก็ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ดำเนินการตาม “หมวด ๔ การดำเนินการในกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง” ต่อไป

๓. ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ พิจารณาแล้ว เห็นว่าเรื่องดังกล่าวไม่มีมูลที่ควรกล่าวหาว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำผิดวินัย โดยอาจเป็นกรณีตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๗ ของกฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖ กล่าวคือ ไม่มีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะทราบได้ว่าข้าราชการผู้ใด เป็นผู้กระทำผิดวินัยหรือน่าเชื่อได้ว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นกระทำผิดวินัย ไม่มีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะดำเนินการสืบสวนสอบสวนต่อไปได้ หรือการกระทำนั้นไม่เป็นความผิดวินัย เช่นนี้ ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ต้องให้ยุติเรื่องดังกล่าว

---

^๒ หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๖/ว ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๑ เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการร้องเรียนกล่าวโทษข้าราชการและการสอบสวนเรื่องราวจ้างเรียน กล่าวโทษข้าราชการว่ากระทำผิดวินัย

อนึ่ง วิธีการตามหมวดนี้ถือว่ามีความสำคัญมากเช่นกัน เพราะหากดำเนินการไม่ถูกต้องตามวิธีการที่บัญญัติไว้นี้ ก็อาจเป็นเหตุให้ผู้ถูกดำเนินการทางวินัยร้องทุกข์หรืออุทธรณ์ได้ เช่น กล่าวหาว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำผิดวินัยและดำเนินการสอบสวนพิจารณาความผิดโดยไม่ได้สืบสวนหรือพิจารณาให้เห็นว่ากรณีมีมูลหรือไม่เสียก่อน เช่นนี้ ข้าราชการผู้นั้นก็อาจร้องทุกข์ก่อนถูกลงโทษหรืออุทธรณ์เมื่อถูกลงโทษแล้วก็ได้^๓

ข้อสังเกต

ในกรณีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจพบว่าหน่วยงานของรัฐแห่งใดมีกรณีเงินขาดบัญชีหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐทุจริตและได้ชี้มูลความผิดแล้ว ก็ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ดำเนินการทางวินัย โดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนหาข้อเท็จจริงเพื่อหามูลความผิด^๔ ตามที่กำหนดไว้ในหมวด ๒ นี้ อีก ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของทางราชการที่จะให้การดำเนินการเป็นไปโดยรวดเร็ว

---

^๓ ประวีณ ฦ นคร, พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ สรุปสาระสำคัญและคำอธิบายรายมาตรา, น. ๑๒๙,

^๔ ข้อ ๖ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเร่งรัดติดตามเกี่ยวกับกรณีเงินขาดบัญชีหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๖

หมวด ๓

การดำเนินการในกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง

เมื่อผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ พิจารณาในเบื้องต้น หรือพิจารณาจากผลการสืบสวนแล้วเห็นว่า พฤติการณ์ของข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้น มีมูลว่ากระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง (ตามมาตรา ๘๑ - ๘๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑) ก็ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามหมวดนี้ต่อไป โดยเร็ว โดยหมวดนี้จะกล่าวถึงขั้นตอนวิธีการดำเนินการทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรงว่าจะต้องปฏิบัติอย่างไรบ้าง

สาระสำคัญ

“หมวด ๓ การดำเนินการในกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง” ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวนทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรงให้ชัดเจน และรวดเร็วขึ้น โดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการใหม่ที่สำคัญ เช่น กำหนดระยะเวลาเร่งรัดในการสอบสวน วิธีการสอบสวน การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน และการคัดค้านกรรมการสอบสวน เป็นต้น นอกจากนี้ยังกำหนดให้ต้องมีการแจ้งข้อกล่าวหา และให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ สำหรับรายละเอียดของหมวดนี้มีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

๑. การดำเนินการทางวินัยหรือการสอบสวนตามหมวดนี้ ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ จะดำเนินการสอบสวนด้วยตัวเองหรือมอบหมายให้ผู้อื่นผู้ใดเป็นผู้สอบสวนทางวินัยเพื่อรวบรวมพยานหลักฐานมาประกอบการพิจารณาว่ากรณีเป็นความผิดวินัยหรือไม่ ตามมาตราใด และควรได้รับโทษสถานใด โดยไม่ต้องตั้งคณะกรรมการสอบสวนก็ได้ ดังนี้

๑.๑ การสอบสวนโดยไม่ตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามข้อ ๙ ของกฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ดำเนินการสอบสวนด้วยตัวเองหรือมอบหมายให้ผู้อื่นผู้ใดเป็นผู้สอบสวน ให้รีบดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๔๕ วัน^๔ นับแต่วันที่พิจารณาเห็นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ทั้งนี้ต้องมีการแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ถูกกล่าวหาทราบ รวมทั้งต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาได้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายในเวลาที่กำหนดด้วย

๑.๒ การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามข้อ ๑๒ ของกฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ก็ให้ดำเนินการโดยนำ“หมวด ๔ การดำเนินการในกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง” ในเรื่ององค์ประกอบและคุณสมบัติของคณะกรรมการสอบสวนตามข้อ ๑๘ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสี่ (โดยกรรมการสอบสวนจะไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนิติกร หรือผู้ได้รับปริญญาทางกฎหมาย หรือผู้ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรการดำเนินการทางวินัย หรือผู้มีประสบการณ์ด้านการดำเนินการทางวินัยก็ได้) คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามข้อ ๑๙ การเปลี่ยนแปลงกรรมการสอบสวนตามข้อ ๒๐ การแจ้งคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามข้อ ๒๑ และการคัดค้านกรรมการสอบสวนตามข้อ ๒๒ ถึงข้อ ๒๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

สำหรับการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนในกรณีที่ข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งต่างกัน หรือต่างกรม หรือต่างกระทรวงกัน ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยร่วมกัน ก็ให้เป็นไปตามมาตรา ๙๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกอบกับข้อ ๑๖ (ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน) และข้อ ๑๗ (การร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน) ของกฎ ก.พ. ฉบับนี้

---

^๔ เป็นระยะเวลาเร่งรัด เพื่อให้มีการดำเนินการเป็นไปอย่างรวดเร็ว

คณะกรรมการสอบสวนต้องดำเนินการตามข้อ ๑๓ วรรคหนึ่ง โดยต้องดำเนินการสอบสวน แจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ การรับฟัง คำชี้แจงของผู้ถูกกล่าวหา การรวบรวมข้อเท็จจริง รวบรวมข้อกฎหมาย และรวบรวม พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เก็บไว้ในสำนวนแล้วจัดทำรายงานการสอบสวนพร้อมความเห็น ของคณะกรรมการสอบสวนเสนอต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ทั้งนี้ต้อง ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน^๖ นับแต่วันที่ประธานกรรมการรับทราบคำสั่ง ในกรณีที่ไม่สามารถสอบสวนให้แล้วเสร็จได้ภายในเวลาที่กำหนดให้ประธานกรรมการรายงาน ต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อขอขยายระยะเวลาตามความจำเป็นตามข้อ ๑๓ วรรคสอง ในการนี้ ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนอาจพิจารณาขยายระยะเวลา หรือ ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ จะสั่งให้ยุติการดำเนินการเพื่อพิจารณา ดำเนินการสอบสวนเองก็ได้

เมื่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนได้รับรายงานข้างต้นแล้ว หากเห็นว่าดำเนินการ ไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ก็ให้สั่งการตามข้อ ๑๔ (๑) หรือ (๒) โดยหากเห็นว่าข้อเท็จจริง และพยานหลักฐานยังไม่เพียงพอ ก็สามารถกำหนดประเด็นให้คณะกรรมการสอบสวน กลับไปดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติม หรือสั่งให้คณะกรรมการสอบสวนกลับไปดำเนินการให้ ถูกต้องโดยเร็ว

๒. เมื่อผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ พิจารณาผลการ สอบสวนแล้ว ก็ให้ดำเนินการสั่งการ ตามข้อ ๑๑ ของกฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการ ทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖ ดังนี้

๒.๑ หากเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำผิดวินัย ก็ให้ดำเนินการสั่งยุติเรื่อง

---

^๖ อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ ๕

๒.๒ หากเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ก็ให้สั่งลงโทษ ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดเงินเดือน ตามควรแก่กรณี หรือหากเห็นว่าเป็นการกระทำ ผิดเล็กน้อยและมีเหตุอันควรงดโทษก็สามารถสั่งงดโทษและให้ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือ หรือว่ากล่าวตักเตือนแทนก็ได้

๒.๓ หากเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ก็ให้ดำเนินการ ตามหมวด ๔ การดำเนินการในกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงต่อไป

หมวด ๔

การดำเนินการในกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง

การดำเนินการในกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงนั้น เป็นกระบวนการรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อให้ได้ความจริงว่าข้าราชการผู้ถูกกล่าวหา ได้กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงหรือไม่ หากข้าราชการผู้นั้นกระทำผิดก็ต้องถูกลงโทษ ตามความเหมาะสมแก่กรณี ซึ่งการดำเนินการในเรื่องนี้ โดยปกติจะเริ่มต้นเมื่อผู้บังคับบัญชา ซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้พิจารณาตามมาตรา ๙๑ แล้วเห็นว่าพฤติการณ์ของผู้ใต้บังคับบัญชามีมูล ที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวก็มีหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการ ทางวินัยอย่างร้ายแรงแก่ผู้นั้น ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๙๓ มาตรา ๙๔ มาตรา ๙๕ และมาตรา ๙๗

จุดมุ่งหมาย

การดำเนินการตาม“หมวด ๔ การดำเนินการในกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง”ของ กฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖ นั้น มีหลักการสำคัญในการดำเนินการ ดังนี้

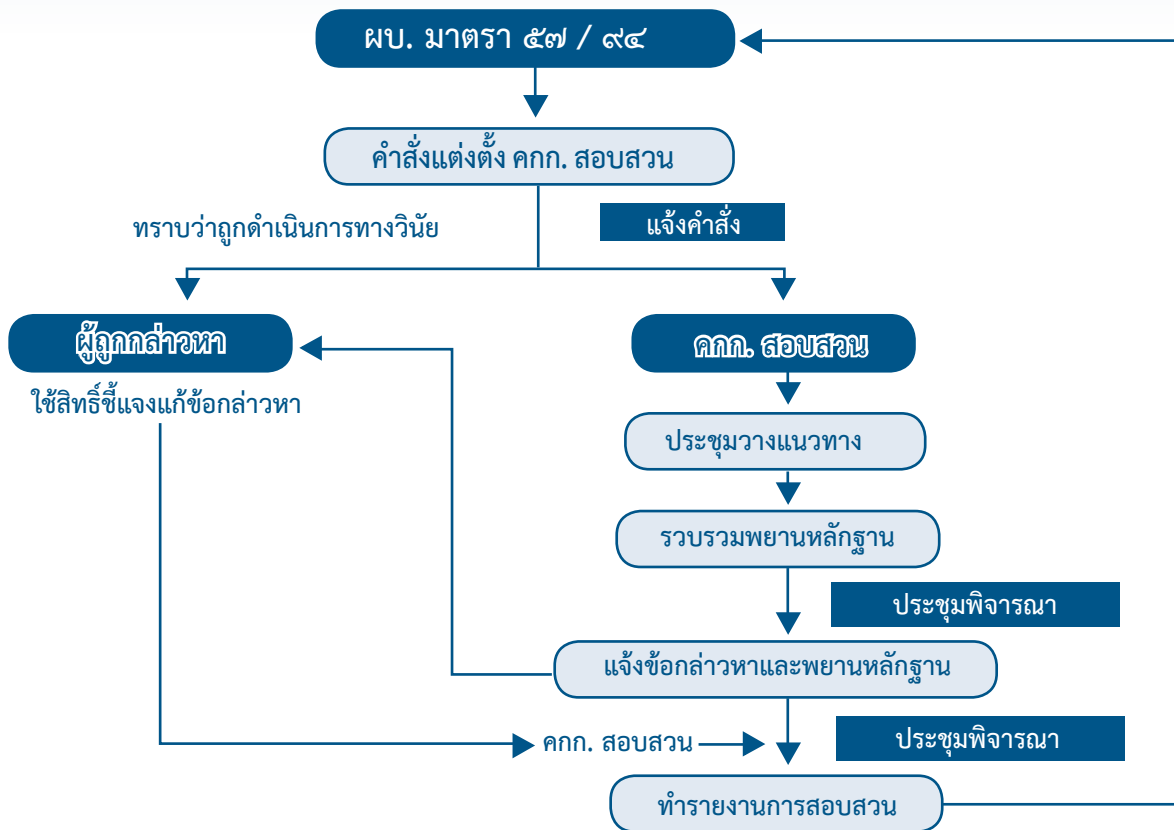
๑. ผู้ดำเนินการต้องเป็นผู้มีอำนาจตามที่กฎหมายกำหนด
๒. ต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน
๓. ต้องมีการแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา ให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ
๔. ต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา และ

๕. หากการสอบสวนปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงให้ส่งเรื่องให้ อ.ก.พ. สามัญ (ได้แก่ อ.ก.พ. จังหวัด อ.ก.พ. กรม หรือ อ.ก.พ. กระทรวง) ที่ผู้นั้นสังกัดอยู่ เพื่อพิจารณามีมติ

โดยหลักการข้างต้นล้วนเป็นการให้หลักประกันความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกกล่าวหาและทางราชการทั้งสิ้น เนื่องจากการดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงอาจส่งผลให้ข้าราชการผู้ถูกดำเนินการต้องพ้นจากราชการก็ได้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการควบคุมการที่ป้องกันไม่ให้ผู้มีอำนาจใช้อำนาจไปในทางที่ไม่ถูกต้อง จนเป็นเหตุให้ข้าราชการที่ไม่ได้กระทำผิดต้องถูกกลั่นแกล้งและถูกลงโทษไล่ออกหรือปลดออกจากราชการ หรือช่วยเหลือให้ข้าราชการผู้กระทำผิดไม่ต้องรับโทษทางวินัย

สำหรับกระบวนการหรือหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาการดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงได้กำหนดรายละเอียดไว้ตั้งแต่ข้อ ๑๕ - ข้อ ๖๓ “หมวด ๔ การดำเนินการในกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง” ของ กฎ ก.พ. ฉบับนี้ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ที่ต้องการให้ “การดำเนินทางวินัยรวดเร็ว ยุติธรรม และปราศจากอคติ” อีกทั้งยังสอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย

สรุปกระบวนการดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรง

สาระสำคัญ

๑. ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน โดยตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกอบกฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้บัญญัติไว้ดังนี้

๑.๑ มาตรา ๙๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ของผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน อันได้แก่

- รัฐมนตรีเจ้าสังกัด ตามมาตรา ๕๗ (๑) (๔) และ (๗)
- ปลัดกระทรวง หรือหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมที่อยู่ในบังคับบัญชา

หรือรับผิดชอบการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีหรือต่อรัฐมนตรี ตามมาตรา ๕๗ (๒) (๓) (๕) และ (๘)

- อธิบตี ตามมาตรา ๕๗ (๖) (๙) และ (๑๐)
- ผู้ว่าราชการจังหวัด ตามมาตรา ๕๗ (๑๑)

๑.๒ มาตรา ๙๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ กรณีที่ข้าราชการผู้ถูกกล่าวหา มีตำแหน่งต่างกัน หรือต่างกรมหรือต่างกระทรวงกัน ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยร่วมกัน ซึ่งได้บัญญัติให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนไว้เป็นการเฉพาะ ทั้งนี้ เพื่อให้การสอบสวนในกรณีที่มีข้าราชการร่วมกระทำผิดนั้น เป็นไปในทิศทางเดียวกันและพิจารณาจากพยานหลักฐานเดียวกันอีกด้วย ซึ่งจะทำให้ผลการสอบสวนและพิจารณาเป็นไปอย่างเสมอภาคและเป็นธรรมแก่ผู้ถูกกล่าวหาทั้งหมด โดยผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนได้แก่

- นายกรัฐมนตรี ในฐานะหัวหน้ารัฐบาล สำหรับข้าราชการต่างกระทรวง ถูกกล่าวหาและมีผู้ดำรงตำแหน่งประเภทบริหารระดับสูงร่วมด้วย (มาตรา ๙๔ (๓))
- รัฐมนตรีเจ้าสังกัด สำหรับข้าราชการกรมเดียวกัน ถูกกล่าวหา และมีปลัดกระทรวงร่วมด้วย (มาตรา ๙๔ (๑)) และสำหรับข้าราชการต่างกรมในกระทรวงเดียวกันถูกกล่าวหาและมีปลัดกระทรวงร่วมด้วย (มาตรา ๙๔ (๒))
- ปลัดกระทรวง สำหรับข้าราชการกรมเดียวกันถูกกล่าวหาและมีอธิบดีร่วมด้วย (มาตรา ๙๔ (๑)) และสำหรับข้าราชการต่างกรมในกระทรวงเดียวกันถูกกล่าวหา (มาตรา ๙๔ (๒))
- ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนสำหรับข้าราชการต่างกระทรวงกันถูกกล่าวหา (มาตรา ๙๔ (๓))

สำหรับกรณีอื่นตามมาตรา ๙๔ (๔) ก็ได้กำหนดไว้ในข้อ ๑๖ แห่งกฎ ก.พ. นี้ ดังนี้

ข้อ ๑๖ (๑) อธิบดีหรือผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุที่มีตำแหน่งเหนือกว่าเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน สำหรับในกรณีที่ข้าราชการกรมเดียวกันแต่ดำรงตำแหน่งต่างกันถูกกล่าวหาว่าร่วมกันกระทำผิดและผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ต่างกัน

ข้อ ๑๖ (๒) และ (๓) ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ของ
ผู้ถูกกล่าวหาแต่ละคนร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน สำหรับในกรณีดังนี้

- กรณีข้าราชการในสำนักงานรัฐมนตรี หรือส่วนราชการที่ไม่มีฐานะเป็นกรม
แต่มีหัวหน้าส่วนราชการเป็นอธิบดีหรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นอธิบดี
ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยร่วมกับข้าราชการพลเรือนสามัญในส่วนราชการอื่น

- กรณีข้าราชการพลเรือนสามัญในส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมและไม่
สังกัดกระทรวง แต่อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีหรือในส่วนราชการ
ที่มีหัวหน้าส่วนราชการรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีหรือ
ต่อรัฐมนตรี ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยร่วมกับข้าราชการพลเรือนสามัญในส่วนราชการอื่น

เว้นแต่ปรากฏว่าในกรณีดังกล่าวมีผู้ดำรงตำแหน่งประเภทบริหารระดับสูง
ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยร่วมด้วย ให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการ
สอบสวน

ข้อ ๑๖ (๔) ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการ
สอบสวน กรณีข้าราชการในราชการบริหารส่วนภูมิภาคจังหวัดเดียวกันแต่ต่างกรมหรือ
ต่างกระทรวงถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดร่วมกันและผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชา
ซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ทุกสาย

๑.๓ ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยตามมาตรา ๙๗ วรรคสาม ซึ่งได้บัญญัติ
ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาไม่ใช่อำนาจตามมาตรา ๙๓ หรือมาตรา ๙๔ ก็ให้ผู้บังคับบัญชา
ระดับเหนือขึ้นไปมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนได้อีกด้วย

๒. การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน การดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรง
โดยปกติต้องดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ดังนั้น คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ
สอบสวนจึงเป็นหลักฐานสำคัญที่แสดงว่าผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่แล้ว
โดยคำสั่งดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญอันประกอบไปด้วย

- (๑) ชื่อ และตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหา
- (๒) เรื่องที่กล่าวหา (พฤติการณ์ที่เป็นการกระทำผิดวินัย)
- (๓) ชื่อคณะกรรมการสอบสวน

ทั้งนี้ รายละเอียดเป็นไปตามข้อ ๑๘ และแบบคำสั่งตามที่สำนักงาน ก.พ. กำหนด (ดว.๑)

ส่วนรายละเอียดตำแหน่งของคณะกรรมการสอบสวนและสิทธิคัดค้านคณะกรรมการสอบสวนกำหนดให้ทำเป็นเอกสารแนบท้ายคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน และแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบในคราวเดียวกันตามข้อ ๒๑ (๑)

เมื่อมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนแล้ว จะต้องมีการแจ้งคำสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาและคณะกรรมการสอบสวนทราบตามข้อ ๒๑ ด้วย เพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาได้ทราบว่า ๑) ตนถูกดำเนินการทางวินัยอย่างไรร้ายแรงในเรื่องใด ๒) ผู้ใดเป็นผู้ดำเนินการทางวินัยแก่ตน เพื่อจะได้ใช้สิทธิคัดค้านหากผู้นั้นมีเหตุตามกฎหมายที่อาจทำให้การสอบสวนเสียความเป็นธรรม ซึ่งในการคัดค้านกรรมการสอบสวน กฎ ก.พ. นี้ยังได้กำหนดว่าหากผู้ถูกกล่าวหาได้คัดค้านโดยถูกต้องตามกฎหมายแล้ว ให้กรรมการสอบสวนผู้ที่ถูกคัดค้านนั้น ต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ในการสอบสวนด้วย

และเพื่อให้คณะกรรมการสอบสวนทราบว่า ๑) ตนได้รับแต่งตั้งเป็นผู้มีหน้าที่ดำเนินการทางวินัย ๒) ทราบเรื่องที่กล่าวหาอันเป็นกรอบในการดำเนินการ และ ๓) ประธานกรรมการเตรียมจัดให้มีการประชุมนัดแรก

๓. องค์ประกอบและคุณสมบัติคณะกรรมการสอบสวน ได้กำหนดไว้ในข้อ ๑๘ โดยคณะกรรมการสอบสวนจะประกอบด้วย

- (๓.๑) ประธานกรรมการ
- (๓.๒) กรรมการอย่างน้อย ๒ คน
- (๓.๓) กรรมการคนหนึ่งเป็นเลขานุการ
- (๓.๔) ผู้ช่วยเลขานุการ (กรณีจำเป็น)

สำหรับคุณสมบัติคณะกรรมการสอบสวนได้กำหนดให้กรรมการสอบสวนต้องแต่งตั้งจากข้าราชการพลเรือนสามัญ เว้นแต่มีเหตุผลจำเป็นจะแต่งตั้งจากข้าราชการฝ่ายพลเรือนที่ไม่ใช่ข้าราชการการเมืองก็ได้

ขณะแต่งตั้งประธานกรรมการต้องดำรงตำแหน่งตามที่ ก.พ. กำหนด โดยมีรายละเอียดตามหนังสือสำนักงาน ที่ นร ๑๐๑๑/ว ๒ ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

นอกจากนี้กฎ ก.พ. นี้ได้กำหนดหลักการใหม่เพิ่มเติมโดยจะแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการจากลูกจ้างประจำหรือพนักงานราชการก็ได้ เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรด้านวินัย

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนโดยมีองค์ประกอบและ/หรือคุณสมบัติไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๘ นี้ จะทำให้การสอบสวนทั้งหมดเสียไป และให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนใหม่โดยเร็ว ทั้งนี้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๖๐

๔. การคัดค้านคณะกรรมการสอบสวน

“การคัดค้านกรรมการสอบสวน” เป็นสิทธิที่สำคัญข้อหนึ่งของผู้ถูกกล่าวหาที่จะทำให้การสอบสวนเป็นไปอย่างยุติธรรมและปราศจากอคติ นอกจากนี้กรรมการสอบสวนหากเห็นว่าตนมีเหตุแห่งการคัดค้านก็สามารถแจ้งเรื่องให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนพิจารณาสั่งการได้เช่นกัน ซึ่งกฎ ก.พ. ฉบับนี้ ได้กำหนดไว้ในข้อ ๒๑ - ๒๕ โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๔.๑ เหตุแห่งการคัดค้านกรรมการสอบสวน ได้กำหนดไว้ในข้อ ๒๒ ดังนี้

- ▶ เป็นผู้กล่าวหาตามข้อ ๓
- ▶ เป็นคู่หมั้นหรือคู่สมรสของผู้กล่าวหาตามข้อ ๓
- ▶ เป็นญาติของผู้กล่าวหาตามข้อ ๓ คือ เป็นบุพการีหรือผู้สืบสันดานไม่ว่าชั้นใดๆ หรือเป็นพี่น้องหรือลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงสามชั้น หรือเป็นญาติเกี่ยวพันทางการสมรสนับได้เพียงสองชั้น

- ▶ เป็นผู้มีส่วนได้เสียหรือเกี่ยวข้องกับผู้ถูกกล่าวหาหรือกับคู่หมั้นหรือคู่สมรสของผู้ถูกกล่าวหา
- ▶ เป็นผู้มีส่วนได้เสียในเรื่องที่สอบสวน
- ▶ เป็นผู้รู้เห็นเหตุการณ์ในขณะที่กระทำผิดตามเรื่องที่ถูกกล่าวหา
- ▶ เป็นผู้ที่มีเหตุอื่นซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การสอบสวนไม่เป็นกลางหรือเสียความเป็นธรรม

๔.๒ วิธีการคัดค้านกรรมการสอบสวน

การคัดค้านต้องทำเป็นหนังสือ โดยมีเงื่อนไขตามที่กำหนดในข้อ ๒๓ ดังนี้

- ▶ ต้องดำเนินการคัดค้านภายในเวลา ๗ วันนับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหาทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน หรือภายในเวลา ๗ วันนับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหาทราบเหตุแห่งการคัดค้าน
- ▶ ต้องระบุข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์อันเป็นเหตุแห่งการคัดค้าน โดยให้ระบุด้วยว่าพฤติการณ์แห่งการคัดค้านดังกล่าวจะทำให้การสอบสวนเสียความเป็นธรรมอย่างไร

ในกรณีที่คำคัดค้านไม่เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ. นี้ ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาคำคัดค้านสั่งไม่รับคำคัดค้านและแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ

๔.๓ ผู้มีอำนาจพิจารณาคำคัดค้าน

การคัดค้านนั้นจะต้องยื่นต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเป็นผู้พิจารณา ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้มีอำนาจดังกล่าวได้พิจารณาและอาจมีการเปลี่ยนแปลงกรรมการสอบสวนอันเป็นอำนาจของผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ซึ่งเมื่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนได้รับคำคัดค้านแล้วให้แจ้ง ๑) ประธานกรรมการ และ ๒) กรรมการสอบสวนผู้ถูกคัดค้าน เพื่อให้กรรมการสอบสวนผู้นั้นหยุดปฏิบัติหน้าที่ และดำเนินการชี้แจงภายใน ๗ วัน

โดยในการพิจารณาคำคัดค้านสามารถสั่งการได้ดังนี้

▶ เห็นว่าคำคัดค้านฟังไม่ขึ้น ให้ยกคำคัดค้านโดยแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหา
ประธานกรรมการ และกรรมการสอบสวนผู้ถูกคัดค้านทราบ

▶ เห็นว่าคำคัดค้านฟังขึ้น ให้กรรมการสอบสวนผู้ถูกคัดค้านพ้นจาก
หน้าที่ และให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนดำเนินการเปลี่ยนแปลงกรรมการสอบสวน
ตามข้อ ๒๐ โดยอาจลด หรือเปลี่ยนกรรมการสอบสวนก็ได้ ทั้งนี้ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว
ต้องมีองค์ประกอบและคุณสมบัติเป็นไปตามข้อ ๑๘ ด้วย

**การพิจารณาสั่งการคำคัดค้านนี้จะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน
๑๕ วัน** ตามข้อ ๒๔ โดยนับตั้งแต่วันที่ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนได้รับคำคัดค้าน
โดยในกรณีที่ไม่มีคำสั่งใดภายในระยะเวลาดังกล่าวให้ถือว่ากรรมการสอบสวน
ผู้ที่ถูกคัดค้านพ้นจากหน้าที่ และให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนดำเนินการ
เปลี่ยนแปลงกรรมการสอบสวนตามข้อ ๒๐

ในกรณีที่กรรมการสอบสวนเห็นว่าตนมีเหตุแห่งการคัดค้าน ก็ให้ยื่น
เป็นหนังสือต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามข้อ ๒๕ เพื่อพิจารณาสั่งการต่อไป

สำหรับการคัดค้านของผู้ช่วยเลขานุการให้นำข้อ ๒๒ - ข้อ ๒๕ มาใช้โดย
อนุโลมด้วย

๕. หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาการสอบสวน

“การสอบสวน” คือ การรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อแสวงหาความจริง
ในเรื่องที่มีการกล่าวหาเพื่อให้การพิจารณาดำเนินการทางวินัยเป็นไปด้วยความยุติธรรม
โดยการสอบสวนเป็นกระบวนการที่สำคัญเพื่อให้ปรากฏข้อเท็จจริงว่ามีการกระทำตามที่มี
การกล่าวหาหรือไม่ หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นกระบวนการเพื่อพิสูจน์ความจริงให้ปรากฏก็ได้
ซึ่งคณะกรรมการสอบสวนมีหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการเพื่อให้เกิดความยุติธรรม
แก่ทั้งผู้ถูกกล่าวหาและทางราชการ โดยมีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้

๕.๑ การประชุมนัดแรก

เมื่อประธานกรรมการได้รับเอกสารที่เกี่ยวข้อง (เอกสารหลักฐานเบื้องต้นและหลักฐานการรับทราบคำสั่งของผู้ถูกกล่าวหา) และคณะกรรมการสอบสวนได้รับทราบคำสั่งแล้ว ตามข้อ ๒๗ ได้กำหนดให้ประธานกรรมการมีหน้าที่นัดประชุมครั้งแรกภายในเจ็ดวันเพื่อกำหนดประเด็นและวางแนวทางการสอบสวน

โดยในการกำหนดประเด็นและวางแนวทางการสอบสวน คณะกรรมการสอบสวนจะร่วมพิจารณาว่าจากเรื่องที่ถูกกล่าวหาตามคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนและพยานหลักฐานที่ปรากฏในเบื้องต้นนั้น คณะกรรมการสอบสวนจะต้องดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐานใดและด้วยวิธีการใด นอกจากนี้ยังอาจกำหนดกรอบระยะเวลาในการรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อให้การสอบสวนเป็นไปอย่างรวดเร็วและอยู่ภายในระยะเวลาที่กฎ ก.พ. ฉบับนี้ กำหนดไว้

๕.๒ การรวบรวมพยานหลักฐาน

การรวบรวมพยานหลักฐานมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

- ▶ ห้ามบุคคลอื่นอยู่หรือร่วมทำการสอบสวน (ข้อ ๒๖)
- ▶ ให้สอบปากคำผู้ถูกกล่าวหาหรือพยานคราวละ ๑ คน
- ▶ จำนวนกรรมการสอบสวนในการสอบปากคำต้องไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง เว้นแต่ในกรณีที่กึ่งหนึ่งมากกว่า ๓ คน ให้กรรมการสอบสวน ๓ คนทำการสอบปากคำได้ (ข้อ ๓๐)
  - ▶ การลงชื่อในบันทึกถ้อยคำ และการแก้ไขข้อความ (ข้อ ๓๑)
  - ▶ ห้ามบุคคลอื่นอยู่ในที่สอบปากคำ เว้นแต่เพื่อประโยชน์ต่อการสอบสวนและ ผู้ถูกกล่าวหา มีสิทธินำทนายหรือที่ปรึกษาเข้าร่วมการสอบปากคำ (ข้อ ๓๒)
  - ▶ ห้ามให้ทำคำมั่นสัญญา ชูเกียรติ หลอกหลวง บังคับ หรืออื่นใดโดยไม่ชอบ เพื่อจูงใจให้ให้ถ้อยคำ (ข้อ ๓๓)
  - ▶ บันทึกการได้มาของพยานเอกสารหรือพยานวัตถุ (ข้อ ๓๔ วรรคหนึ่ง)

- ▶ พยานเอกสารให้ใช้ต้นฉบับ หรือสำเนาที่รับรองโดยผู้มีอำนาจหน้าที่หรือกรรมการสอบสวน หากไม่มีต้นฉบับให้สืบจากสำเนาหรือพยานบุคคล (ข้อ ๓๔ วรรค ๒,๓)
- ▶ พยานบุคคลที่ไม่มาหรือไม่ยอมชี้แจง คณะกรรมการสอบสวนอาจพิจารณาตัดพยานได้ (ข้อ ๓๕)
- ▶ พยานที่อาจทำให้การสอบสวนล่าช้าหรือไม่จำเป็นต่อการสอบสวน คณะกรรมการสอบสวนอาจพิจารณาดสอบสวนได้ (ข้อ ๓๖)
- ▶ สอบสวนพยานที่อยู่ต่างท้องที่ ให้ประธานกรรมการร้องขอให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนพิจารณาเพื่อส่งประเด็น (ข้อ ๓๗)

๕.๓ การแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา

มาตรา ๙๓ บัญญัติว่า “...ในการสอบสวนต้องแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ พร้อมทั้งรับฟังคำชี้แจงของผู้ถูกกล่าวหา ....” อันสอดคล้องกับพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๓๐ ที่คู่กรณีต้องมีโอกาสรับทราบข้อเท็จจริงที่จะนำมาพิจารณาเพื่อทำคำสั่งทางปกครอง จากข้อกำหนดดังกล่าวจะเห็นได้ว่า “การแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐาน” เป็นกระบวนการที่เป็นสาระสำคัญที่คณะกรรมการสอบสวนจะต้องดำเนินการ ซึ่งกฎ ก.พ. นี้ได้กำหนดไว้ในข้อ ๔๐ ข้อ ๔๑ และข้อ ๔๓ โดยสาระสำคัญดังนี้

๕.๔ การประชุมเพื่อพิจารณาเพื่อลงมติ (ข้อ ๓๘)

คณะกรรมการสอบสวนต้องจัดให้มีการประชุมเพื่อพิจารณาพยานหลักฐาน โดยหากพยานหลักฐานรับฟังได้ว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัย ก็ให้แจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ ทั้งนี้ องค์ประชุมต้องมีการสอบสวนไม่น้อยกว่าสามคนและไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการสอบสวนทั้งหมด

ในกรณีที่เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำผิดวินัย ก็ให้คณะกรรมการสอบสวนทำรายงานการสอบสวนตามข้อ ๕๔ เสนอต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนต่อไป

๕.๕ บันทึกรการแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุน ข้อกล่าวหา (ข้อ ๔๐)

เมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้พิจารณาแล้วเห็นว่าจากพยานหลักฐานที่ได้ดำเนินการรวบรวมมานั้น ฟังได้ว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยตามที่ร้องที่กล่าวหา ก็ให้คณะกรรมการสอบสวนจัดทำบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา โดยสำนักงาน ก.พ. ได้กำหนดแบบบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหา (ตว.๕) อันมีสาระสำคัญ ประกอบด้วย

- ▶ ระบุข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ของผู้ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำการใด เมื่อใด อย่างไร เป็นความผิดวินัยในกรณีใด
- ▶ สรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา โดยจะระบุชื่อพยานด้วยหรือไม่ก็ได้
- ▶ แจ้งสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาที่จะให้ถ้อยคำหรือยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา เป็นหนังสือ สิทธิที่จะแสดงพยานหลักฐานหรือจะอ้างพยานหลักฐาน เพื่อขอให้เรียกพยานหลักฐานนั้นมาได้

โดยทำบันทึกเป็น ๒ ฉบับ เพื่อเก็บไว้ในสำนวนการสอบสวน ๑ ฉบับ และให้ผู้ถูกกล่าวหา ๑ ฉบับ นอกจากนี้ ในการแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา นั้น ก็ควรจะมีการสอบถามผู้ถูกกล่าวหาว่าจะยอมรับสารภาพว่ากระทำผิดตามที่ปรากฏพยานหลักฐานหรือไม่ หากรับสารภาพคณะกรรมการสอบสวนจะพิจารณาลงมติเพื่อทำรายงานการสอบสวนก็ได้ แต่หากผู้ถูกกล่าวหาไม่รับสารภาพก็ต้องแจ้งวิธีการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบด้วย

๕.๖ วิธีการแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา

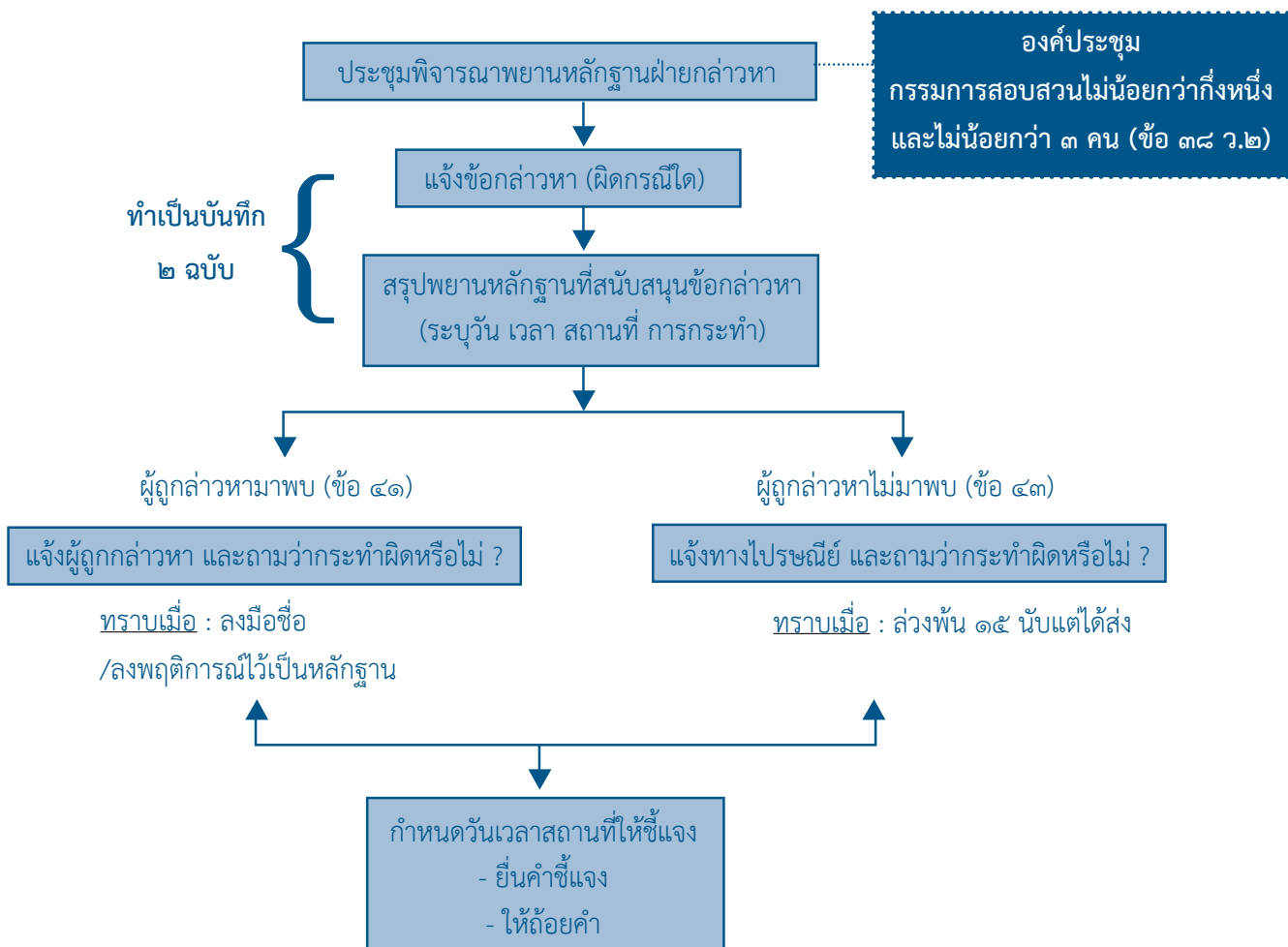
- ▶ แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยตรงตามข้อ ๔๑ คือ ให้คณะกรรมการสอบสวนเรียกผู้ถูกกล่าวหา มาเพื่อรับทราบข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา โดยกำหนดวัน เวลา และสถานที่เพื่อแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหา มาเพื่อรับทราบข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา ก็ให้คณะกรรมการสอบสวนแจ้งข้อกล่าวหา นั้น แล้วจึงให้ผู้ถูกกล่าวหา

ลงลายมือชื่อในบันทึกทั้ง ๒ ฉบับ เพื่อเป็นหลักฐาน แต่หากผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบข้อกล่าวหาแล้วแต่ไม่ยอมลงลายมือชื่อก็ให้คณะกรรมการสอบสวนบันทึกเหตุดังกล่าวไว้ และถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้ทราบข้อกล่าวหาแล้ว จากนั้นจึงส่งบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหา ๑ ฉบับไปทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังที่อยู่อาศัยที่ปรากฏตามหลักฐานของทางราชการของผู้ถูกกล่าวหา

▶ แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ ตามข้อ ๔๓ จะใช้สำหรับในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มาตามวัน เวลา และสถานที่ที่คณะกรรมการสอบสวนเรียก ก็ให้ส่งบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาจำนวน ๑ ฉบับไปทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังที่อยู่อาศัยที่ปรากฏตามหลักฐานของทางราชการของผู้ถูกกล่าวหา เมื่อล่วงพ้น ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้ดำเนินการดังกล่าว ให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้ทราบข้อกล่าวหาแล้ว

๕.๗ สรุปกระบวนการแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐาน

๕.๘ การให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา

การให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา นั้น เป็นกระบวนการสืบเนื่องมาจากการแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา ที่กฎหมายกำหนดให้ต้องเปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาได้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ตลอดจนให้สิทธิในการนำสืบหรืออ้างพยานหลักฐานต่างๆ เพื่อหักล้างพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาได้ โดยข้อ ๔๒ และข้อ ๔๓ ได้กำหนดให้คณะกรรมการสอบสวนต้องทำการกำหนดวัน เวลา สถานที่ และวิธีการชี้แจงให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ

ในกรณีที่ไม่สามารถชี้แจงได้ภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าวผู้ถูกกล่าวหาอาจขอให้คณะกรรมการสอบสวนพิจารณากำหนดใหม่ก็ได้ตามข้อ ๔๔ ทั้งนี้ ผู้ถูกกล่าวหาต้องร้องขอก่อนครบกำหนดระยะเวลา

สำหรับในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ชี้แจงภายในระยะเวลาที่กำหนด ก็ให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ประสงค์จะชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ทั้งนี้ เว้นแต่คณะกรรมการสอบสวนพิจารณาเห็นสมควรให้โอกาสชี้แจงเพื่อประโยชน์แห่งความเป็นธรรมตามข้อ ๔๗

ทั้งนี้ ผู้ถูกกล่าวหาอาจจะชี้แจงด้วยวาจา เป็นหนังสือ หรือวิธีการอื่นใดเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกกล่าวหา โดยผู้ถูกกล่าวหาอาจกล่าวอ้างพยานหลักฐานเพื่อให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการรวบรวมมาเพื่อประกอบการพิจารณาก็ได้

๕.๙ การทำรายงานการสอบสวน (ข้อ ๕๒ และข้อ ๕๓)

เมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้ดำเนินการสอบสวนโดยรวบรวมพยานหลักฐานและรับฟังคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของผู้ถูกกล่าวหาเสร็จสิ้นแล้ว คณะกรรมการสอบสวนจะต้องทำการประชุมเพื่อพิจารณาทั้งข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายให้ครบทุกข้อกล่าวหา และทุกประเด็นเพื่อพิจารณาและมีมติว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดตามข้อกล่าวหาหรือไม่ หากเป็นความผิดวินัยจะเป็นความผิดวินัยตามบทบัญญัติใด และควรได้รับโทษสถานใด จากนั้นจึงจัดทำรายงานการสอบสวนเพื่อเสนอผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนพิจารณาต่อไป ทั้งนี้ องค์ประชุมในการพิจารณากรณีนี้ต้องไม่น้อยกว่าสามคนและไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการสอบสวนทั้งหมด

รายงานการสอบสวน สำนักงาน ก.พ. ได้กำหนดแบบรายงานการสอบสวน (ตว.๖) โดยต้องมีสาระสำคัญ ดังนี้

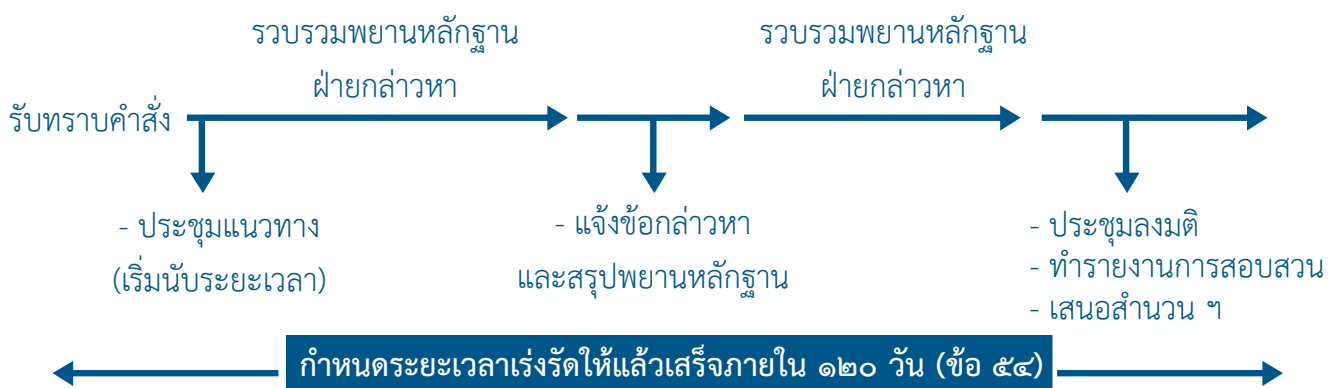
๑. สรุปข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน
๒. วิจัยเปรียบเทียบพยานหลักฐาน
๓. ความเห็นของคณะกรรมการสอบสวน

ทั้งนี้ ในรายงานการสอบสวน กรรมการสอบสวนต้องลงลายมือชื่อทุกคน เว้นแต่มีเหตุความจำเป็นก็ให้ประธานกรรมการบันทึกเหตุนั้นไว้ และสำหรับในกรณี ที่กรรมการใดมีความเห็นแย้งก็ให้ระบุความเห็นนั้นไว้ในรายงานการสอบสวนด้วย ซึ่งความเห็นโดยละเอียดจะเป็นบันทึกแนบท้ายรายงานการสอบสวนก็ได้

๕.๑๐ ระยะเวลาในการสอบสวน (ข้อ ๕๔)

กฎ ก.พ. ฉบับนี้ ได้กำหนดระยะเวลาการสอบสวนโดยเร่งรัดให้การสอบสวน แล้วเสร็จภายใน ๑๒๐ วันนับตั้งแต่วันที่คณะกรรมการสอบสวนได้ประชุมครั้งแรก ตามข้อ ๒๗ และขยายได้ไม่เกินครั้งละ ๖๐ วัน โดยในแต่ละขั้นตอนการดำเนินการ ของคณะกรรมการสอบสวนจะไม่มีกำหนดระยะเวลาไว้ เพื่อให้คณะกรรมการสอบสวน สามารถวางกรอบระยะเวลาได้ตามความเหมาะสม

ในกรณีที่การสอบสวนไม่แล้วเสร็จได้ภายใน ๑๘๐ วัน ก็ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนรายงานไปยัง อ.ก.พ. กระทรวงที่ผู้ถูกกล่าวหาสังกัดอยู่เพื่อเร่งรัดการสอบสวนให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

หมายเหตุ (๑) ขยายเวลาได้ในแต่ละช่วงตามความจำเป็น ครั้งละไม่เกิน ๖๐ วัน

(๒) หากสอบสวนไม่แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วัน ต้องรายงาน อ.ก.พ. กระทรวงเพื่อเร่งรัด

๖. การพิจารณาของผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

เมื่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนได้รับรายงานการสอบสวนแล้ว ก็ให้ดำเนินการตามข้อ ๕๕ และข้อ ๕๖ ดังนี้

- ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าการสอบสวนยังไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ก็ให้สั่งหรือดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เห็นว่ายังไม่มี การแจ้งข้อกล่าวหาหรือการแจ้งข้อกล่าวหา ยังไม่ครบถ้วน ให้สั่งให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการแจ้งข้อกล่าวหาหรือแจ้งข้อกล่าวหาให้ครบถ้วนโดยเร็ว

(๒) ในกรณีที่เห็นว่าควรรวบรวมข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐานเพิ่มเติม ให้กำหนดประเด็นหรือข้อสำคัญที่ต้องการให้คณะกรรมการสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมโดยไม่ต้องทำความเข้าใจ

(๓) ในกรณีที่เห็นว่าการดำเนินการใดไม่ถูกต้อง ให้สั่งให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการให้ถูกต้องโดยเร็ว

- ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าการสอบสวนถูกต้องครบถ้วนแล้ว ให้พิจารณา มีความเห็นเพื่อสั่งหรือดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำความผิดวินัย หรือกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ถ้าผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง หรือไม่ได้กระทำความผิดวินัย ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป แต่ถ้าเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงก็ให้ดำเนินการตาม (๒)

(๒) ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนพิจารณาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงหรือไม่ และไม่ว่าผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนจะเห็นด้วยกับความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนหรือไม่ก็ตาม ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ส่งเรื่องให้ อ.ก.พ. จังหวัด อ.ก.พ. กรม หรือ อ.ก.พ. กระทรวง ซึ่งผู้ถูกกล่าวหาสังกัดอยู่ตามที่กำหนดในข้อ ๕๘ แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาต่อไป

(๓) ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าผลการสอบสวนยังไม่ได้ความแน่ชัดพอที่จะลงโทษเพราะกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง แต่เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ บกพร่องในหน้าที่ราชการ ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือมีมลทินหรือมีวามองในกรณีที่ถูกสอบสวน ถ้าให้ผู้นั้นรับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ ถ้าผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเห็นด้วยกับความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนให้พิจารณาดำเนินการตามมาตรา ๑๑๐ (๖) หรือ (๗) ต่อไป แต่ถ้าเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำผิดวินัย หรือกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ให้พิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป และถ้าเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงก็ให้ดำเนินการตาม (๒)

๗. การส่งเรื่องให้ อ.ก.พ.สามัญ

ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนหรือผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ส่งเรื่องให้ อ.ก.พ. สามัญ พิจารณาตามข้อ ๕๘ ดังนี้

ข้อ	สังกัดของ ผู้ถูกกล่าวหา	ผู้สั่งแต่งตั้ง คณะกรรมการสอบสวน	อ.ก.พ. สามัญ
๕๘ (๑)	ตำแหน่งตาม ม.๕๗ (๑๑) และสังกัดราชการบริหารส่วน ภูมิภาค	ผู้ว่าราชการจังหวัด	อ.ก.พ. จังหวัด
๕๘ (๒)	ตำแหน่งตาม ม.๕๗ (๖) (๙) (๑๐) และสังกัดราชการบริหาร ส่วนภูมิภาคหรือส่วนกลาง	- อธิบดี (ปลัดกระทรวงในฐานะอธิบดี) - หัวหน้าส่วนราชการระดับกรม ที่อยู่ในบังคับบัญชา/ขึ้นตรงต่อ นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี	อ.ก.พ. กรม
๕๘ (๓)	ตำแหน่งตาม ม.๕๗ (๑) (๒) (๓) (๕) (๗) (๘) และสังกัดราชการ บริหารส่วนภูมิภาคหรือส่วนกลาง	- นายกรัฐมนตรี - รัฐมนตรี - ปลัดกระทรวง - หัวหน้าส่วนราชการระดับกรม ที่อยู่ในบังคับบัญชา/ขึ้นตรงต่อ นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี	อ.ก.พ. กระทรวง

ทั้งนี้ เมื่อ อ.ก.พ. สามัญพิจารณามีมติเป็นประการใดให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ สั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น โดยมีอำนาจที่จะลงมติให้ลงโทษทางวินัยได้ทุกสถานโทษ ตลอดจนแก้ไขกระบวนการสอบสวนหรือให้สอบสวนเพิ่มเติมได้ด้วย

หมวด ๕

กรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง

กรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง

การที่ข้าราชการกระทำผิดวินัยในกรณีที่เป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ อาจใช้ดุลพินิจดำเนินการทางวินัย โดยไม่ต้องสอบสวนหรือหากอยู่ระหว่างการสอบสวนอาจงดการสอบสวนก็ได้ ซึ่งกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งตามกฎหมาย ก.พ. ฉบับนี้ มีบางส่วนที่แตกต่างไปจากกฎหมาย ก.พ. ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๓๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ว่าด้วยความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง ดังนี้

ในการกระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงคงไว้เฉพาะกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาได้รับสารภาพต่อผู้ที่ภูมิกำหนดเท่านั้น แต่สำหรับกรณีกระทำความผิดอาญาจนต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าผู้นั้นกระทำความผิด และผู้บังคับบัญชาเห็นว่าข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามคำพิพากษานั้น ได้ความประจักษ์ชัดแล้ว ได้ถูกตัดออก โดยให้ผู้บังคับบัญชาไปดำเนินการสอบสวนตามปกติ ทั้งนี้ เพราะต้องการให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตนอย่างเต็มที่ ในกรณีที่เกิดขึ้น อันเป็นไปตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง มาตรา ๓๐ ที่บัญญัติว่า “ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองอาจกระทบถึงสิทธิของคู่กรณี เจ้าหน้าที่ต้องให้คู่กรณีมีโอกาสที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน”

สำหรับการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงกรณีละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่าสิบห้าวันนั้นได้กำหนดให้เป็นกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง เฉพาะไม่กลับมาปฏิบัติหน้าที่ราชการอีกเลย ถ้าหากผู้ถูกกล่าวหาได้กลับมาปฏิบัติหน้าที่อีกจะต้องดำเนินการสอบสวนตามปกติ ทั้งนี้ เพื่อให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตนอย่างเต็มที่นั่นเอง

กรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง แบ่งออกเป็น ๒ กรณี ได้แก่

๑. กรณีความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง (ข้อ ๖๔)

ข้าราชการที่กระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงและได้รับสารภาพเป็นหนังสือ ต่อผู้บังคับบัญชาหรือให้ถ้อยคำรับสารภาพและมีการบันทึกถ้อยคำรับสารภาพเป็นหนังสือ หรือมีหนังสือรับสารภาพต่อผู้มีหน้าที่สืบสวนสอบสวน หรือคณะกรรมการสอบสวน ตาม ก.ก.พ. นี้ ซึ่งการรับสารภาพนั้น ต้องรับโดยสิ้นเชิงไม่มีการยกข้อต่อสู้เป็นประเด็นใหม่ ขึ้นมา ถือว่าเป็นกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง จึงเป็นดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจ สั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ที่จะพิจารณาให้ดำเนินการทางวินัยโดยไม่ต้องทำการสอบสวน ซึ่งถ้าเห็นว่าการรับสารภาพในกรณีดังกล่าวเพียงพอจะวินิจฉัยได้ว่าการกระทำนั้น เป็นความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงตามข้อกล่าวหา หรือหากในระหว่างการสอบสวนทางวินัย ผู้ถูกกล่าวหาได้รับสารภาพต่อผู้มีหน้าที่สอบสวนหรือต่อคณะกรรมการสอบสวน ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ อาจพิจารณาให้งดการสอบสวนนั้นก็ได้ โดยไม่ต้องมีการแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา ตลอดจนรับฟัง คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ของผู้ถูกกล่าวหา

๒. กรณีความผิดวินัยอย่างร้ายแรง (ข้อ ๖๕)

กรณีกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงที่เป็นกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง มี ๓ กรณี ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ หรือผู้มีอำนาจตามมาตรา ๙๔ ในกรณี ข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งต่างกัน หรือต่างกรม หรือต่างกระทรวงกันถูกกล่าวหาว่า กระทำผิดวินัยร่วมกันทำให้มีผู้มีอำนาจสั่งบรรจุแต่งตั้งที่ต่างกัน จะดำเนินการทางวินัย โดยไม่ต้องสอบสวนหรืองดการสอบสวนก็ได้ ได้แก่

(๑) กรณีละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่าสิบห้าวัน โดยไม่กลับมาปฏิบัติหน้าที่ราชการอีกเลย และผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุ ตามมาตรา ๕๗ ได้ดำเนินการหรือสั่งให้ดำเนินการสืบสวนแล้วเห็นว่าไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ

(๒) กรณีกระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก โดยต้องถูกจำคุกจริง ๆ ไม่ใช่รอการลงโทษหรือรอการกำหนดโทษ หรือได้รับโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

(๓) กรณีกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงและได้รับสารภาพเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชา หรือให้ถ้อยคำรับสารภาพและมีการบันทึกไว้เป็นหนังสือต่อผู้มีหน้าที่สืบสวน ผู้มีหน้าที่สอบสวน หรือคณะกรรมการสอบสวนตามกฎหมาย ก.พ. นี้

หมวด ๖

การสั่งยุติเรื่อง ลงโทษ หรืองดโทษ

การสั่งยุติเรื่อง หมายถึง กรณีที่มีการกล่าวหาว่าข้าราชการกระทำผิดวินัย และผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ได้ดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาแล้วเห็นว่ากรณีมีมูล จึงได้ดำเนินการสอบสวนทางวินัยตามมาตรา ๙๒ หรือมาตรา ๙๓ แล้วแต่กรณีแต่ผลการสอบสวนยังฟังไม่ได้ว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยแต่อย่างใด จึงสั่งยุติเรื่อง ส่วนกรณีที่มีการกล่าวหาว่าข้าราชการกระทำผิดวินัย และผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาแล้วเห็นว่ากรณีไม่มีมูลตามที่มีการกล่าวหา นั้น กฎหมายบัญญัติให้ยุติเรื่องตามมาตรา ๙๑ วรรคหนึ่ง กรณีจึงไม่ต้องรายงานการดำเนินการทางวินัยดังกล่าวไปยัง อ.ก.พ. กระทรวง เพื่อพิจารณา

การสั่งยุติเรื่อง ลงโทษ หรืองดโทษ มีการกำหนดรูปแบบโดยต้องมีการทำเป็นคำสั่ง ระบุชื่อและตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหา เรื่องที่ถูกกล่าวหาและผลการพิจารณาตามแบบที่สำนักงาน ก.พ. ได้กำหนดไว้ ทั้งนี้ ตามข้อ ๖๖ ข้อ ๖๙ ข้อ ๗๑ และข้อ ๗๒

การลงโทษ ความในหมวดนี้ได้กำหนดอำนาจในการสั่งลงโทษทางวินัยของผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ โดยแบ่งออกเป็น ๒ กรณี ดังนี้

๑. กรณีสั่งลงโทษข้าราชการพลเรือนสามัญที่กระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง (ข้อ ๖๗) ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ มีอำนาจสั่งลงโทษ ดังนี้

๑.๑ ภาคทัณฑ์

๑.๒ ตัดเงินเดือนได้ครั้งหนึ่งในอัตราร้อยละ ๒ หรือร้อยละ ๔ ของเงินเดือนที่ผู้นั้นได้รับในวันที่มีคำสั่งลงโทษเป็นเวลาหนึ่งเดือน สองเดือน หรือสามเดือน

๑.๓ ลดเงินเดือนได้ครั้งหนึ่งในอัตราร้อยละ ๒ หรือร้อยละ ๔ ของเงินเดือนที่ผู้นั้นได้รับในวันที่มีคำสั่งลงโทษ

หากเป็นกรณีสั่งลงโทษตัดเงินเดือนหรือลดเงินเดือน ถ้าจำนวนเงินที่จะต้องตัดหรือลดมีเศษไม่ถึงสิบบาทให้ปัดเศษทิ้ง

๒. กรณีสั่งลงโทษข้าราชการพลเรือนสามัญที่กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง (ข้อ ๖๘) ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ มีอำนาจสั่งลงโทษตามมติของ อ.ก.พ. สามัญ ดังนี้

๒.๑ ปลดออก

๒.๒ ไล่ออก

วิธีการสั่งลงโทษ การสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน ลดเงินเดือน ปลดออก หรือไล่ออกต้องทำคำสั่งเป็นหนังสือ ระบุชื่อและตำแหน่งของผู้ถูกลงโทษ แสดงข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญว่าผู้ถูกลงโทษกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง หรือกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงในกรณีใด ตามมาตราใด พร้อมทั้งให้แจ้งสิทธิในการอุทธรณ์และระยะเวลาในการอุทธรณ์ตามมาตรา ๑๑๔ ไว้ในคำสั่งลงโทษดังกล่าวด้วย ตามแบบที่สำนักงาน ก.พ. กำหนด พร้อมทั้งลงลายมือชื่อและตำแหน่งของผู้สั่ง และวันเดือนปีที่ออกคำสั่งดังกล่าวด้วย

กำหนดเวลาที่มีผลของคำสั่งลงโทษ (ข้อ ๗๐) แบ่งเป็น ๓ กรณี ได้แก่

๑. การสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ให้สั่งให้มีผลตั้งแต่วันที่มิคำสั่ง
๒. การสั่งลงโทษตัดเงินเดือนหรือลดเงินเดือน ให้สั่งให้มีผลตั้งแต่วันที่มิคำสั่ง
๓. การสั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออก ให้สั่งให้มีผลตามระเบียบที่ ก.พ. กำหนดตามมาตรา ๑๐๗ วรรคสอง^๗

การสั่งงดโทษ

การสั่งงดโทษแก่ข้าราชการผู้ถูกดำเนินการทางวินัยจำแนกออกได้เป็น ๒ กรณี ได้แก่

๑. กรณีข้าราชการพลเรือนสามัญกระทำผิดวินัยเล็กน้อยและมีเหตุอันควรงดโทษ ให้ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ สั่งงดโทษ โดยทำเป็นคำสั่งและระบุในคำสั่งว่าให้ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือ หรือว่ากล่าวตักเตือนตามมาตรา ๙๖ วรรคสาม ตามแบบที่สำนักงาน ก.พ. กำหนด

^๗ ระเบียบ ก.พ. ว่าด้วยวันออกจากราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญ พ.ศ. ๒๕๕๔

๒. กรณีที่ข้าราชการพลเรือนสามัญซึ่งออกจากราชการไปแล้วแต่มีกรณี ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงอยู่ก่อนตามมาตรา ๑๐๐ วรรคหนึ่ง และผลการ สอบสวนพิจารณาปรากฏว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจ สั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ สั่งดโทษ ตามมาตรา ๑๐๐ วรรคสอง ตามแบบที่สำนักงาน ก.พ. กำหนด

เมื่อได้มีคำสั่งยุติเรื่อง ลงโทษ หรืองดโทษแล้ว ต้องดำเนินการแจ้งคำสั่งให้ ผู้ถูกลงโทษหรือผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยเร็วตามข้อ ๗๓ โดยให้ผู้ถูกลงโทษหรือผู้ถูกกล่าวหา ลงลายมือชื่อและวันที่รับทราบไว้เป็นหลักฐาน และให้มอบสำเนาคำสั่งให้ผู้ถูกลงโทษ หรือผู้ถูกกล่าวหาไว้หนึ่งฉบับด้วย ถ้าผู้ถูกลงโทษหรือผู้ถูกกล่าวหาไม่ยอมลงลายมือชื่อ รับทราบคำสั่ง ให้ทำบันทึกลงวันที่และสถานที่ที่แจ้งและลงลายมือชื่อผู้แจ้งพร้อมทั้ง พยานรู้เห็นไว้เป็นหลักฐานแล้ว ให้ถือว่าวันที่แจ้งนั้นเป็นวันรับทราบคำสั่ง

ในกรณีที่ไมอาจแจ้งให้ผู้ถูกลงโทษหรือผู้ถูกกล่าวหาทราบคำสั่งยุติเรื่อง ลงโทษ หรืองดโทษได้หรือมีเหตุจำเป็นอื่น ตามข้อ ๗๓ วรรคสอง กำหนดให้ส่งสำเนาคำสั่ง ทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้ผู้ถูกลงโทษหรือผู้ถูกกล่าวหา ณ ที่อยู่ของผู้ถูกลงโทษ หรือผู้ถูกกล่าวหาซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการ ในกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าผู้ถูกลงโทษ หรือผู้ถูกกล่าวหาได้รับแจ้งคำสั่งเมื่อครบกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันส่งสำหรับกรณีส่งในประเทศ หรือเมื่อครบสิบห้าวันนับแต่วันส่งสำหรับกรณีส่งไปยังต่างประเทศ

หมวด ๗

การมีคำสั่งใหม่กรณีมีการเพิ่มโทษ ลดโทษ งดโทษ หรือยกโทษ

สาระสำคัญ

การดำเนินการในหมวดนี้ คือการมีคำสั่งใหม่สำหรับกรณีที่มีการเพิ่มโทษ ลดโทษ งดโทษ หรือยกโทษ ตามมติของ อ.ก.พ. กระทรวง หรือของ ก.พ. หรือคำวินิจฉัยของ ก.พ.ค. หรือคำพิพากษาของศาล หรือขององค์กรตามกฎหมายอื่นแล้วแต่กรณี ที่มีอำนาจพิจารณา และมีมติ วินิจฉัย พิพากษาหรือสั่งเปลี่ยนแปลงคำสั่งเดิมของผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุมตามตรา ๕๗ โดยกฎ ก.พ. ฉบับนี้ได้ระบุวิธีการเกี่ยวกับการออกคำสั่งใหม่ โดยการอ้างถึงคำสั่งลงโทษเดิม การอ้างถึงมติ คำวินิจฉัย คำพิพากษาหรือคำสั่งที่ให้เพิ่มโทษ ลดโทษ งดโทษ หรือยกโทษ รวมไปถึงวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับโทษที่ได้รับไปแล้วด้วย

นอกจากนั้น หมวดนี้ยังได้เปลี่ยนหลักการเกี่ยวกับคำสั่งลงโทษ ที่เดิมระเบียบ ก.พ. ว่าด้วยวิธีการออกคำสั่งเกี่ยวกับการลงโทษ พ.ศ. ๒๕๓๙ กำหนดให้การสั่งเพิ่มโทษ หรือลดโทษ เป็นลดขั้นเงินเดือน ตัดเงินเดือน หรือภาคทัณฑ์ ให้ส่งย้อนหลังไปจนถึงวันที่ คำสั่งลงโทษเดิมใช้บังคับ แต่หลักการใหม่ไม่ได้กำหนดให้ส่งย้อนหลัง เนื่องจากการสั่งให้มีผลย้อนหลังเป็นการสั่งที่ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง และทำให้เกิดความสับสน ในทางปฏิบัติ อีกทั้งบทบัญญัติในมาตรา ๑๐๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ก็ได้บัญญัติให้มีการยกเลิกคำสั่งเดิมด้วย จึงไม่มีคำสั่งลงโทษเดิมที่จะต้องสั่งให้มีผลย้อนหลังอีกต่อไป อย่างไรก็ตาม เพื่อความเป็นธรรมแก่ผู้ที่จะต้องถูกสั่งเพิ่มโทษตัดเงินเดือน หรือลดเงินเดือน กฎ ก.พ. ฉบับนี้จึงกำหนดให้มีการคิดคำนวณเงินของผู้นั้น ณ วันที่มีการลงโทษตามคำสั่งเดิม

วิธีการ

กฎ ก.พ. ฉบับนี้ ได้แบ่งส่วนของการดำเนินการตามหมวด ๗ การมีคำสั่งใหม่ กรณีมีการเพิ่มโทษ ลดโทษ งดโทษ หรือยกโทษ ตามมติของ อ.ก.พ. กระทรวง หรือของ ก.พ. หรือคำวินิจฉัยของ ก.พ.ค. หรือคำพิพากษาของศาลหรือขององค์กรตามกฎหมายอื่นแล้วแต่กรณีเอาไว้ดังนี้

๑. **แบบของคำสั่งใหม่** คำสั่งใหม่ตามข้อ ๗๔ อย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑.๑ อ้างถึงคำสั่งลงโทษเดิมก่อนมีการเพิ่มโทษ ลดโทษ งดโทษ หรือยกโทษ

๑.๒ อ้างถึงมติของ อ.ก.พ. กระทรวง หรือของ ก.พ. หรือคำวินิจฉัยของ ก.พ.ค. หรือคำพิพากษาของศาลหรือขององค์กรตามกฎหมายอื่นแล้วแต่กรณี ที่ให้เพิ่มโทษ ลดโทษ งดโทษ หรือยกโทษ โดยการสรุปสาระสำคัญของมติ คำวินิจฉัย หรือคำพิพากษา นั้นไว้ด้วย

๑.๓ สั่งให้ยกเลิกคำสั่งเดิม และมีคำสั่งใหม่ตามมติ คำวินิจฉัย คำพิพากษา ที่ให้เพิ่มโทษ ลดโทษ งดโทษ หรือยกโทษ นั้น

๑.๔ ระบุวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับโทษที่ได้รับไปแล้ว

๒. การดำเนินการเปลี่ยนแปลงคำสั่ง

การดำเนินการเปลี่ยนแปลงคำสั่งตามมติของ อ.ก.พ. กระทรวง หรือของ ก.พ. หรือคำวินิจฉัยของ ก.พ.ค. หรือคำพิพากษาของศาลหรือขององค์กรตามกฎหมายอื่นแล้วแต่กรณีแล้ว อาจแยกพิจารณาในแต่ละกรณีได้ ดังนี้

๒.๑ กรณีที่คำสั่งเดิมเป็นคำสั่งลงโทษไล่ออก หรือปลดออก

กรณีที่ลดโทษเป็นปลดออกหรือเพิ่มโทษเป็นไล่ออก (ข้อ ๗๕) จะสั่งให้มีผลวันใด ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.พ. กำหนดตามมาตรา ๑๐๗ วรรคสอง^๔

สำหรับกรณีที่คำสั่งเดิมเป็นคำสั่งลงโทษไล่ออก หรือปลดออก ถ้ามีการลดโทษเพื่อจะสั่งลงโทษใหม่ในความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง งดโทษ หรือยกโทษ นอกเหนือจากคำสั่งใหม่จะต้องดำเนินการตามข้อ ๗๔ ดังที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ในคำสั่งยังต้องมีการดำเนินการตามข้อ ๗๖ ดังต่อไปนี้ด้วย

๒.๑.๑ ให้สั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการ โดยให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งตามเดิม หรือตำแหน่งอื่นในประเภทเดียวกัน และระดับเดียวกันหรือตำแหน่งอื่นในประเภทเดียวกันและระดับเดียวกันหรือในตำแหน่งประเภทและระดับที่ ก.พ. กำหนด ทั้งนี้ ผู้นั้นต้องมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้นด้วย

^๔ ระเบียบ ก.พ. ว่าด้วยวันออกจากราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญ พ.ศ. ๒๕๕๔

๒.๑.๒ กรณีที่ไม่อาจสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการได้ เพราะเหตุที่ ก่อนที่จะมีคำสั่งใหม่ ผู้นั้นได้พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ตาย หรือออกจากราชการเนื่องจากเหตุอื่น ก็ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ สั่งงดโทษ หรือสั่งยุติเรื่อง แล้วแต่กรณี พร้อมแสดงเหตุที่ไม่อาจสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับ ราชการได้ไว้ในคำสั่งด้วย

๒.๑.๓ ให้ระบุไว้ในคำสั่งใหม่ด้วยว่า เงินเดือนระหว่างที่ถูกไล่ออก หรือ ปลดออกให้เบิกจ่ายให้ผู้นั้นตามกฎหมายหรือระเบียบว่าด้วยการนั้น

๒.๒ กรณีที่คำสั่งเดิมเป็นคำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือ ลดเงินเดือน (ข้อ ๗๗) มีรายละเอียด ดังนี้

กรณีที่ลดโทษ

ถ้ามีการลดโทษเป็นตัดเงินเดือน หรือลดอัตราโทษของโทษตัดเงินเดือนหรือ ลดเงินเดือน ให้คิดคำนวณจำนวนเงินที่จะตัดหรือลดตามอัตราโทษใหม่จากเงินเดือนเดิม ในขณะที่มีคำสั่งลงโทษเดิม เช่น เดิม นาย ก. ถูกลงโทษลดเงินเดือนในอัตรา ร้อยละ ๔ เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๔ ต่อมาเมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๖ นาย ก. ได้รับการ ลดโทษเหลือลดเงินเดือนในอัตราร้อยละ ๒ ดังนี้ วิธีการลงโทษนาย ก. คือ ลงโทษนาย ก. ในอัตราร้อยละ ๒ จากเงินเดือนเดิมของนาย ก. เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๔ ไม่ใช่ เงินเดือนของนาย ก. ในวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๖ แต่อย่างใด

สำหรับกรณีจำนวนเงินที่จะต้องตัดหรือลดตามคำสั่งลงโทษใหม่ ต่ำกว่า จำนวนเงินที่ได้ถูกตัดหรือลดตามคำสั่งลงโทษเดิม ให้คืนเงินส่วนที่ได้ตัดหรือลดไว้เกินนั้น ให้ผู้ถูกลงโทษนั้น ดังกรณีที่ยกตัวอย่างไว้แล้วข้างต้น เมื่อนาย ก. ได้รับการลดโทษ โดยลดเงินเดือนจากอัตราร้อยละ ๔ เป็นร้อยละ ๒ โดยคิดคำนวณจากเงินเดือนเดิม ในขณะที่มีคำสั่งลงโทษเดิม คือวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๔ ทำให้มีจำนวนเงินที่ลดไว้เกิน ส่วนราชการจึงต้องคืนเงินที่ได้ลดไว้เกินจำนวนร้อยละ ๒ ตั้งแต่วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๔ ให้แก่นาย ก.

ถ้ามีการลดโทษเป็นภาคทัณฑ์ ให้คืนเงินที่ตัดหรือลดไว้ให้แก่ผู้ถูกลงโทษ

กรณี que เพิ่มโทษ

สำหรับในกรณีที่คำสั่งลงโทษเดิมเป็นคำสั่งลงโทษในความผิดวินัยอย่างไม่มี ร้ายแรง ถ้ามีการเพิ่มโทษเป็นตัดเงินเดือนหรือลดเงินเดือน หรือเพิ่มอัตราโทษ ให้คำนวณ จำนวนเงินที่จะตัดหรือลดตามอัตราโทษใหม่จากเงินเดือนเดิมในขณะที่มีคำสั่งลงโทษเดิม

ถ้าเป็นการเพิ่มโทษจากตัดเงินเดือน หรือลดเงินเดือน เป็นปลดออกหรือไล่ออก ให้คืนเงินที่ได้ตัดหรือลดไปแล้วให้ผู้นั้นด้วย

กรณีที่ยกโทษ

การยกโทษมีผลเสมือนว่าผู้นั้นไม่เคยได้รับโทษทางวินัยมาก่อน และให้ผู้นั้น กลับคืนสู่สถานะเดิมก่อนมีการลงโทษ โดยหากเป็นกรณีที่ได้มีการตัดเงินเดือนหรือลด เงินเดือนผู้นั้นไปเท่าใด ให้คืนเงินที่ได้ตัดหรือลดไว้ดังกล่าวให้ผู้นั้นทั้งหมด

กรณีที่ยงดโทษ

ในกรณีที่ผลการพิจารณาให้เปลี่ยนแปลงเป็นงดโทษ หากมีการตัดเงินเดือน หรือลดเงินเดือนผู้นั้นไปเท่าใด ให้คืนเงินที่ได้ตัดหรือลดไว้ให้ผู้นั้นทั้งหมด

หมวด ๘

การสั่งพักราชการและให้ออกจากราชการไว้ก่อน

การสั่งพักราชการ

การสั่งพักราชการ คือ การสั่งให้ข้าราชการพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการระหว่างการสอบสวนพิจารณาทางวินัย หรือระหว่างถูกฟ้องคดีอาญา หรือระหว่างต้องหาว่ากระทำความผิดทางอาญา โดยงดเบิกจ่ายเงินเดือนและเงินอื่นๆที่จ่ายเป็นรายเดือน ตลอดจนเงินช่วยเหลือต่างๆ ไว้ก่อน ทั้งนี้ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะไม่ให้ผู้นั้นอยู่ปฏิบัติหน้าที่ราชการเพื่อป้องกันมิให้เป็นอุปสรรคต่อการสอบสวนหรือพิจารณา หรือมิให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยขึ้น หรือเพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ราชการในประการอื่น และถ้าสอบสวนพิจารณาแล้วได้ความว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ก็จะสั่งให้ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ ตั้งแต่วันพักราชการได้ด้วย

สาระสำคัญ

การสั่งพักราชการมีหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และหมวด๘ ของ กฎ ก.พ. ฉบับนี้สรุปได้ดังนี้

๑. กรณีที่จะสั่งพักราชการ

กรณีที่สามารถสั่งพักราชการได้มีดังต่อไปนี้

(๑) มีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งคณะกรรมการสอบสวน หรือ

(๒) มีกรณีถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

การถูกตั้งกรรมการสอบสวนที่จะสั่งพักราชการได้นั้น จะต้องเป็นกรณีที่ถูกสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวนในความผิดวินัยอย่างร้ายแรงเท่านั้น ไม่ได้หมายความว่า รวมถึงการถูกสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนในความผิดวินัยที่ไม่ร้ายแรงด้วย ซึ่งกรณีที่ ถูกสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนในความผิดวินัยที่ไม่ร้ายแรงนั้น ยังสั่งพักราชการไม่ได้

คำว่า “ถูกฟ้องคดีอาญา” นั้น แยกได้เป็นสองกรณี กรณีที่หนึ่ง ในกรณีที่ ข้าราชการถูกฟ้องคดีอาญาโดยพนักงานอัยการเป็นโจทก์นั้น ข้าราชการผู้นั้นย่อมตกอยู่ในฐานะจำเลยนับแต่เวลาที่ได้ฟ้อง ส่วนกรณีที่สอง ในคดีที่ราษฎรเป็นโจทก์นั้น หากศาล ยังมิได้ประทับรับฟ้องไว้พิจารณา ผู้ถูกฟ้องยังไม่ตกอยู่ในฐานะจำเลย จะถือว่าผู้นั้น เป็นผู้ถูกฟ้องคดีอาญายังไม่ได้จนกว่าศาลจะได้ประทับรับฟ้องคดีไว้พิจารณาแล้ว จึงจะถือว่า ผู้นั้นตกเป็นผู้ถูกฟ้องคดี

คำว่า “ต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา” หมายถึง ถูกพนักงานสอบสวนกล่าวหา ว่าได้กระทำความผิดอาญาโดยตกเป็นผู้ต้องหาแล้ว แม้ยังมีได้ถูกฟ้องคดีต่อศาล ก็ตาม

หลักเกณฑ์ที่สำคัญอีกประการหนึ่งของกรณีที่จะสั่งพักราชการเพราะถูกฟ้อง คดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาได้ คือ คดีอาญาหรือข้อหาอื่นๆ ต้องไม่ใช่ ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษด้วย

๒. เหตุที่จะสั่งพักราชการ

แม้ข้าราชการพลเรือนสามัญจะมีกรณีถูกตั้งคณะกรรมการสอบสวน ในความผิดวินัยอย่างร้ายแรงหรือถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา ที่มีโทษความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษแล้ว ก็ยังสั่งพักราชการไม่ได้ จนกว่าจะมีเหตุอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๗๘ (๑) - (๕) ดังต่อไปนี้ ประกอบด้วย

(๑) ผู้นั้นถูกตั้งกรรมการสอบสวน และผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุ ตามมาตรา ๕๗ พิจารณาแล้วเห็นว่า ถ้าผู้นั้นคงอยู่ในหน้าที่ราชการต่อไปอาจเกิดการ เสียหายแก่ราชการ

(๒) ผู้ยื่นอุทธรณ์คดีอาญาหรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา ในเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต หรือเกี่ยวกับความประพฤติหรือพฤติการณ์อันไม่น่าไว้วางใจ โดยพนักงานอัยการมิได้รับเป็นทนายแก้ต่างให้ และผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ พิจารณาเห็นว่า ถ้าผู้นั้นคงอยู่ในหน้าที่ราชการ อาจเกิดการเสียหายแก่ราชการ

(๓) ผู้นั้นมีพฤติการณ์ที่แสดงว่าถ้าคงอยู่ในหน้าที่ราชการจะเป็นอุปสรรคต่อการสอบสวนพิจารณา หรือจะก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยขึ้น

(๔) ผู้นั้นอยู่ในระหว่างถูกควบคุมหรือขังโดยเป็นผู้ถูกจับในคดีอาญา หรือต้องจำคุกโดยคำพิพากษาและได้ถูกควบคุม ขัง หรือต้องจำคุก เป็นเวลาติดต่อกันเกินกว่าสิบห้าวันแล้ว

(๕) ผู้นั้นถูกตั้งกรรมการสอบสวนและต่อมามีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าเป็นผู้กระทำความผิดอาญาในเรื่องที่สอบสวนนั้น หรือผู้นั้นถูกตั้งกรรมการสอบสวนภายหลังที่มีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าเป็นผู้กระทำความผิดอาญาในเรื่องที่สอบสวนนั้น และผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ พิจารณาเห็นว่าข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามคำพิพากษาถึงที่สุดนั้น ได้ความประจักษ์ชัดอยู่แล้วว่าการกระทำความผิดอาญาของผู้นั้นเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

อนึ่ง กรณีข้าราชการถูกตั้งคณะกรรมการสอบสวนในความผิดวินัยอย่างร้ายแรง หรือต้องหาคดีอาญา หรือถูกฟ้องคดีอาญาที่ไม่ใช่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษนี้ ถ้าผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ เห็นว่าถึงแม้จะให้ผู้ยื่นอุทธรณ์คดีอาญาหรือผู้ยื่นอุทธรณ์คดีอาญาที่อยู่ในระหว่างถูกสอบสวนพิจารณาก็ไม่เสียหายแก่ราชการ หรือไม่มีพฤติการณ์ที่แสดงว่าจะเป็นผู้เป็นอุปสรรคต่อการสอบสวนพิจารณา หรือจะไม่ก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยขึ้นแต่ประการใด ก็ไม่จำเป็นต้องสั่งพักราชการทุกรายไป เว้นแต่ผู้นั้นอยู่ในระหว่างถูกควบคุม ขัง หรือต้องจำคุกโดยคำพิพากษา และได้ถูกควบคุม ขัง หรือต้องจำคุก เป็นเวลาติดต่อกันเกินกว่าสิบห้าวันแล้ว จึงจะต้องสั่งพักราชการ เนื่องจากผู้นั้นไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ราชการได้

๓. ผู้มีอำนาจสั่งพักราชการ

ผู้มีอำนาจสั่งพักราชการตามมาตรา ๑๐๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และข้อ ๗๘ ของกฎ ก.พ. ฉบับนี้ คือ ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ นอกจากนี้ยังรวมไปถึงผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติแทนตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๑๑/ว ๓๕ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๓ เรื่องหลักเกณฑ์การมอบหมายอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย ซึ่งออกตามความในมาตรา ๙๐ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ด้วย

๔. ระยะเวลาการสั่งพักราชการ

ระยะเวลาการสั่งพักราชการนั้น มาตรา ๑๐๑ วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และข้อ ๗๙ ของกฎ ก.พ. ฉบับนี้ กำหนดให้สั่งพักรอเวลาที่สอบสวนหรือพิจารณา

คำว่า “สอบสวนหรือพิจารณา” มีความหมายดังนี้

- ในกรณีถูกตั้งคณะกรรมการสอบสวนในความผิดวินัยอย่างร้ายแรง หมายถึง การสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวน และการพิจารณาสั่งการของผู้มีอำนาจในขั้นตอนที่ต่อเนื่องกับการสอบสวน ซึ่งอาจเป็นการพิจารณาของผู้สั่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน หรือของ อ.ก.พ.กระทรวง อ.ก.พ.กรม หรือ อ.ก.พ.จังหวัด แล้วแต่กรณี และการพิจารณาสั่งการของผู้มีอำนาจต่อเนื่องกับการพิจารณาของ อ.ก.พ. ดังกล่าวด้วย
- ในกรณีต้องหาคดีอาญา หมายถึง การสอบสวนของพนักงานสอบสวนและการพิจารณาของพนักงานอัยการ
- ในกรณีถูกฟ้องคดีอาญา หมายถึง การพิจารณาของศาลจนคดีถึงที่สุด ซึ่งอาจจะถึงที่สุดโดยโจทก์ถอนฟ้อง หรือโจทก์จำเลยไม่อุทธรณ์ฎีกา หรือศาลฎีกาได้พิพากษาแล้ว

อย่างไรก็ตาม แม้มาตรา ๑๐๑ วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และข้อ ๗๙ ของกฎ ก.พ. ฉบับนี้ จะกำหนดให้สั่งพักรอเวลาที่สอบสวนหรือพิจารณาก็ตาม แต่หากผู้ถูกสั่งพักราชการผู้ใดได้ใช้สิทธิร้องทุกข์ตามมาตรา

๑๒๒ และผู้มีอำนาจพิจารณาคำร้องทุกข์แล้วเห็นว่า สมควรสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการก่อนการสอบสวนหรือพิจารณาเสร็จสิ้น เนื่องจากพฤติการณ์ของผู้ถูกสั่งพักราชการไม่เป็นอุปสรรคต่อการสอบสวนหรือพิจารณา และไม่ก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยต่อไป ผู้มีอำนาจพิจารณาก็สามารถสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการได้ หรือในกรณีที่ล่วงพ้นหนึ่งปีนับแต่วันพักราชการแล้วการดำเนินการทางวินัยยังไม่แล้วเสร็จ โดยข้อ ๗๙ ยังได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในสาระสำคัญว่า หากผู้ถูกสั่งพักราชการประสงค์จะกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการ ก็ให้ยื่นคำร้องทุกข์เป็นหนังสือตามมาตรา ๑๒๒ และหากผู้มีอำนาจพิจารณาคำร้องทุกข์พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้นั้นไม่มีพฤติการณ์ที่แสดงว่าจะเป็นผู้เป็นอุปสรรคต่อการสอบสวนพิจารณา หรือจะก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย ผู้มีอำนาจพิจารณาก็สามารถสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการก่อนการสอบสวนหรือพิจารณาเสร็จสิ้นได้

๕. การสั่งพักราชการเมื่อมีเรื่องหลายกรณีหรือมีกรณีอื่นเพิ่มขึ้น

การสั่งพักราชการเมื่อมีเรื่องหลายกรณีหรือมีกรณีอื่นเพิ่มขึ้น ตามข้อ ๘๐ ของกฎ ก.พ. ฉบับนี้ กำหนดให้สั่งพักราชการเฉพาะในสำนวนหรือคดีที่เข้าเหตุแห่งการสั่งพักราชการเท่านั้น หากไม่เข้าเหตุแห่งการสั่งพักราชการแล้ว ก็ไม่สามารถสั่งให้พักราชการในสำนวนหรือคดีอื่นได้ แต่หากเข้าเหตุแห่งการสั่งพักราชการแล้ว ก็ให้สั่งพักราชการในสำนวนหรือคดีอื่นทุกสำนวนหรือทุกคดีที่เข้าเหตุแห่งการสั่งพักราชการด้วย

๖. วันพักราชการ

ข้อ ๘๑ ของกฎ ก.พ. ฉบับนี้ กำหนดให้สั่งพักราชการตั้งแต่วันออกคำสั่ง เว้นแต่ ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ซึ่งจะถูกสั่งพักราชการอยู่ในระหว่างถูกควบคุมหรือขังโดยเป็นผู้ถูกจับในคดีอาญา หรือต้องจำคุกโดยคำพิพากษา การสั่งพักราชการในเรื่องนั้นให้สั่งพักย้อนหลังไปถึงวันที่ถูกควบคุม ขัง หรือต้องจำคุก หรือ

(๒) ในกรณีที่ได้มีการสั่งพักราชการไว้แล้ว ถ้าจะต้องสั่งใหม่เพราะคำสั่งเดิมไม่ชอบหรือไม่ถูกต้อง ให้สั่งพักตั้งแต่วันที่ให้พักราชการตามคำสั่งเดิม หรือตามวันที่ควรต้องพักราชการในขณะที่ออกคำสั่งเดิม

๗. คำสั่งพักราชการ

ข้อ ๘๒ ของกฎ ก.พ. ฉบับนี้ กำหนดให้คำสั่งพักราชการต้องระบุชื่อและตำแหน่งของผู้ถูกสั่งพักราชการ ตลอดจนกรณีและเหตุที่สั่งพักราชการ และวันที่คำสั่งมีผลใช้บังคับด้วย ทั้งนี้ เป็นไปตามแบบที่สำนักงาน ก.พ. กำหนด

๘. การแจ้งคำสั่งพักราชการ

ข้อ ๘๒ ของกฎ ก.พ. ฉบับนี้ กำหนดให้แจ้งคำสั่งพักราชการให้ผู้ถูกสั่งพักราชการทราบโดยเร็วโดยให้นำข้อ ๗๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม กล่าวคือ ให้ผู้ถูกสั่งพักราชการลงลายมือชื่อและวันที่รับทราบไว้เป็นหลักฐาน และให้มอบสำเนาคำสั่งให้ผู้ถูกสั่งพักราชการไว้หนึ่งฉบับด้วย ถ้าผู้ถูกสั่งพักราชการไม่ยอมลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่ง เมื่อได้ทำบันทึกลงวันที่และสถานที่ที่แจ้งและลงลายมือชื่อผู้แจ้งพร้อมทั้งพยานรู้เห็นไว้เป็นหลักฐานแล้ว ให้ถือว่าวันที่แจ้งนั้นเป็นวันรับทราบ ในกรณีที่เมื่ออาจแจ้งให้ทราบได้หรือมีเหตุจำเป็นอื่น ก็ให้ส่งสำเนาคำสั่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้ผู้ถูกสั่งพักราชการ ณ ที่อยู่ของผู้ถูกสั่งพักราชการซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการ และให้ถือว่าผู้ถูกสั่งพักราชการได้รับแจ้งเมื่อครบกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันส่งสำหรับกรณีส่งในประเทศ หรือเมื่อครบสิบห้าวันนับแต่วันส่งสำหรับกรณีส่งไปยังต่างประเทศ

๙. การสั่งให้ผู้ถูกสั่งพักราชการกลับเข้ารับราชการ

การสั่งให้ข้าราชการผู้ถูกสั่งพักราชการกลับเข้ารับราชการ หมายถึง การสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการอีกครั้งหนึ่งหลังจากพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ไปเป็นการชั่วคราว

ข้อ ๘๑ ของกฎ ก.พ. ฉบับนี้ ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในเรื่องการสั่งให้ผู้ถูกสั่งพักราชการกลับเข้ารับราชการไว้เป็นสาระสำคัญว่า ถ้าภายหลังปรากฏผลการสอบสวนหรือพิจารณาว่า ผู้นั้นมิได้กระทำผิดหรือกระทำผิดไม่ถึงกับจะถูกลงโทษปลดออกหรือไล่ออก และไม่มีกรณีจะต้องออกจากราชการด้วยเหตุอื่น ก็ให้ผู้นั้นมีอำนาจสั่งพักราชการสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติราชการในตำแหน่งเดิมหรือตำแหน่งอื่นในประเภทเดียวกัน และระดับเดียวกัน หรือในตำแหน่งประเภทและระดับที่ ก.พ. กำหนด แต่ทั้งนี้ ผู้นั้นต้องมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้นด้วย

การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

การให้ออกจากราชการไว้ก่อน คือ การให้ข้าราชการผู้มีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งคณะกรรมการสอบสวนหรือถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา ออกจากราชการ พ้นจากตำแหน่งและอัตราเงินเดือนไว้ก่อน ระหว่างการสอบสวนพิจารณา เพื่อรอฟังผลการสอบสวนพิจารณา ซึ่งการให้ออกจากราชการไว้ก่อนนี้เป็นผลให้ข้าราชการผู้ถูกสั่งให้ออกนั้น พ้นจากตำแหน่งและอัตราเงินเดือน ซึ่งเป็นผลให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ สามารถตั้งผู้อื่นให้ดำรงตำแหน่งนั้นแทนได้

หลักเกณฑ์และวิธีการ

การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนนั้น ข้อ ๘๓ และข้อ ๘๔ ของกฎ ก.พ. ฉบับนี้ ได้กำหนดให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการของการสั่งพักราชการบางข้อมาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่โดยที่การให้ออกจากราชการไว้ก่อนมีผลให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งและอัตราเงินเดือน ซึ่งอาจบรรจุและแต่งตั้งคนอื่นแทนในตำแหน่งนั้นได้ ดังนั้น การให้ออกจากราชการไว้ก่อน จึงต้องมีหลักเกณฑ์และวิธีการเพิ่มเติมขึ้นจากการพักราชการบางประการดังนี้

๑. กรณีและเหตุที่จะสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

ข้อ ๘๓ ของกฎ ก.พ. ฉบับนี้ กำหนดหลักเกณฑ์การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนว่า “ในกรณีที่ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดมีเหตุที่อาจถูกสั่งพักราชการ และผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ พิจารณาเห็นว่า การสอบสวนหรือพิจารณา หรือการดำเนินคดีนั้น จะไม่แล้วเสร็จโดยเร็ว ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุดังกล่าว จะสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการไว้ก่อนก็ได้”

ดังนั้น ผู้ที่จะถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนจึงต้องเป็นผู้ที่อาจถูกสั่งพักราชการได้ คือ **มีกรณีและเหตุที่จะถูกสั่งพักราชการ** ตามหลักเกณฑ์ที่ได้กล่าวมาแล้วในเรื่องการสั่งพักราชการ และมีหลักเกณฑ์ที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ต้องเป็นกรณีที่ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ พิจารณาแล้วเห็นว่า **การสอบสวนหรือพิจารณา หรือการดำเนินคดีนั้น จะไม่แล้วเสร็จโดยเร็วด้วย**

๒. ผู้มีอำนาจสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

ผู้มีอำนาจสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนก็เหมือนกับผู้มีอำนาจสั่งพักราชการทุกประการ กล่าวคือ ตามมาตรา ๑๐๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และข้อ ๘๓ ของกฎ ก.พ. ฉบับนี้ กำหนดให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุ ตามมาตรา ๕๗ เป็นผู้สั่งให้ออกจากราชการ นอกจากนี้ยังรวมไปถึงผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติแทนตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๑๑/ว ๓๕ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๓ เรื่องหลักเกณฑ์การมอบหมายอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย ซึ่งออกตามความในมาตรา ๙๐ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ด้วย

๓. ระยะเวลาการให้ออกจากราชการไว้ก่อน

ข้อ ๘๔ วรรคสอง ของกฎ ก.พ. ฉบับนี้ กำหนดให้นำข้อ ๗๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลมกับการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนด้วย ดังนั้น จึงต้องให้ออกตลอดเวลาที่สอบสวนหรือพิจารณาเช่นเดียวกับการพักราชการ

อย่างไรก็ตาม มาตรา ๑๐๑ วรรคเจ็ด แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติให้นำวรรคหก แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว มาใช้บังคับกับกรณีให้ออกจากราชการไว้ก่อนด้วย ดังนั้น ผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนจึงสามารถร้องทุกข์ตามมาตรา ๑๒๒ ได้ ตามที่ได้กล่าวรายละเอียดไว้แล้วในเรื่องการสั่งพักราชการ

๔. การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนเมื่อมีหลายกรณีหรือมีกรณีอื่นเพิ่มขึ้น

การให้ออกจากราชการไว้ก่อนในกรณีที่มีเรื่องหลายกรณีหรือมีกรณีอื่นเพิ่มขึ้น ข้อ ๘๔ วรรคสอง ของกฎ ก.พ. ฉบับนี้ กำหนดให้นำข้อ ๘๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลมกับการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนด้วย ดังนั้น จึงสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนได้เฉพาะในสำนวนหรือคดีที่เข้าเหตุแห่งการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนเท่านั้น หากสำนวนหรือคดีใดไม่เข้าเหตุแห่งการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนแล้ว ก็ไม่สามารถสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนในสำนวนหรือคดีนั้น ๆ ได้ แต่หากเข้าเหตุแห่งการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนแล้ว ก็ให้สั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนทุกสำนวนหรือทุกคดีที่เข้าเหตุแห่งการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนด้วย

๕. วันออกจากราชการไว้ก่อน

ข้อ ๘๔ ของกฎ ก.พ. ฉบับนี้ กำหนดให้การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ให้สั่งให้มีผลตั้งแต่วันออกคำสั่ง แต่ถ้าเป็นกรณีที่ได้สั่งให้พักราชการไว้ก่อนแล้ว ก็ให้สั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนตั้งแต่วันสั่งพักราชการเป็นต้นไป นอกจากนี้ ข้อ ๘๔ วรรคหนึ่งของกฎ ก.พ. ฉบับนี้ กำหนดให้นำข้อ ๘๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลมกับการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนด้วย ดังนั้น ในกรณีที่ผู้ซึ่งจะถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนอยู่ในระหว่างถูกควบคุมหรือขังโดยเป็นผู้ถูกจับในคดีอาญา หรือต้องจำคุกโดยคำพิพากษา การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนในเรื่องนั้นให้สั่งให้ออกย้อนหลังไปถึงวันที่ถูกควบคุม ขัง หรือต้องจำคุก หรือในกรณีที่ได้มีการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนแล้ว ถ้าจะต้องสั่งใหม่เพราะคำสั่งเดิมไม่ชอบหรือไม่ถูกต้อง ให้สั่งให้ออกตั้งแต่วันให้ออกจากราชการไว้ก่อนตามคำสั่งเดิม หรือตามวันที่ควรต้องให้ออกจากราชการไว้ก่อนในขณะที่ออกคำสั่งเดิม

๖. คำสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

ข้อ ๘๔ วรรคสอง ของกฎ ก.พ. ฉบับนี้ กำหนดให้นำข้อ ๘๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลมกับการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนด้วย ดังนั้น คำสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน จึงต้องระบุชื่อและตำแหน่งของผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ตลอดจนกรณีและเหตุที่สั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน และวันที่คำสั่งมีผลใช้บังคับ

๗. การแจ้งคำสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

ข้อ ๘๔ วรรคสอง ของกฎ ก.พ. ฉบับนี้ กำหนดให้นำข้อ ๘๒ วรรคสอง มาบังคับใช้โดยอนุโลมกับการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนด้วย ดังนั้น จึงต้องแจ้งคำสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนให้แก่ผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนทราบโดยเร็ว และให้ผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนลงลายมือชื่อและวันที่รับทราบไว้เป็นหลักฐาน และให้มอบสำเนาคำสั่งให้ผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนจำนวนหนึ่งฉบับด้วย ถ้าผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนไม่ยอมลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่ง เมื่อได้ทำบันทึกลงวันที่และสถานที่ที่แจ้งและลงลายมือชื่อผู้แจ้งพร้อมทั้งพยานรู้เห็นไว้เป็นหลักฐานแล้ว ให้ถือว่าวันที่แจ้งนั้นเป็นวันรับทราบ ในกรณีที่ไมอาจแจ้งให้ทราบได้หรือมีเหตุจำเป็นอื่น ก็ให้ส่งสำเนาคำสั่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้ผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

ณ ที่อยู่ของผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการ และให้ถือว่าผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนได้รับแจ้งคำสั่งเมื่อครบกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันส่ง สำหรับกรณีส่งในประเทศ หรือเมื่อครบสิบห้าวันนับแต่วันส่งสำหรับกรณีส่งไปยังต่างประเทศ

๘. การสั่งให้ข้าราชการตำแหน่งที่ต้องนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ออกจากราชการไว้ก่อน

การสั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญออกจากราชการไว้ก่อนตามมาตรา ๑๐๑ นี้ เป็นการออกจากราชการอย่างหนึ่งตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐๗ (๔) ซึ่งการออกจากราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ดำรงตำแหน่งที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง นั้น มาตรา ๑๑๓ บัญญัติให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อมีพระบรมราชโองการให้พ้นจากตำแหน่งนับแต่วันออกจากราชการ

ดังนั้น ข้อ ๘๕ ของกฎ ก.พ. ฉบับนี้ จึงกำหนดให้การสั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ดำรงตำแหน่งประเภทบริหารระดับสูง และประเภทวิชาการระดับทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นตำแหน่งที่ต้องนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ออกจากราชการไว้ก่อน ต้องนำความกราบบังคมทูลเพื่อมีพระบรมราชโองการให้พ้นจากตำแหน่งนับแต่วันออกจากราชการไว้ก่อน

การนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงมีพระบรมราชโองการให้พ้นจากตำแหน่งนี้ ต้องทำควบคู่ไปกับการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน แต่โดยที่การดำเนินการนำความกราบบังคมทูลต้องใช้เวลามากกว่า ดังนั้น กฎหมายจึงกำหนดให้พ้นจากราชการนับแต่วันที่สั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ส่วนการสั่งให้ออกจากราชการสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งต่ำกว่าประเภทบริหารระดับสูง และประเภทวิชาการระดับทรงคุณวุฒิ ไม่ต้องนำความกราบบังคมทูล

๙. การสั่งให้กลับเข้ารับราชการ

การสั่งให้ข้าราชการผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนกลับเข้ารับราชการ หมายถึง การสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการ และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอีกครั้งหลังจากออกจากราชการไปชั่วคราว

ข้อ ๙๐ ของกฎ ก.พ. ฉบับนี้ ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในเรื่องการสั่งให้ผูถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนกลับเข้ารับราชการไว้เป็นสาระสำคัญว่า ถ้าภายหลังปรากฏผลการสอบสวนหรือพิจารณาว่าผู้นั้นมิได้กระทำผิดหรือกระทำผิดไม่ถึงกับจะถูกลงโทษปลดออกหรือไล่ออก และไม่มีกรณีจะต้องออกจากราชการด้วยเหตุอื่น ก็ให้ผูมีอำนาจสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการในตำแหน่งเดิมหรือตำแหน่งอื่นในประเภทเดียวกันและระดับเดียวกัน หรือในตำแหน่งประเภทและระดับที่ ก.พ. กำหนด แต่ทั้งนี้ ผู้นั้นต้องมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้นด้วย

สำหรับการสั่งให้ข้าราชการตำแหน่งที่ต้องนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง กลับเข้ารับราชการ จะต้องดำเนินการนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งด้วย

หมวด ๔

ระยะเวลา

การดำเนินการทางวินัยจำเป็นต้องมีเรื่องของระยะเวลาเข้ามาเกี่ยวข้อง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเร่งรัดให้การดำเนินการทางวินัยเป็นไปอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นการให้โอกาส ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือคณะกรรมการสอบสวน ต้องดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือการคัดค้านกรรมการสอบสวนต้องยื่น หนังสือคัดค้านภายใน ๗ วัน เป็นต้น กรณีดังกล่าวจึงมีความจำเป็นต้องกำหนดหลักเกณฑ์ เรื่องการนับระยะเวลาไว้ในกฎ ก.พ. ฉบับนี้

ที่มา

โดยที่มาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๔ บัญญัติว่า “วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองตามกฎหมายต่าง ๆ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายใดกำหนดวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเรื่องใดไว้โดยเฉพาะและมีหลักเกณฑ์ที่ประกันความเป็นธรรมหรือมีมาตรฐานในการปฏิบัติราชการไม่ต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้” พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองจึงมีสถานะเป็นกฎหมายกลางที่ใช้บังคับแก่กรณีที่ไม่มีกฎหมายกำหนดวิธีปฏิบัติราชการหรือมีกฎหมายกำหนดวิธีปฏิบัติราชการ หรือมีมาตรฐานในการปฏิบัติราชการ แต่มีหลักประกันความเป็นธรรมต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

การดำเนินการทางวินัยเป็นการดำเนินการของเจ้าหน้าที่เพื่อจัดให้มีคำสั่งทางปกครองจึงถือเป็นวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองอย่างหนึ่ง หากไม่บัญญัติเรื่องการนับระยะเวลาไว้ในกฎ ก.พ. ฉบับนี้ การนับระยะเวลาในการดำเนินการทางวินัย ต้องไปใช้มาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งเป็นกฎหมายกลาง

ที่กำหนดเรื่องของการนับระยะเวลาไว้ ดังนั้น กฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖ ที่ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ในส่วนของระยะเวลา จึงร่างให้สอดคล้องกับมาตรา ๖๔ ดังกล่าวข้างต้น เพื่อกำหนดให้มีการนับระยะเวลาการดำเนินการทางวินัยตาม กฎ ก.พ. ฉบับนี้โดยเฉพาะ

สาระสำคัญ

ตามข้อ ๙๓ ได้กำหนดการนับระยะเวลาการดำเนินการทางวินัย โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. การนับระยะเวลาการดำเนินการทางวินัยตามข้อ ๙๓ วรรคหนึ่ง โดยหลัก ถ้ากำหนดเวลาเป็นวัน สัปดาห์ หรือเดือน มิให้นับวันแรกแห่งระยยะเวลานั้นรวมเข้าด้วย กล่าวคือ ให้นับวันถัดไปเป็นวันแรก เว้นแต่ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนหรือผู้ซึ่งต้องใช้อำนาจตามกฎหมาย ก.พ. นี้ จะได้เริ่มดำเนินการในวันนั้น ก็ให้นับวันที่เริ่มดำเนินการนั้นเป็นวันแรก

ข้อ ๙๓ วรรคหนึ่งนี้ได้เพิ่มเติมหลักการเดิมของ ข้อ ๓๘ ของกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา ในกรณีข้อยกเว้นที่ให้นับระยะเวลาในวันแรก หากคณะกรรมการสอบสวนหรือผู้ซึ่งต้องใช้อำนาจตามกฎหมาย ก.พ. ได้เริ่มดำเนินการในวันนั้น ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการนับระยะเวลาของพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

คำว่า “ผู้ซึ่งต้องใช้อำนาจตามกฎหมาย ก.พ. นี้” หมายรวมถึง ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ หรือผู้มีอำนาจตามมาตรา ๙๔ ก็ได้

๒. กรณีคณะกรรมการสอบสวนหรือผู้ซึ่งต้องใช้อำนาจตามกฎหมาย ก.พ. นี้ ต้องกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดภายในระยะเวลาที่กำหนด ข้อ ๙๓ วรรคสอง กำหนดให้นับวันสิ้นสุดของระยยะเวลานั้นรวมเข้าด้วย แม้ว่าวันสุดท้ายจะเป็นวันหยุดราชการ

กรณีบุคคลอื่นนอกจากคณะกรรมการสอบสวนหรือผู้ซึ่งต้องใช้อำนาจตามกฎหมาย ก.พ. นี้ ต้องกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าวันสุดท้ายเป็นวันหยุดราชการ ข้อ ๙๓ วรรคสาม กำหนดให้ถือว่าระยยะเวลานั้นสิ้นสุดในวันทำงานที่ถัดจากวันหยุดนั้น กล่าวคือ ในวันเปิดทำการนั่นเอง

คำว่า “บุคคลอื่นนอกจากคณะกรรมการสอบสวนหรือผู้ซึ่งต้องใช้อำนาจตามกฎหมาย ก.พ. นี้” อาจหมายถึง ผู้ถูกกล่าวหาก็ได้

กรณีนี้กำหนดไว้แตกต่างจากหลักการเดิมเพราะกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๔๐) กำหนดในทุกกรณีว่า หากวันสุดท้ายตรงกับวันหยุดราชการ ก็ให้นับวันเริ่มเปิดทำการใหม่เป็นวันสุดท้ายแห่งระยะเวลา โดยมีได้มีการแบ่งแยกว่าผู้ใดเป็นผู้ดำเนินการแต่อย่างใด

อย่างไรก็ตาม หลักการใหม่นี้กำหนดไว้เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๖๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ทั้งนี้ เพื่อมิให้คณะกรรมการสอบสวนหรือผู้ซึ่งต้องใช้อำนาจตามกฎหมาย ก.พ. ฉบับนี้ ยืดเวลากระทำการออกไปโดยไม่จำเป็นอันจะเป็นผลเสียหายต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง

หมวด ๑๐

บทเปิดคดี

โดยที่ในการร่างกฎหมายย่อมมีข้อจำกัด ไม่อาจร่างให้ครอบคลุมทุกกรณีได้ จึงมีการกำหนดข้อ ๙๔ เพื่อกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหา โดยหากปรากฏกรณีใดที่มีเหตุผลความจำเป็นเป็นพิเศษทำให้ไม่อาจนำหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่กำหนดในกฎ ก.พ. ฉบับนี้ มาใช้ได้บังคับได้ ก็ให้ ก.พ. มีอำนาจพิจารณากำหนดการปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวได้

บทเฉพาะกาล

สาระสำคัญ

แม้ว่า กฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖ จะได้กำหนดให้มีผลใช้บังคับเมื่อล่วงพ้น ๖๐ วัน นับแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้ส่วนราชการมีเวลาเตรียมพร้อมสำหรับการศึกษา ทำความเข้าใจ และเพื่อให้สำนักงาน ก.พ. ได้มีเวลาในการชี้แจงและซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยให้แก่ส่วนราชการแล้วก็ตาม แต่อย่างไรก็ดี เมื่อกฎ ก.พ. ฉบับนี้มีผลใช้บังคับแล้ว อาจมีการดำเนินการทางวินัยบางเรื่อง หรือบางขั้นตอนที่ยังไม่แล้วเสร็จ หรือเสร็จเรียบร้อยแล้ว แต่เป็นการดำเนินการตามกฎ ก.พ. ฉบับเดิมที่อาจขัดหรือไม่สอดคล้องกับข้อกำหนดในกฎ ก.พ. ฉบับนี้ ดังนั้น กฎ ก.พ. ฉบับนี้จึงได้กำหนดแนวทางการดำเนินการรวมถึงข้อกำหนดรับรองกระบวนการดำเนินการทางวินัย หรือขั้นตอนที่ได้ดำเนินการไปแล้ว หรือยังไม่แล้วเสร็จ เพื่อให้การดำเนินการทางวินัยในเรื่องนั้น ๆ เป็นอันใช้ได้ หรือสามารถดำเนินการต่อไปได้ และไม่ขัดต่อข้อกำหนดในกฎ ก.พ. ฉบับนี้

วิธีการ ตามข้อ ๙๕ - ๙๘ ของกฎ ก.พ. ฉบับนี้ ได้กำหนดการดำเนินการตามบทเฉพาะกาลเอาไว้ดังนี้

๑. แนวทางการดำเนินการรวมถึงบทบัญญัติรับรองกระบวนการดำเนินการทางวินัย หรือขั้นตอนที่ได้ดำเนินการไปแล้ว หรือยังไม่แล้วเสร็จ ในกรณีดังต่อไปนี้

กรณีที่ได้มีการสั่งให้สอบสวนข้าราชการพลเรือนสามัญรายใดโดยถูกต้องตามกฎหมาย กฎ ระเบียบหรือหลักเกณฑ์ที่ใช้อยู่ก่อนวันที่กฎ ก.พ. นี้ใช้บังคับ ต่อมาเมื่อกฎ ก.พ. ฉบับนี้มีผลใช้บังคับแล้ว การสอบสวนนั้นยังไม่แล้วเสร็จ ก็ให้ดำเนินการสอบสวนตามกฎหมาย กฎ ระเบียบหรือหลักเกณฑ์นั้นต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จ ส่วนการพิจารณาและดำเนินการต่อไปให้ดำเนินการตามกฎ ก.พ. ฉบับนี้

กรณีที่ได้มีการสอบสวนข้าราชการพลเรือนสามัญรายใดโดยถูกต้องตามกฎหมาย กฎ ระเบียบหรือหลักเกณฑ์ที่ใช้อยู่ในขณะนั้นเสร็จไปแล้วก่อนวันที่กฎ ก.พ. ฉบับนี้ใช้บังคับ ต่อมาเมื่อกฎ ก.พ. ฉบับนี้มีผลใช้บังคับแล้ว ยังไม่ได้มีการพิจารณาและดำเนินการต่อไป หรือมีการพิจารณาดำเนินการแล้วแต่ยังไม่แล้วเสร็จ ก็ให้ถือว่าการสอบสวนนั้นเป็นอันใช้ได้ ส่วนการพิจารณาและดำเนินการต่อไปให้ดำเนินการตามกฎ ก.พ. ฉบับนี้

กรณีที่ได้มีการสอบสวนและพิจารณาการดำเนินการทางวินัยข้าราชการพลเรือนสามัญรายใดโดยถูกต้องตามกฎหมาย กฎ ระเบียบหรือหลักเกณฑ์ที่ใช้อยู่ในขณะนั้นเสร็จไปแล้วก่อนวันที่กฎ ก.พ. ฉบับนี้ใช้บังคับ ต่อมาเมื่อกฎ ก.พ. ฉบับนี้มีผลใช้บังคับแล้ว แต่ยังไม่ได้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามผลการพิจารณาดังกล่าว ก็ให้ถือว่าการสอบสวนและพิจารณานั้นเป็นอันใช้ได้ ส่วนการดำเนินการให้เป็นไปตามผลการพิจารณาดังกล่าว และการดำเนินการอื่น ๆ ต่อจากนั้นให้ดำเนินการตามกฎหมาย ก.พ. นี้

๒. วิธีการเกี่ยวกับการส่งลงโทษตัดเงินเดือนหรือลดขั้นเงินเดือน

ในกรณีที่จะต้องส่งลงโทษตัดเงินเดือนหรือลดขั้นเงินเดือนข้าราชการพลเรือนสามัญผู้กระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงก่อนวันที่กฎ ก.พ. ฉบับนี้มีผลใช้บังคับ แต่ยังไม่ได้ส่งลงโทษให้ลงโทษตามที่กำหนดไว้ในกฎ ก.พ. ฉบับนี้ กล่าวคือ

๒.๑ การลงโทษตัดเงินเดือน ให้ลงโทษตัดเงินเดือนได้ครั้งหนึ่งในอัตราโทษร้อยละ ๒ หรือร้อยละ ๔ ของเงินเดือนที่ผู้นั้นได้รับในวันที่มีคำสั่งลงโทษเป็นเวลา ๑ เดือน ๒ เดือน หรือ ๓ เดือน

๒.๒ การลงโทษลดเงินเดือน ให้ลงโทษลดเงินเดือนได้ครั้งหนึ่งในอัตราโทษร้อยละ ๒ หรือร้อยละ ๔ ของเงินเดือนที่ผู้นั้นได้รับในวันที่มีคำสั่งลงโทษ

๓. กรณีมีการสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

ในกรณีที่ได้มีการสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนโดยถูกต้องตามกฎหมาย กฎ ระเบียบหรือหลักเกณฑ์ที่ใช้อยู่ก่อนวันที่กฎ ก.พ. นี้ใช้บังคับ และการสอบสวนหรือการพิจารณานั้นยังไม่แล้วเสร็จ ก็ให้การสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนนั้นมีผลต่อไปตามกฎหมาย ก.พ. นี้ จนกว่าจะมีการสั่งการเป็นอย่างอื่นตามกฎหมาย ก.พ. นี้

ภาคผนวก

- หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๑๐๑๑/ว๑ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๗ เรื่อง กฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖
- หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๑๑/ว ๒ ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ เรื่อง กำหนดตำแหน่งประธานกรรมการตามกฎหมาย ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖
- หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๑๑/ว ๓ ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ เรื่อง แบบตามกฎหมาย ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖
- ตัวอย่างการแจ้งตำแหน่งคณะกรรมการสอบสวน

• **Prevalence** =

• **Incidence**

• **Number of cases at time t**

Number of cases at time t

• **Prevalence** = **Number of cases at time t** / **Population**

• **Incidence** = **Number of cases at time t** / **Time**

• **Prevalence** = **Incidence** × **Duration of disease**

• **Prevalence** is a **snapshot** of the **total number of cases** at a **single point in time**. It is **not** a measure of the **rate** at which new cases are occurring. **Incidence** is a **measure of the rate** at which new cases are occurring over a **period of time**.

Prevalence = **Incidence** × **Duration of disease**

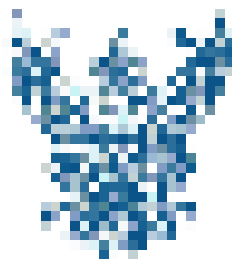
Prevalence = **Incidence** × **Duration of disease**

Prevalence = **Incidence** × **Duration of disease**

• **Prevalence** =

• **Incidence** ×

• **Duration of disease**

กฎ ก.พ.

ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย

พ.ศ. ๒๕๕๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ (๕) มาตรา ๙๔ มาตรา ๙๕ มาตรา ๙๖ มาตรา ๙๗ มาตรา ๑๐๑ และมาตรา ๑๐๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๓ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๖๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ก.พ. โดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี จึงออกกฎ ก.พ. ไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎ ก.พ. นี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

หมวด ๑

การดำเนินการเมื่อมีการกล่าวหาหรือมีกรณีเป็นที่สงสัยว่ามีการกระทำผิดวินัย

ข้อ ๒ เมื่อมีการกล่าวหาหรือมีกรณีเป็นที่สงสัยว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำผิดวินัย ผู้บังคับบัญชาของผู้นั้นมีหน้าที่ต้องรายงานตามลำดับชั้นให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ทราบโดยเร็ว โดยทำเป็นหนังสือ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อผู้กล่าวหา (ถ้ามี)
- (๒) ชื่อและตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหา

(๓) ข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์แห่งการกระทำที่กล่าวหาหรือเป็นที่สงสัยว่ากระทำผิดวินัย

(๔) พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องเท่าที่มี

ข้อ ๓ การกล่าวหาที่จะดำเนินการตามกฎหมาย ก.พ. นี้ ถ้าเป็นการกล่าวหาเป็นหนังสือให้มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(๑) ระบุชื่อของผู้กล่าวหา และลงลายมือชื่อผู้กล่าวหา

(๒) ระบุชื่อหรือตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหา หรือข้อเท็จจริงที่เพียงพอให้ทราบว่าเป็นการกล่าวหาข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใด

(๓) ระบุข้อเท็จจริงและพฤติการณ์แห่งการกระทำที่มีการกล่าวหาเพียงพอที่จะเข้าใจได้ หรือแสดงพยานหลักฐานเพียงพอที่จะสืบสวนสอบสวนต่อไปได้

ในกรณีที่เป็นการกล่าวหาด้วยวาจา ให้ผู้บังคับบัญชาผู้ได้รับฟังการกล่าวหาจัดให้มีการทำบันทึกกล่าวหาที่มีรายละเอียดตามวรรคหนึ่ง และให้ผู้กล่าวหาลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๔ กรณีเป็นที่สงสัยว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำผิดวินัยที่จะดำเนินการตามกฎหมาย ก.พ. นี้ อาจมีลักษณะดังนี้

(๑) มีการกล่าวหาที่ไม่ได้ระบุชื่อผู้กล่าวหา ไม่ได้ลงลายมือชื่อผู้กล่าวหา แต่ระบุชื่อหรือตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหา หรือข้อเท็จจริงที่ปรากฏนั้นเพียงพอที่จะทราบว่าการกล่าวหาข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใด และข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์นั้นเพียงพอที่จะสืบสวนสอบสวนต่อไปได้ หรือ

(๒) มีข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ปรากฏต่อผู้บังคับบัญชาอันเป็นที่สงสัยว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำผิดวินัย โดยมีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะสืบสวนสอบสวนต่อไปได้

หมวด ๒

การสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้น

ข้อ ๕ เมื่อได้รับรายงานตามข้อ ๒ หรือความปรากฏต่อผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ว่ามีการกล่าวหาหรือมีกรณีเป็นที่สงสัยว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำผิดวินัยให้ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้โดยเร็ว

(๑) พิจารณาในเบื้องต้นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัยหรือไม่

(๒) ดำเนินการสืบสวนหรือสั่งให้ดำเนินการสืบสวน และพิจารณาว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัยหรือไม่ ในการนี้ ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ อาจสืบสวนเองหรือให้ข้าราชการพลเรือนสามัญหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการสืบสวนแล้วรายงานมาเพื่อประกอบการพิจารณาก็ได้

ในกรณี que เห็นว่ามีมูลที่ควรกล่าวหาว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำผิดวินัย หรือเป็นกรณีที่มีพยานหลักฐานในเบื้องต้นอยู่แล้วและเห็นว่ามีมูลที่ควรกล่าวหาว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำผิดวินัย ให้ดำเนินการตามข้อ ๖ ต่อไป

ข้อ ๖ ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ พิจารณาเห็นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ดำเนินการต่อไปตามหมวด ๓ ถ้าพิจารณาเห็นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ดำเนินการต่อไปตามหมวด ๔ แต่ถ้าพิจารณาเห็นว่ากรณีไม่มีมูลที่ควรกล่าวหาว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำผิดวินัย ให้ยุติเรื่อง

ข้อ ๗ กรณีที่ถือว่าไม่มีมูลที่ควรกล่าวหาว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำผิดวินัย และผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ สั่งให้ยุติเรื่องได้ อาจเป็นกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์แวดล้อมและพยานหลักฐานไม่เพียงพอให้ทราบว่าการข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดเป็นผู้กระทำผิดวินัย

(๒) ข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์แวดล้อมและพยานหลักฐานไม่เพียงพอที่จะทำให้เข้าใจได้ว่าการกระทำผิดวินัย หรือไม่เพียงพอที่จะดำเนินการสืบสวนสอบสวนต่อไปได้

(๓) พฤติการณ์แห่งการกระทำนั้นไม่เป็นความผิดทางวินัย

หมวด ๓

การดำเนินการในกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ข้อ ๘ ในกรณีที่ผลการสืบสวนหรือพิจารณาตามข้อ ๕ และข้อ ๖ ปรากฏว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ดำเนินการต่อไปตามหมวดนี้ โดยไม่ต้องคณะกรรมการสอบสวนก็ได้ แต่ถ้าได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนแล้ว ต้องดำเนินการตามข้อ ๑๒ ข้อ ๑๓ และข้อ ๑๔ จนแล้วเสร็จ

ข้อ ๙ ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ดำเนินการทางวินัยโดยไม่ต้องตั้งคณะกรรมการสอบสวน ต้องดำเนินการตามหมวดนี้ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ทั้งนี้ต้องไม่เกินสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่พิจารณาเห็นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเวลาดังกล่าว ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ขยายเวลาได้ตามความจำเป็น โดยแสดงเหตุผลความจำเป็นไว้ด้วย

ข้อ ๑๐ ในการดำเนินการตามข้อ ๙ ต้องแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเป็นหนังสือให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ และต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาได้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายในระยะเวลาที่กำหนด

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายในเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ประสงค์จะชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา

ข้อ ๑๑ เมื่อผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ได้ดำเนินการตามข้อ ๑๐ แล้ว ให้พิจารณาสั่งหรือดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำความผิดวินัยตามข้อกล่าวหา ให้สั่งยุติเรื่องตามมาตรา ๙๒ วรรคสอง โดยทำเป็นคำสั่งตามข้อ ๖๖

(๒) ในกรณีที่เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ให้สั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดเงินเดือน ตามควรแก่กรณีให้เหมาะสมกับความผิดตามมาตรา ๙๖ และที่กำหนดไว้ในข้อ ๖๗ โดยทำเป็นคำสั่งตามข้อ ๖๙

(๓) ในกรณีที่เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัยเล็กน้อย และมีเหตุอันควรงดโทษ จะงดโทษให้ โดยให้ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือหรือว่ากล่าวตักเตือนตามมาตรา ๙๖ ก็ได้ โดยทำเป็นคำสั่งงดโทษตามข้อ ๗๑

(๔) ในกรณีที่เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ดำเนินการตามหมวด ๔ ต่อไป

ข้อ ๑๒ ในกรณีที่ผู้ที่มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ดำเนินการทางวินัยโดยแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน และการคัดค้านกรรมการสอบสวน ให้นำข้อ ๑๘ วรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสี่ ข้อ ๑๙ ข้อ ๒๐ ข้อ ๒๑ ข้อ ๒๒ ข้อ ๒๓ ข้อ ๒๔ และข้อ ๒๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่ข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งต่างกัน หรือต่างกรม หรือต่างกระทรวงกัน ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยร่วมกัน การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามมาตรา ๙๔ และที่กำหนดในข้อ ๑๖ และข้อ ๑๗

ข้อ ๑๓ คณะกรรมการสอบสวนตามข้อ ๑๒ ต้องดำเนินการสอบสวน รวบรวมข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง แจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ รับฟังคำชี้แจงของผู้ถูกกล่าวหา แล้วเก็บรวบรวมไว้ในสำนวนการสอบสวน และทำรายงานการสอบสวน พร้อมความเห็นเสนอผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ทั้งนี้ ต้องให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ประธานกรรมการรับทราบคำสั่ง

ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนมีเหตุผลและความจำเป็นไม่อาจดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานกรรมการรายงานต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อขอขยายเวลาตามความจำเป็น ในการนี้ ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนจะขยายเวลาให้ตามที่เหมาะสมโดยไม่ต้องแสดงเหตุผลไว้ด้วย หรือจะสั่งให้คณะกรรมการสอบสวนยุติการดำเนินการแล้วพิจารณาสั่งหรือดำเนินการตามข้อ ๑๑ ต่อไปก็ได้

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มาให้ถ้อยคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาหรือไม่ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายในเวลาที่คณะกรรมการสอบสวนกำหนด ให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ประสงค์จะชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา เว้นแต่คณะกรรมการสอบสวนจะเห็นควรดำเนินการเป็นอย่างอื่นเพื่อประโยชน์แห่งความเป็นธรรม

ข้อ ๑๔ เมื่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนได้รับรายงานการสอบสวนและสำนวนการสอบสวนตามข้อ ๑๓ แล้ว ให้พิจารณาสั่งหรือดำเนินการตามข้อ ๑๑ หรือสั่งหรือดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เห็นว่าควรรวบรวมข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐานเพิ่มเติม ให้กำหนดประเด็นหรือข้อสำคัญที่ต้องการให้คณะกรรมการสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติม

(๒) ในกรณีที่เห็นว่าการดำเนินการใดไม่ถูกต้อง ให้สั่งให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการให้ถูกต้องโดยเร็ว

หมวด ๔

การดำเนินการในกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ข้อ ๑๕ ในกรณีที่ผลการสืบสวนหรือพิจารณาตามข้อ ๕ และข้อ ๖ ปรากฏว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ หรือผู้มีอำนาจตามมาตรา ๙๔ แล้วแต่กรณี แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อดำเนินการสอบสวนต่อไป

ในกรณีที่เป็นกรณีการดำเนินการต่อเนื่องจากการดำเนินการตามข้อ ๑๑ (๔) ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ หรือผู้มีอำนาจตามมาตรา ๙๔ แล้วแต่กรณี แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนขึ้นใหม่เพื่อดำเนินการต่อไปตามหมวดนี้ ส่วนข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานในสำนวนการสอบสวนตามข้อ ๑๓ จะนำมาใช้ในการสอบสวนนี้หรือไม่เพียงใด ให้อยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการสอบสวน

ข้อ ๑๖ การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนกรณีข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งต่างกัน หรือต่างกรม หรือต่างกระทรวงกัน ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยร่วมกัน สำหรับกรณีอื่นตามมาตรา ๙๔ (๔) ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีที่ข้าราชการพลเรือนสามัญในกรมเดียวกันถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยร่วมกัน ถ้าผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ของข้าราชการดังกล่าวต่างกัน ให้อธิบดีหรือผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุที่มีตำแหน่งเหนือกว่าเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน แล้วแต่กรณี

(๒) กรณีที่ข้าราชการพลเรือนสามัญในสำนักงานรัฐมนตรี หรือส่วนราชการที่ไม่มีฐานะเป็นกรม แต่มีหัวหน้าส่วนราชการเป็นอธิบดีหรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นอธิบดี ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยร่วมกับข้าราชการพลเรือนสามัญในส่วนราชการอื่น ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน เว้นแต่เป็นกรณีที่มีผู้ดำรงตำแหน่งประเภทบริหารระดับสูงถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยร่วมด้วย ให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

(๓) กรณีที่ข้าราชการพลเรือนสามัญในส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมและไม่สังกัดกระทรวง แต่อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีหรือในส่วนราชการที่มีหัวหน้าส่วนราชการรับผิดชอบ ในการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีหรือต่อรัฐมนตรี ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยร่วมกับข้าราชการพลเรือนสามัญในส่วนราชการอื่น ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน เว้นแต่เป็นกรณีที่มีผู้ดำรงตำแหน่งประเภทบริหารระดับสูงถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยร่วมด้วย ให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

(๔) กรณีที่ข้าราชการพลเรือนสามัญในราชการบริหารส่วนภูมิภาคจังหวัดเดียวกัน แต่อยู่ต่างกรม หรือต่างกระทรวงกัน ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยร่วมกัน ถ้าผู้ถูกกล่าวหาทุกคนดำรงตำแหน่งที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ (๑๑) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

ข้อ ๑๗ ในกรณีร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ให้ผู้มีอำนาจสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนของแต่ละส่วนราชการทำความตกลงกันเพื่อกำหนดตัวบุคคลเป็นกรรมการสอบสวน แล้วให้แต่ละส่วนราชการมีคำสั่งแต่งตั้งบุคคลนั้นเป็นคณะกรรมการสอบสวน

ข้อ ๑๘ การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ให้แต่งตั้งจากข้าราชการพลเรือนสามัญ ประกอบด้วย ประธานกรรมการคนหนึ่ง และกรรมการอื่นอีกอย่างน้อยสองคน โดยให้กรรมการคนหนึ่งเป็นเลขานุการ ในกรณีที่มีเหตุผลความจำเป็นจะแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการจากข้าราชการฝ่ายพลเรือนซึ่งมิใช่ข้าราชการการเมืองก็ได้

ในขณะที่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ประธานกรรมการต้องดำรงตำแหน่งตามที่ ก.พ. กำหนด

กรรมการสอบสวนอย่างน้อยหนึ่งคนต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งนิติกร หรือผู้ได้รับปริญญาทางกฎหมาย หรือผู้ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรการดำเนินการทางวินัย หรือผู้มีประสบการณ์ด้านการดำเนินการทางวินัย

เพื่อประโยชน์ในการสอบสวนให้มีผู้ช่วยเลขานุการที่แต่งตั้งจากข้าราชการฝ่ายพลเรือนซึ่งมิใช่ข้าราชการการเมืองหรือแต่งตั้งจากพนักงานราชการหรือลูกจ้างประจำด้วยก็ได้ และให้นำข้อ ๒๐ ข้อ ๒๒ ข้อ ๒๓ ข้อ ๒๔ ข้อ ๒๕ และข้อ ๓๓ มาใช้บังคับกับผู้ช่วยเลขานุการโดยอนุโลม

ข้อ ๑๙ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนให้ระบุชื่อและตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหา เรื่องที่กล่าวหา ชื่อของประธานกรรมการ และกรรมการ ทั้งนี้ ตามแบบที่สำนักงาน ก.พ. กำหนด ในกรณีที่มีการแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการ ให้ระบุชื่อผู้ช่วยเลขานุการไว้ในคำสั่งนั้นด้วย

ข้อ ๒๐ ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงกรรมการสอบสวน ให้ดำเนินการโดยทำเป็นคำสั่งตามแบบที่สำนักงาน ก.พ. กำหนด และให้แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบต่อไป

การเปลี่ยนแปลงกรรมการสอบสวนตามวรรคหนึ่ง ไม่กระทบกระเทือนถึงการสอบสวนที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

ข้อ ๒๑ เมื่อได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนแล้ว ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบคำสั่งโดยเร็ว และให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อและวันที่รับทราบไว้เป็นหลักฐาน ในการนี้ ให้แจ้งตำแหน่งของประธานกรรมการ กรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ (ถ้ามี) รวมทั้งสิทธิที่จะคัดค้านกรรมการสอบสวนไปพร้อมกัน และให้มอบสำเนาคำสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาไว้หนึ่งฉบับด้วย ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ยอมลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่ง ถ้าได้ทำบันทึกลงวันที่และสถานที่ที่แจ้งและลงลายมือชื่อผู้แจ้ง พร้อมทั้งพยานรู้เห็นไว้เป็นหลักฐานแล้ว ให้ถือว่าวันที่แจ้งนั้นเป็นวันรับทราบ

การแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยตรงก่อน แต่ถ้าไม่อาจแจ้งให้ทราบโดยตรงได้หรือมีเหตุจำเป็นอื่น ให้แจ้งเป็นหนังสือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้ผู้ถูกกล่าวหา ณ ที่อยู่ซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการ ในกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้รับแจ้งเมื่อครบกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันส่งสำหรับกรณีส่งในประเทศ หรือเมื่อครบสิบห้าวันนับแต่วันส่งสำหรับกรณีส่งไปยังต่างประเทศ

(๒) ส่งสำเนาคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนพร้อมทั้งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ถูกกล่าวหาให้ประธานกรรมการโดยเร็ว แล้วให้ประธานกรรมการลงลายมือชื่อและวันเดือนปีที่ได้รับแล้วเก็บรวมไว้ในสำนวนการสอบสวน และส่งสำเนาคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนให้กรรมการทราบเป็นรายบุคคล

(๓) ส่งหลักฐานการรับทราบหรือถือว่าทราบคำสั่งของผู้ถูกกล่าวหาไปให้ประธานกรรมการเพื่อเก็บรวมไว้ในสำนวนการสอบสวน

ข้อ ๒๒ เมื่อมีกรณีดังต่อไปนี้ กรรมการสอบสวนอาจถูกคัดค้านได้

(๑) เป็นผู้กล่าวหาตามข้อ ๓

(๒) เป็นคู่หมั้นหรือคู่สมรสของผู้กล่าวหาตามข้อ ๓

(๓) เป็นญาติของผู้กล่าวหาตามข้อ ๓ คือ เป็นบุพการีหรือผู้สืบสันดานไม่ว่าชั้นใด ๆ หรือเป็นพี่น้องหรือลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงสามชั้น หรือเป็นญาติเกี่ยวพันทางการสมรสนับได้เพียงสองชั้น

(๔) เป็นผู้มีส่วนได้เสียกับผู้ถูกกล่าวหาหรือกับคู่หมั้นหรือคู่สมรสของผู้ถูกกล่าวหา

(๕) เป็นผู้มีส่วนได้เสียในเรื่องที่สอบสวน

(๖) เป็นผู้รู้เห็นเหตุการณ์ในขณะที่กระทำผิดตามเรื่องที่ถูกกล่าวหา

(๗) เป็นผู้ที่มีเหตุอื่นซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การสอบสวนไม่เป็นกลางหรือเสียความเป็นธรรม

ข้อ ๒๓ การคัดค้านกรรมการสอบสวนต้องทำเป็นหนังสือยื่นต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนภายในเจ็ดวันนับแต่วันทราบหรือถือว่าทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหรือนับแต่วันที่ทราบว่ามีกรณีตามข้อ ๒๒ โดยหนังสือคัดค้านต้องแสดงข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ที่เป็นเหตุแห่งการคัดค้านตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๒๒

ในกรณีที่ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าการคัดค้านเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งสำเนาหนังสือคัดค้านไปให้ประธานกรรมการเพื่อทราบและเก็บรวบรวมไว้ในสำนวนการสอบสวน รวมทั้งแจ้งให้ผู้ถูกคัดค้านทราบ และต้องให้โอกาสให้ผู้ถูกคัดค้านได้ชี้แจงเป็นหนังสือต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ผู้ถูกคัดค้านได้ลงลายมือชื่อและวันที่ที่ได้รับแจ้งไว้เป็นหลักฐาน ในการนี้ ผู้ถูกคัดค้านต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่กรรมการสอบสวนตั้งแต่วันที่ได้รับแจ้งนั้น แต่ถ้าเห็นว่าการคัดค้านไม่เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนสั่งไม่รับคำคัดค้านนั้นและแจ้งให้ผู้คัดค้านทราบ

ข้อ ๒๔ เมื่อได้ดำเนินการตามข้อ ๒๓ แล้ว ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนพิจารณาสั่งการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เห็นว่าคำคัดค้านรับฟังได้ ให้สั่งให้ผู้ถูกคัดค้านพ้นจากหน้าที่ในการเป็นกรรมการสอบสวน ในกรณีที่เห็นสมควรจะแต่งตั้งผู้อื่นให้เป็นกรรมการสอบสวนแทนผู้ถูกคัดค้านก็ได้ แต่ถ้ากรรมการสอบสวนที่เหลืออยู่มีจำนวนน้อยกว่าสามคนให้แต่งตั้งผู้อื่นให้เป็นกรรมการสอบสวนแทนผู้ถูกคัดค้าน และให้นำข้อ ๒๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๒) ในกรณีที่เห็นว่าคำคัดค้านไม่อาจรับฟังได้ ให้สั่งยกคำคัดค้าน และมีหนังสือแจ้งให้ผู้คัดค้าน ผู้ถูกคัดค้าน และประธานกรรมการทราบโดยเร็ว คำสั่งยกคำคัดค้านให้เป็นที่สุด

ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนต้องพิจารณาและสั่งการตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายใน สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับความคัดค้าน ถ้าไม่ได้สั่งภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ผู้ถูกคัดค้านนั้นพ้นจากการเป็นกรรมการสอบสวนนับแต่วันพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว และให้ดำเนินการตาม (๑) ต่อไป

ข้อ ๒๕ ในกรณีที่กรรมการสอบสวนผู้ใดเห็นว่าตนมีกรณีตามข้อ ๒๒ ให้ผู้นั้นแจ้งให้ผู้สั่งแต่งตั้ง คณะกรรมการสอบสวนทราบ และให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนพิจารณาสั่งการตามข้อ ๒๔ โดยอนุโลมต่อไป

ข้อ ๒๖ คณะกรรมการสอบสวนมีหน้าที่สอบสวนและพิจารณาตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่กำหนดในกฎ ก.พ. นี้ เพื่อแสวงหาความจริงในเรื่องที่กล่าวหาและดูแลให้บังเกิดความ ยุติธรรมตลอดกระบวนการสอบสวน ในการนี้ ให้คณะกรรมการสอบสวนรวบรวมประวัติและความประพฤติของ ผู้ถูกกล่าวหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ถูกกล่าวหาเท่าที่จำเป็นเพื่อประกอบการพิจารณา และจัดทำบันทึกประจำวันที่มี การสอบสวนไว้ทุกครั้งด้วย

ในการสอบสวนและพิจารณาห้ามมิให้มีบุคคลอื่นอยู่หรือร่วมด้วย เว้นแต่เป็นการสอบปากคำ ตามข้อ ๓๒ หรือเป็นกรณีที่กฎ ก.พ. นี้ กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ข้อ ๒๗ ให้ประธานกรรมการจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการสอบสวนครั้งแรกภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่ประธานกรรมการรับเรื่องตามข้อ ๒๑ (๒) และ (๓) ในกรณีที่ไมอาจจัดประชุมได้ภายในกำหนด ให้รายงานเหตุผลและความจำเป็นให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทราบ

ในการประชุมคณะกรรมการสอบสวนตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการสอบสวนกำหนดประเด็น และวางแนวทางการสอบสวนและการรวบรวมพยานหลักฐาน

ข้อ ๒๘ เมื่อได้วางแนวทางการสอบสวนและการรวบรวมพยานหลักฐานตามข้อ ๒๗ แล้ว ให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการดังต่อไปนี้

- (๑) รวบรวมข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง
- (๒) แจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ
- (๓) ให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาได้ชี้แจงแสดงพยานหลักฐานเพื่อแก้ข้อกล่าวหา
- (๔) พิจารณาทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่สอบสวน
- (๕) ทำรายงานการสอบสวนพร้อมความเห็นเสนอต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

ข้อ ๒๙ ให้คณะกรรมการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานทั้งปวงที่เห็นว่าเป็นประโยชน์แก่การสอบสวน โดยไม่รับฟังแต่เพียงข้ออ้างหรือพยานหลักฐานของผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหาเท่านั้น

ในกรณีที่ปรากฏว่ามีข้อเท็จจริงใดที่กล่าวอ้างหรือพาดพิงถึงบุคคล เอกสาร หรือวัตถุใดที่จะเป็นประโยชน์แก่การสอบสวน ให้คณะกรรมการสอบสวนทำการสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานนั้นไว้ให้ครบถ้วน ถ้าไม่อาจเข้าถึงหรือได้มาซึ่งพยานหลักฐานดังกล่าว ให้บันทึกเหตุนี้ไว้ด้วย

ข้อ ๓๐ ในการสอบปากคำผู้ถูกกล่าวหาหรือพยานให้สอบปากคำคราวละหนึ่งคน และในการสอบปากคำพยาน ต้องแจ้งให้พยานทราบว่ากรรมการสอบสวนมีฐานะเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา การให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จอาจเป็นความผิดตามกฎหมาย

การสอบปากคำตามวรรคหนึ่ง ต้องมีกรรมการสอบสวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสอบสวนทั้งหมดจึงจะทำการสอบปากคำได้ แต่ในกรณีที่กึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสอบสวนทั้งหมดมีมากกว่าสามคน จะให้กรรมการสอบสวนไม่น้อยกว่าสามคนทำการสอบปากคำก็ได้

ข้อ ๓๑ การสอบปากคำตามข้อ ๓๐ ต้องมีการบันทึกถ้อยคำของผู้ให้ถ้อยคำตามแบบที่สำนักงาน ก.พ. กำหนด แล้วอ่านให้ผู้ให้ถ้อยคำฟังหรือให้ผู้ให้ถ้อยคำอ่านเองก็ได้ แล้วให้ผู้ให้ถ้อยคำผู้บันทึกถ้อยคำ และกรรมการสอบสวนซึ่งอยู่ร่วมในการสอบปากคำลงลายมือชื่อในบันทึกถ้อยคำนั้นไว้เป็นหลักฐาน ในกรณีที่บันทึกถ้อยคำใดมีหลายหน้า ให้ผู้ให้ถ้อยคำและกรรมการสอบสวนซึ่งอยู่ร่วมในการสอบปากคำหนึ่งคนลงลายมือชื่อกำกับไว้ในบันทึกถ้อยคำทุกหน้า

ในการบันทึกถ้อยคำ ห้ามมิให้ขูด ลบ หรือบันทึกข้อความทับข้อความที่ได้บันทึกไว้ในบันทึกถ้อยคำแล้ว ถ้าจะต้องแก้ไขหรือเพิ่มเติมข้อความที่บันทึกไว้ ให้ใช้วิธีขีดฆ่าข้อความเดิมและเพิ่มเติมข้อความใหม่ด้วยวิธีขีดเติม แล้วให้ผู้ให้ถ้อยคำและกรรมการสอบสวนซึ่งอยู่ร่วมในการสอบปากคำหนึ่งคนลงลายมือชื่อกำกับไว้ตรงที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมนั้นทุกแห่ง

ในกรณีที่ผู้ให้ถ้อยคำไม่ยอมลงลายมือชื่อ ให้บันทึกเหตุที่ไม่ลงลายมือชื่อนั้นไว้ในบันทึกถ้อยคำด้วย

ในกรณีที่ผู้ให้ถ้อยคำไม่สามารถลงลายมือชื่อได้ ให้ดำเนินการตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ข้อ ๓๒ ในการสอบปากคำ ห้ามมิให้บุคคลอื่นอยู่ในที่สอบปากคำ เว้นแต่เป็นบุคคลซึ่งกรรมการสอบสวนที่ทำการสอบปากคำอนุญาตให้อยู่ในที่สอบสวนเพื่อประโยชน์ในการสอบสวน หรือเป็นทนายความหรือที่ปรึกษาของผู้ถูกกล่าวหาตามจำนวนที่กรรมการสอบสวนที่ทำการสอบปากคำเห็นสมควรให้เข้ามาในการสอบปากคำผู้ถูกกล่าวหา

ข้อ ๓๓ ห้ามมิให้กรรมการสอบสวนทำหรือจัดให้ทำการใด ๆ ซึ่งเป็นการให้คำมั่นสัญญา ชูเกียรติ หลอกลวง บังคับ หรือกระทำโดยมิชอบไม่ว่าด้วยประการใด เพื่อจูงใจให้ผู้ถูกกล่าวหาหรือพยานให้ถ้อยคำอย่างใด

ข้อ ๓๔ การนำเอกสารหรือวัตถุมาใช้เป็นพยานหลักฐานในสำนวนการสอบสวน ให้คณะกรรมการสอบสวนจัดให้มีการบันทึกไว้ด้วยว่าได้มาอย่างไร จากผู้ใด และเมื่อใด

เอกสารที่ใช้เป็นพยานหลักฐานในสำนวนการสอบสวนให้ใช้ต้นฉบับ แต่ถ้าไม่อาจนำต้นฉบับมาได้ จะใช้สำเนาที่กรรมการสอบสวนหรือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบรับรองว่าเป็นสำเนาถูกต้องก็ได้

ในกรณีที่ไม่สามารถหาต้นฉบับเอกสารได้เพราะสูญหายหรือถูกทำลายหรือโดยเหตุประการอื่น คณะกรรมการสอบสวนจะสืบจากสำเนาเอกสารหรือพยานบุคคลแทนก็ได้

ข้อ ๓๕ ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนเรียกบุคคลใดมาเป็นพยานเพื่อชี้แจงหรือให้ถ้อยคำตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดแล้ว แต่บุคคลนั้นไม่มาหรือมาแต่ไม่ชี้แจงหรือไม่ให้ถ้อยคำ หรือในกรณีที่ คณะกรรมการสอบสวนไม่อาจเรียกบุคคลใดมาชี้แจงหรือให้ถ้อยคำได้ภายในเวลาอันควร คณะกรรมการสอบสวนจะไม่สอบสวนบุคคลนั้นก็ได้ แต่ต้องบันทึกเหตุอันไว้ในบันทึกประจำวันที่มีการสอบสวน และในรายงาน การสอบสวนด้วย

ข้อ ๓๖ ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าการสอบสวนพยานบุคคลใดหรือการรวบรวม พยานเอกสารหรือวัตถุใดจะทำให้การสอบสวนล่าช้าโดยไม่จำเป็น หรือพยานหลักฐานนั้นมีใช้สาระสำคัญ จะงดสอบสวนหรือไม่รวบรวมพยานหลักฐานนั้นก็ได้ แต่ต้องบันทึกเหตุอันไว้ในบันทึกประจำวันที่มีการ สอบสวน และในรายงานการสอบสวนด้วย

ข้อ ๓๗ ในกรณีที่จะต้องสอบปากคำพยานหรือรวบรวมพยานหลักฐานซึ่งอยู่ต่างท้องที่ ประชานกรรมการจะรายงานต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อขอให้หัวหน้าส่วนราชการ หรือหัวหน้าหน่วยงานในท้องที่นั้นที่เป็นข้าราชการฝ่ายพลเรือนสอบปากคำพยานหรือรวบรวม พยานหลักฐานแทนก็ได้ โดยกำหนดประเด็นหรือข้อสำคัญที่จะต้องสอบสวนไปให้ กรณีเช่นนี้ ถ้าผู้สั่ง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเห็นควรจะมอบหมายให้หัวหน้าส่วนราชการหรือหัวหน้าหน่วยงานนั้น ดำเนินการตามที่คณะกรรมการสอบสวนร้องขอก็ได้

ในการสอบปากคำพยานและรวบรวมพยานหลักฐานตามวรรคหนึ่ง ให้หัวหน้าส่วนราชการหรือ หัวหน้าหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายเลือกข้าราชการฝ่ายพลเรือนที่เห็นสมควรอย่างน้อยอีกสองคนมาร่วม เป็นคณะทำการสอบสวน และให้คณะทำการสอบสวนมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับคณะกรรมการสอบสวน ตามกฎ ก.พ. นี้

ข้อ ๓๘ เมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้รวบรวมข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และพยานหลักฐาน ที่เกี่ยวข้อง ตามข้อ ๒๘ (๑) แล้ว ให้มีการประชุมคณะกรรมการสอบสวนเพื่อพิจารณาทำความเห็นว่า ผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยในเรื่องที่สอบสวนหรือไม่ ถ้าคณะกรรมการสอบสวนพิจารณาเห็นว่า

ผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำผิดวินัยในเรื่องที่สอบสวน ให้รายงานผลการสอบสวนพร้อมความเห็นเสนอต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน แต่ถ้าคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าจากข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย รวมทั้งพยานหลักฐานที่รวบรวมได้เพียงพอที่จะรับฟังได้ว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยในเรื่องที่สอบสวน ให้แจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ

การประชุมตามวรรคหนึ่ง ต้องมีกรรมการสอบสวนมาประชุมไม่น้อยกว่าสามคนและไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสอบสวนทั้งหมด

ข้อ ๓๙ ในกรณีที่มีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำผิดหรือต้องรับผิดในคดีเกี่ยวกับเรื่องที่สอบสวน ถ้าคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามคำพิพากษาถึงที่สุดนั้นได้ความประจักษ์ชัดอยู่แล้วว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดตามข้อกล่าวหา คณะกรรมการสอบสวนจะนำเอาคำพิพากษาถึงที่สุดนั้นมาใช้เป็นพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาโดยไม่ต้องรวบรวมพยานหลักฐานอื่นก็ได้ แต่ต้องแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามคำพิพากษาถึงที่สุดนั้น เพื่อใช้เป็นสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบด้วย

ข้อ ๔๐ การแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา ให้ทำเป็นบันทึกระบุข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ของผู้ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำการใด เมื่อใด อย่างไร เป็นความผิดวินัยในกรณีใด และสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา โดยจะระบุชื่อพยานด้วยหรือไม่ก็ได้ รวมทั้งแจ้งให้ทราบสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาที่จะให้ถ้อยคำหรือยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาเป็นหนังสือ สิทธิที่จะแสดงพยานหลักฐานหรือจะอ้างพยานหลักฐานเพื่อขอให้เรียกพยานหลักฐานนั้นมาได้ แล้วแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ

บันทึกตามวรรคหนึ่ง ให้ทำตามแบบที่สำนักงาน ก.พ. กำหนด โดยให้ทำเป็นสองฉบับ มีข้อความตรงกัน ให้ประธานกรรมการและกรรมการอีกอย่างน้อยหนึ่งคนลงลายมือชื่อในบันทึกนั้นด้วย

ข้อ ๔๑ เมื่อได้จัดทำบันทึกตามข้อ ๔๐ แล้ว ให้คณะกรรมการสอบสวนมีหนังสือเรียกผู้ถูกกล่าวหา มาพบตามวัน เวลา และสถานที่ที่คณะกรรมการสอบสวนกำหนด เพื่อแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ

เมื่อผู้ถูกกล่าวหาได้มาพบคณะกรรมการสอบสวนแล้ว ให้คณะกรรมการสอบสวนแจ้งข้อกล่าวหา พร้อมทั้งอธิบายข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ และให้ผู้ถูกกล่าวหารับทราบข้อกล่าวหาโดยลงลายมือชื่อพร้อมทั้งวันเดือนปีในบันทึกนั้น แล้วมอบบันทึกนั้นให้ผู้ถูกกล่าวหาหนึ่งฉบับ และอีกฉบับหนึ่งเก็บไว้ในสำนวนการสอบสวน

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ยอมลงลายมือชื่อในบันทึกเพื่อรับทราบข้อกล่าวหา ให้คณะกรรมการสอบสวนบันทึกข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ดังกล่าวไว้ในบันทึกนั้น ในกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหา

ได้รับทราบข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานตั้งแต่วันที่มาพบคณะกรรมการสอบสวนแล้ว และให้มอบบันทึกนั้นให้ผู้ถูกกล่าวหาหนึ่งฉบับ และอีกฉบับหนึ่งเก็บไว้ในสำนวนการสอบสวน แต่ถ้าผู้ถูกกล่าวหาไม่ยอมรับบันทึกดังกล่าว ให้ส่งบันทึกนั้นทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้ผู้ถูกกล่าวหา ณ ที่อยู่ซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการ

ข้อ ๔๒ เมื่อได้แจ้งข้อกล่าวหาและผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบตามข้อ ๔๑ แล้ว ให้คณะกรรมการสอบสวนแจ้งกำหนดวัน เวลา สถานที่ และวิธีการที่จะให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาในวันที่มาพบคณะกรรมการสอบสวน หรือแจ้งเป็นหนังสือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้ผู้ถูกกล่าวหา ณ ที่อยู่ซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการก็ได้

ในกรณีแจ้งเป็นหนังสือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ ให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบตั้งแต่วันที่ครบกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ส่งหนังสือดังกล่าวทางไปรษณีย์

ข้อ ๔๓ ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มาพบตามที่กำหนดในข้อ ๔๑ ให้ส่งบันทึกตามข้อ ๔๐ จำนวนหนึ่งฉบับทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้ผู้ถูกกล่าวหา ณ ที่อยู่ซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการ ในกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบข้อกล่าวหาตั้งแต่วันที่ครบกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ส่งบันทึกดังกล่าวทางไปรษณีย์

คณะกรรมการสอบสวนจะส่งหนังสือกำหนดวัน เวลา สถานที่ และวิธีการที่จะให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาและชี้แจงว่าได้กระทำผิดตามข้อกล่าวหาหรือไม่ อย่างไร เพราะเหตุใด ไปพร้อมกับบันทึกแจ้งข้อกล่าวหาตามวรรคหนึ่งก็ได้

ข้อ ๔๔ ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่อาจชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาได้ตามวัน เวลา สถานที่และวิธีการที่กำหนดตามข้อ ๔๒ หรือข้อ ๔๓ โดยได้อ้างเหตุผลหรือความจำเป็น หรือในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนเห็นว่ามีความจำเป็น จะกำหนดวัน เวลา สถานที่ หรือวิธีการเสียใหม่เพื่อประโยชน์แห่งความเป็นธรรมก็ได้

ข้อ ๔๕ ในการสอบสวนให้คณะกรรมการสอบสวนถามผู้ถูกกล่าวหาด้วยว่าได้กระทำผิดตามข้อกล่าวหาหรือไม่ อย่างไร เพราะเหตุใด

คณะกรรมการสอบสวนจะดำเนินการตามวรรคหนึ่งไปในคราวเดียวกันกับที่ได้ดำเนินการตามข้อ ๔๑ ก็ได้

ข้อ ๔๖ ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหารับสารภาพว่าได้กระทำผิดตามข้อกล่าวหาใด ให้คณะกรรมการสอบสวนบันทึกการรับสารภาพตามข้อกล่าวหาไว้เป็นหนังสือ ในกรณีเช่นนี้ คณะกรรมการสอบสวนจะไม่ทำการสอบสวนในข้อกล่าวหาที่รับสารภาพก็ได้ แล้วดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ข้อ ๔๗ ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มาให้ถ้อยคำชี้แจงแก่ข้อกล่าวหาหรือไม่ยื่นคำชี้แจงแก่ข้อกล่าวหาเป็นหนังสือภายในเวลาที่กำหนดตามข้อ ๔๒ และข้อ ๔๓ ให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ประสงค์จะชี้แจงแก่ข้อกล่าวหา เว้นแต่คณะกรรมการสอบสวนจะเห็นควรดำเนินการเป็นอย่างอื่นเพื่อประโยชน์แห่งความเป็นธรรม

ข้อ ๔๘ ในกรณีที่ปรากฏพยานหลักฐานเพิ่มเติมหลังจากที่คณะกรรมการสอบสวนได้แจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาในเรื่องที่สอบสวนแล้ว ถ้าคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าพยานหลักฐานที่เพิ่มเติมนั้นมีน้ำหนักสนับสนุนข้อกล่าวหา ให้แจ้งสรุปพยานหลักฐานเพิ่มเติมให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ แต่ถ้าเห็นว่าพยานหลักฐานเพิ่มเติมนั้นมีผลทำให้ข้อกล่าวหาในเรื่องที่สอบสวนนั้นเปลี่ยนแปลงไปหรือต้องเพิ่มข้อกล่าวหา ให้กำหนดข้อกล่าวหาใหม่หรือกำหนดข้อกล่าวหาเพิ่มเติมแล้วแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ ทั้งนี้ ให้นำความในข้อ ๔๐ ข้อ ๔๑ ข้อ ๔๒ ข้อ ๔๓ ข้อ ๔๔ และข้อ ๔๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๔๙ ในการสอบสวน ถ้าคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าพยานหลักฐานที่ควรกล่าวหาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยในเรื่องอื่นด้วย ให้ประธานกรรมการรายงานต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนโดยเร็ว

เมื่อได้รับรายงานตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนพิจารณาดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าเห็นว่ากรณีไม่มีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยในเรื่องอื่นด้วย ให้ยุติไม่ต้องดำเนินการทางวินัยสำหรับเรื่องอื่นนั้น

(๒) ถ้าเห็นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยในเรื่องอื่นด้วย ให้ดำเนินการทางวินัยในเรื่องอื่นนั้นด้วยตามกฎหมาย ก.พ. นี้ ในกรณีที่การกระทำผิดวินัยในเรื่องอื่นนั้นเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง จะแต่งตั้งให้คณะกรรมการสอบสวนคณะเดิมหรือจะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนคณะใหม่ดำเนินการสอบสวนและพิจารณาในเรื่องอื่นนั้นก็ได้

ข้อ ๕๐ ในกรณีที่การสอบสวนพาดพิงไปถึงข้าราชการพลเรือนผู้อื่น ถ้าคณะกรรมการสอบสวนพิจารณาเห็นว่าผู้มีส่วนร่วมกระทำการในเรื่องที่สอบสวนนั้นด้วย ให้คณะกรรมการสอบสวนรายงานต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนโดยเร็วเพื่อพิจารณาดำเนินการตามกฎหมาย ก.พ. นี้ ต่อไป

ในกรณีที่การสอบสวนพาดพิงไปถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นหรือบุคคลอื่น ถ้าคณะกรรมการสอบสวนพิจารณาเห็นว่าผู้มีส่วนร่วมกระทำการในเรื่องที่สอบสวนนั้นด้วย ให้คณะกรรมการสอบสวนรายงานต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนโดยเร็วเพื่อพิจารณาตามที่เห็นสมควรต่อไป

ข้อ ๕๑ ในกรณีที่ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าข้าราชการพลเรือนผู้อื่นร่วมกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงในเรื่องที่สอบสวนตามข้อ ๕๐ วรรคหนึ่ง ให้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อทำการสอบสวนผู้นั้น โดยจะแต่งตั้งให้คณะกรรมการสอบสวนคณะเดิมหรือจะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนคณะใหม่ดำเนินการสอบสวนและพิจารณาก็ได้ แต่ถ้าเป็นกรณีที่มีผลทำให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ เปลี่ยนไป ให้ส่งเรื่องไปยังผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ หรือผู้มีอำนาจตามมาตรา ๙๔ แล้วแต่กรณี ของข้าราชการพลเรือนผู้นั้น เพื่อดำเนินการต่อไป

พยานหลักฐานที่ได้จากการสอบสวนในเรื่องที่สอบสวนเดิม คณะกรรมการสอบสวนจะใช้ประกอบการพิจารณาดำเนินการทางวินัยแก่บุคคลตามวรรคหนึ่งได้ต่อเมื่อได้แจ้งให้ผู้นั้นทราบและให้โอกาสผู้นั้นได้ใช้สิทธิตามกฎหมาย ก.พ. นี้แล้ว

ข้อ ๕๒ เมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้แจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ ได้ให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา และได้รวบรวมพยานหลักฐานเพียงพอที่จะพิจารณาได้แล้ว ให้คณะกรรมการสอบสวนประชุมเพื่อพิจารณาทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่สอบสวน

ในการพิจารณาทำความเข้าใจตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการสอบสวนต้องพิจารณาทั้งข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และพิจารณามิตินในเรื่องที่สอบสวนให้ครบทุกข้อกล่าวหาและทุกประเด็น ว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยในเรื่องที่สอบสวนหรือไม่ ถ้าเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำผิดวินัย ต้องพิจารณาให้ความช่วยเหลือว่าเป็นความผิดวินัยกรณีใด ตามมาตราใด ควรได้รับโทษสถานใด และมีเหตุอันควรลดหย่อนหรือไม่ เพียงใด

ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าผลการสอบสวนยังไม่ได้ความแน่ชัดพอที่จะลงโทษเพราะกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง แต่เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ บกพร่องในหน้าที่ราชการ ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือมีมลทินหรือมีหมองในกรณีที่ถูกสอบสวน ถ้าให้ผู้นั้นรับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการตามมาตรา ๑๑๐ (๖) หรือ (๗) แล้วแต่กรณี ก็ให้ทำความเห็นเสนอไว้ในรายงานการสอบสวนด้วย

การประชุมเพื่อพิจารณาทำความเข้าใจตามข้อนี้ ต้องมีกรรมการสอบสวนมาประชุมไม่น้อยกว่าสามคน และไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสอบสวนทั้งหมด

ข้อ ๕๓ เมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้ดำเนินการตามข้อ ๕๒ แล้ว ให้จัดทำรายงานการสอบสวนเสนอต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามแบบที่สำนักงาน ก.พ. กำหนด โดยให้เสนอไปพร้อมสำนวนการสอบสวน

รายงานการสอบสวนตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องประกอบด้วยเรื่องที่สอบสวนข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ข้อกล่าวหา พยานหลักฐานที่สนับสนุนหรือหักล้างข้อกล่าวหา ประเด็นที่ต้องพิจารณา ความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนตามข้อ ๕๒ วรรคสอง และวรรคสาม และลายมือชื่อกรรมการสอบสวนทุกคน รวมทั้งให้ประธานกรรมการลงลายมือชื่อกำกับไว้ในรายงานการสอบสวนหน้าอื่นด้วยทุกหน้า ในกรณีที่กรรมการสอบสวนคนใดมีเหตุจำเป็นไม่อาจลงลายมือชื่อได้ ให้ประธานกรรมการสอบสวนบันทึกเหตุจำเป็นดังกล่าวไว้ด้วย และในกรณีที่กรรมการสอบสวนผู้ใดมีความเห็นแย้ง ให้แสดงชื่อและสรุปความเห็นแย้งของผู้นั้นไว้ในรายงานการสอบสวนด้วย ในกรณีนี้ ผู้มีความเห็นแย้งนั้นจะทำบันทึกรายละเอียดความเห็นแย้งและลงลายมือชื่อของตนแนบไว้กับรายงานการสอบสวนด้วยก็ได้

ข้อ ๕๔ ให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการสอบสวนและจัดทำรายงานการสอบสวนพร้อมทั้งสำนวนการสอบสวนเสนอต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่มีการประชุมคณะกรรมการสอบสวนครั้งแรกตามข้อ ๒๗

ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนมีเหตุผลและความจำเป็นไม่อาจดำเนินการให้แล้วเสร็จได้ภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานกรรมการรายงานต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อขอขยายเวลาสอบสวนตามความจำเป็น และให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนพิจารณาขยายเวลาได้ครั้งละไม่เกินหกสิบวัน ในกรณีที่ได้มีการขยายเวลาจนทำให้การสอบสวนดำเนินการเกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่มีการประชุมคณะกรรมการสอบสวนครั้งแรกตามข้อ ๒๗ ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนรายงาน อ.ก.พ. กระทรวงที่ผู้ถูกกล่าวหาสังกัดอยู่ทราบ เพื่อติดตามเร่งรัดให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็วต่อไป

ข้อ ๕๕ เมื่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนได้รับรายงานการสอบสวนและสำนวนการสอบสวนแล้ว ให้พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องของการสอบสวน ถ้าเห็นว่าการสอบสวนถูกต้องครบถ้วนแล้ว ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนดำเนินการตามข้อ ๕๖ แต่ถ้าเห็นว่าการสอบสวนยังไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ก็ให้สั่งหรือดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เห็นว่ายังไม่มีการแจ้งข้อกล่าวหาหรือการแจ้งข้อกล่าวหายังไม่ครบถ้วน ให้สั่งให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการแจ้งข้อกล่าวหาหรือแจ้งข้อกล่าวหาให้ครบถ้วนโดยเร็ว

(๒) ในกรณีที่เห็นว่าควรรวบรวมข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐานเพิ่มเติม ให้กำหนดประเด็นหรือข้อสำคัญที่ต้องการให้คณะกรรมการสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมโดยไม่ต้องทำความเข้าใจ

(๓) ในกรณีที่เห็นว่าการดำเนินการใดไม่ถูกต้อง ให้สั่งให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการให้ถูกต้องโดยเร็ว

ข้อ ๕๖ เมื่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าการสอบสวนถูกต้องครบถ้วนแล้ว ให้พิจารณามีความเห็นเพื่อสั่งหรือดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำความผิดวินัย หรือกระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ถ้าผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง หรือไม่ได้กระทำความผิดวินัย ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป แต่ถ้าเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงก็ให้ดำเนินการตาม (๒)

(๒) ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนพิจารณาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงหรือไม่ และไม่ว่าผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนจะเห็นด้วยกับความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนหรือไม่ก็ตาม ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ส่งเรื่องให้ อ.ก.พ. จังหวัด อ.ก.พ. กรม หรือ อ.ก.พ. กระทรวง ซึ่งผู้ถูกกล่าวหาสังกัดอยู่ตามที่กำหนดในข้อ ๕๘ แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาต่อไป

(๓) ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าผลการสอบสวนยังไม่ได้ความแน่ชัดพอที่จะลงโทษ เพราะกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง แต่เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ บกพร่องในหน้าที่ราชการ ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือมีมลทินหรือมัวหมองในกรณีที่ถูกละเลยสอบสวน ถ้าให้ผู้นั้นรับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ ถ้าผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเห็นด้วยกับความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนให้พิจารณาดำเนินการตามมาตรา ๑๑๐ (๖) หรือ (๗) ต่อไป แต่ถ้าเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำความผิดวินัย หรือกระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ให้พิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป และถ้าเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงก็ให้ดำเนินการตาม (๒)

ข้อ ๕๗ ในกรณีที่มีการย้าย การโอน หรือการเลื่อนผู้ถูกกล่าวหา อันมีผลทำให้ผู้มีอำนาจสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเปลี่ยนไป ให้คณะกรรมการสอบสวนที่ได้แต่งตั้งไว้แล้วนั้น ดำเนินการต่อไปจนเสร็จ และทำรายงานการสอบสวนเสนอไปพร้อมกับสำนวนการสอบสวนต่อผู้บังคับบัญชาเดิมที่เป็นผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตรวจสอบความถูกต้องของการดำเนินการเพื่อส่งไปยังผู้บังคับบัญชาใหม่ที่เป็นผู้ซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ หรือผู้มีอำนาจตามมาตรา ๙๔ พิจารณาสั่งหรือดำเนินการตามข้อ ๕๕ ต่อไป และถ้าในระหว่างการสอบสวนมีกรณีที่ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนต้องสั่งการอย่างใดเพื่อให้การสอบสวนนั้นดำเนินการต่อไปได้ ให้ผู้บังคับบัญชาเดิมส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาใหม่ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาต่อไป

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาใหม่ซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ หรือผู้ที่มีอำนาจตามมาตรา ๙๔ ตามวรรคหนึ่ง เห็นสมควรให้ดำเนินการตามข้อ ๕๕ จะสั่งให้คณะกรรมการสอบสวนคณะเดิมดำเนินการ หรือในกรณีที่เห็นเป็นการสมควร จะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนขึ้นใหม่เพื่อดำเนินการก็ได้ โดยให้นำ ข้อ ๑๘ และข้อ ๑๙ มาใช้บังคับ

ข้อ ๕๘ การส่งเรื่องให้ อ.ก.พ. จังหวัด อ.ก.พ. กรม หรือ อ.ก.พ. กระทรวง พิจารณา ตามข้อ ๕๖ (๒) ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ให้ส่งเรื่องให้ อ.ก.พ. จังหวัด ซึ่งผู้ถูกกล่าวหาสังกัดอยู่ เป็นผู้พิจารณา

(๒) ในกรณีที่อธิบดี ปลัดกระทรวงในฐานะอธิบดี หรือหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมที่อยู่ใน บังคับบัญชาหรือรับผิดชอบการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีหรือต่อรัฐมนตรีซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชา ซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ (๖) (๗) หรือ (๑๐) เป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ให้ส่งเรื่องให้ อ.ก.พ. กรม ซึ่งผู้ถูกกล่าวหาสังกัดอยู่ เป็นผู้พิจารณา

(๓) ในกรณีที่นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีเจ้าสังกัด ปลัดกระทรวงสำหรับกรณีอื่นนอกจาก ที่กำหนดไว้ใน (๒) หรือหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือรับผิดชอบการปฏิบัติราชการ ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีหรือต่อรัฐมนตรีซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ (๒) (๓) (๕) หรือ (๘) เป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ให้ส่งเรื่องให้ อ.ก.พ. กระทรวง ซึ่งผู้ถูกกล่าวหา สังกัดอยู่ เป็นผู้พิจารณา

ในกรณีที่มีการย้าย การโอน หรือการเลื่อนผู้ถูกกล่าวหาอันมีผลให้ อ.ก.พ. จังหวัด อ.ก.พ. กรม หรือ อ.ก.พ. กระทรวง ซึ่งผู้ถูกกล่าวหาสังกัดอยู่เปลี่ยนแปลงไป ให้ส่งเรื่องให้ อ.ก.พ. จังหวัด อ.ก.พ. กรม หรือ อ.ก.พ. กระทรวง ซึ่งผู้ถูกกล่าวหาสังกัดอยู่หลังจากการย้าย การโอน หรือการเลื่อนนั้น เป็นผู้พิจารณา

ข้อ ๕๙ เมื่อได้รับเรื่องตามข้อ ๕๘ แล้ว อ.ก.พ. จังหวัด อ.ก.พ. กรม หรือ อ.ก.พ. กระทรวง แล้วแต่กรณี อาจพิจารณามีมติอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้มีมติว่าเป็นความผิดวินัย อย่างร้ายแรงกรณีใด ตามมาตราใด และให้ลงโทษสถานใด เพราะเหตุใด โดยจะต้องมีข้อเท็จจริง อันเป็นสาระสำคัญด้วยว่ามีการกระทำอย่างไร

(๒) ในกรณีที่เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ให้มีมติว่าเป็นความผิดวินัย อย่างไม่ร้ายแรงกรณีใด ตามมาตราใด และให้ลงโทษสถานโทษใดและอัตราโทษใด เพราะเหตุใด หรือ ถ้าเห็นว่าเป็นความผิดวินัยเล็กน้อยและมีเหตุอันควรงดโทษ จะมิมีงดโทษ โดยให้ทำทัณฑ์บน เป็นหนังสือหรือว่ากล่าวตักเตือนก็ได้ ทั้งนี้ จะต้องต้องมีข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญด้วยว่ามีการกระทำอย่างไร

(๓) ในกรณีที่เห็นว่ายังไม่ได้รับความแน่ชัดพอที่จะลงโทษกรณีกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ถ้ามีข้อเท็จจริงอันเป็นกรณีที่เหมาะสมให้ออกจากราชการตามมาตรา ๑๑๐ (๖) หรือ (๗) ให้มีมติให้ผู้นั้น ออกจากราชการ โดยจะต้องมีข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญด้วยว่ามีการกระทำอย่างใด มีกรณีที่เหมาะสม ให้ออกจากราชการเพราะเหตุใด ตามมาตราใด และถ้าให้รับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการอย่างใด

(๔) ในกรณีที่เห็นว่าการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาไม่มีความผิดวินัย ให้มีมติให้สั่งยุติเรื่อง หรือถ้าเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยแต่เป็นกรณีที่ไม่อาจลงโทษได้ ให้มีมติให้งดโทษ

(๕) ในกรณีที่เห็นว่าข้อเท็จจริงยังไม่เพียงพอหรือการดำเนินการใดยังไม่ถูกต้องครบถ้วน ให้มีมติให้สอบสวนเพิ่มเติม แก้ไข หรือดำเนินการให้ถูกต้องตามควรแก่กรณี

ข้อ ๖๐ ในกรณีที่ปรากฏว่าการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนไม่ถูกต้องตามข้อ ๑๘ ให้การสอบสวน ทั้งหมดเสียไป และให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ หรือผู้มีอำนาจตามมาตรา ๙๔ แล้วแต่กรณี แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อดำเนินการสอบสวนใหม่ให้ถูกต้อง

ข้อ ๖๑ ในกรณีที่ปรากฏว่าการดำเนินการใดไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ก.พ. นี้ ให้เฉพาะการดำเนินการ นั้นเสียไป และถ้าการดำเนินการนั้นเป็นสาระสำคัญที่ต้องดำเนินการหรือหากไม่ดำเนินการจะทำให้ เสียความเป็นธรรม ให้แก้ไขหรือดำเนินการนั้นเสียใหม่ให้ถูกต้องโดยเร็ว

ข้อ ๖๒ ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาผู้ใดตายในระหว่างการสอบสวน ให้การดำเนินการทางวินัย แก่ผู้นั้นเป็นอันยุติ แต่ให้คณะกรรมการสอบสวนและผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนดำเนินการ รวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องต่อไปเท่าที่สามารถจะกระทำได้ แล้วทำความเข้าใจ เสนอต่อกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ หรือกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๖๓ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครอง ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการสอบสวน โดยอนุโลม เว้นแต่องค์ประชุมกรรมการสอบสวนตามข้อ ๓๘ และข้อ ๕๒

หมวด ๕

กรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง

ข้อ ๖๔ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง และได้รับสารภาพ เป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชา หรือได้ให้อภัยคำรับสารภาพและได้มีการบันทึกถ้อยคำรับสารภาพ เป็นหนังสือหรือมีหนังสือรับสารภาพต่อผู้มีหน้าที่สืบสวนสอบสวนหรือคณะกรรมการสอบสวนตามกฎหมาย ก.พ. นี้ ถือเป็นกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ จะพิจารณาดำเนินการทางวินัยโดยไม่ต้องสอบสวนหรืองดการสอบสวนก็ได้

ข้อ ๖๕ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงในกรณีดังต่อไปนี้ ถือเป็นกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ หรือผู้มีอำนาจตามมาตรา ๙๔ แล้วแต่กรณี จะดำเนินการทางวินัยโดยไม่ต้องสอบสวนหรืองดการสอบสวนก็ได้

(๑) ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันเป็นเวลายาวเกินกว่าสิบห้าวัน โดยไม่กลับมาปฏิบัติหน้าที่ราชการอีกเลย และผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ได้ดำเนินการหรือสั่งให้ดำเนินการสืบสวนแล้วเห็นว่าไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ

(๒) กระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหรือให้รับโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๓) กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงและได้รับสารภาพเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชา หรือได้ให้ถ้อยคำรับสารภาพและได้มีการบันทึกถ้อยคำรับสารภาพเป็นหนังสือหรือมีหนังสือรับสารภาพต่อผู้มีหน้าที่สืบสวนสอบสวนหรือคณะกรรมการสอบสวนตามกฎหมาย ก.พ. นี้

หมวด ๖

การสั่งยุติเรื่อง ลงโทษ หรืองดโทษ

ข้อ ๖๖ การสั่งยุติเรื่องตามมาตรา ๙๒ วรรคสอง มาตรา ๙๓ วรรคสอง หรือมาตรา ๙๗ วรรคสอง ให้ทำเป็นคำสั่ง ระบุชื่อและตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหา เรื่องที่ถูกกล่าวหาและผลการพิจารณา ทั้งนี้ ตามแบบที่สำนักงาน ก.พ. กำหนด และให้ลงลายมือชื่อและตำแหน่งของผู้สั่ง และวันเดือนปี ที่ออกคำสั่งไว้ด้วย

ข้อ ๖๗ โทษสำหรับกรณีที่ข้าราชการพลเรือนสามัญกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๙๖ ที่ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ มีอำนาจสั่งลงโทษได้ มีดังต่อไปนี้

(๑) ภาคทัณฑ์

(๒) ตัดเงินเดือนได้ครั้งหนึ่งในอัตราร้อยละ ๒ หรือร้อยละ ๔ ของเงินเดือนที่ผู้นั้นได้รับ ในวันที่มีคำสั่งลงโทษเป็นเวลาหนึ่งเดือน สองเดือน หรือสามเดือน

(๓) ลดเงินเดือนได้ครั้งหนึ่งในอัตราร้อยละ ๒ หรือร้อยละ ๔ ของเงินเดือนที่ผู้นั้นได้รับ ในวันที่มีคำสั่งลงโทษ

การส่งลงโทษตัดเงินเดือนหรือลดเงินเดือน ถ้าจำนวนเงินที่จะต้องตัดหรือลดมีเศษไม่ถึงสิบบาท ให้ปัดเศษทิ้ง

ข้อ ๖๘ โทษสำหรับกรณีที่ข้าราชการพลเรือนสามัญกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๙๗ ที่ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ มีอำนาจสั่งลงโทษได้ มีดังต่อไปนี้

(๑) ปลดออก

(๒) ไล่ออก

ข้อ ๖๙ การส่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน ลดเงินเดือน ปลดออก หรือไล่ออก ให้ทำเป็นคำสั่งระบุชื่อและตำแหน่งของผู้ถูกลงโทษ แสดงข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญว่าผู้ถูกลงโทษกระทำผิดวินัยอย่างไรอย่างร้ายแรงหรืออย่างไรอย่างร้ายแรงในกรณีใด ตามมาตราใด พร้อมทั้งสิทธิในการอุทธรณ์และระยะเวลาในการอุทธรณ์ตามมาตรา ๑๑๔ ไว้ในคำสั่งนั้นด้วย ทั้งนี้ ตามแบบที่สำนักงาน ก.พ. กำหนด และให้ลงลายมือชื่อและตำแหน่งของผู้สั่ง และวันเดือนปีที่ออกคำสั่งไว้ด้วย

ข้อ ๗๐ การส่งลงโทษ ให้สั่งให้มีผลตั้งแต่วันหรือระยะเวลาดังต่อไปนี้

(๑) การส่งลงโทษภาคทัณฑ์ ให้สั่งให้มีผลตั้งแต่วันที่มิคำสั่ง

(๒) การส่งลงโทษตัดเงินเดือนหรือลดเงินเดือน ให้สั่งให้มีผลตั้งแต่วันที่มิคำสั่ง

(๓) การส่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออก ให้สั่งให้มีผลตามระเบียบที่ ก.พ. กำหนดตามมาตรา ๑๐๗
วรรคสอง

ข้อ ๗๑ การสั่งงดโทษตามมาตรา ๙๖ วรรคสาม ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ทำเป็นคำสั่ง และให้ระบุไว้ในคำสั่งด้วยว่าให้ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือหรือว่ากล่าวตักเตือน ทั้งนี้ ตามแบบที่สำนักงาน ก.พ. กำหนด

ข้อ ๗๒ การสั่งงดโทษตามมาตรา ๑๐๐ วรรคสอง สำหรับกรณีที่ข้าราชการพลเรือนสามัญซึ่งออกจากราชการไปแล้วแต่มีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงอยู่ก่อนตามมาตรา ๑๐๐ วรรคหนึ่ง และผลการสอบสวนพิจารณาปรากฏว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ สั่งงดโทษ ทั้งนี้ ตามแบบที่สำนักงาน ก.พ. กำหนด

ข้อ ๗๓ เมื่อได้มีคำสั่งยุติเรื่อง ลงโทษ หรืองดโทษแล้ว ให้ดำเนินการแจ้งคำสั่งให้ผู้ถูกลงโทษหรือผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยเร็ว และให้ผู้ถูกลงโทษหรือผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อและวันที่รับทราบไว้เป็นหลักฐาน และให้มอบสำเนาคำสั่งให้ผู้ถูกลงโทษหรือผู้ถูกกล่าวหาไว้หนึ่งฉบับด้วย ถ้าผู้ถูกลงโทษหรือผู้ถูกกล่าวหาไม่ยอมลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่ง เมื่อได้ทำบันทึกลงวันที่และสถานที่ที่แจ้งและลงลายมือชื่อผู้แจ้ง พร้อมทั้งพยานรู้เห็นไว้เป็นหลักฐานแล้ว ให้ถือว่าวันที่แจ้งนั้นเป็นวันรับทราบ

ในกรณีที่ไม่อาจแจ้งให้ทราบตามวรรคหนึ่งได้หรือมีเหตุจำเป็นอื่น ให้ส่งสำเนาคำสั่งทางไปรษณีย์ ลงทะเบียนตอบรับไปให้ผู้ถูกลงโทษหรือผู้ถูกกล่าวหา ณ ที่อยู่ของผู้ถูกลงโทษหรือผู้ถูกกล่าวหาซึ่งปรากฏ ตามหลักฐานของทางราชการ ในกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าผู้ถูกลงโทษหรือผู้ถูกกล่าวหาได้รับแจ้งเมื่อครบ กำหนดเจ็ดวันนับแต่วันส่งสำหรับกรณีส่งในประเทศ หรือเมื่อครบสิบห้าวันนับแต่วันส่งสำหรับกรณีส่งไปยัง ต่างประเทศ

หมวด ๗

การมีคำสั่งใหม่กรณีมีการเพิ่มโทษ ลดโทษ งดโทษ หรือยกโทษ

ข้อ ๗๔ ในกรณีที่มีการเพิ่มโทษ ลดโทษ งดโทษ หรือยกโทษ ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจ สั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ มีคำสั่งใหม่ โดยให้สั่งยกเลิกคำสั่งลงโทษเดิม แล้วสั่งใหม่ให้เป็นไปตามนั้น

คำสั่งใหม่ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบที่สำนักงาน ก.พ. กำหนด โดยอย่างน้อยให้มีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

(๑) อ้างถึงคำสั่งลงโทษเดิมก่อนมีการเพิ่มโทษ ลดโทษ งดโทษ หรือยกโทษ

(๒) อ้างถึงมติของ อ.ก.พ. กระทรวง หรือของ ก.พ. หรือคำวินิจฉัยของ ก.พ.ค. หรือขององค์กร ตามกฎหมายอื่น ที่ให้เพิ่มโทษ ลดโทษ งดโทษ หรือยกโทษ แล้วแต่กรณี โดยแสดงสาระสำคัญ โดยสรุปไว้ด้วย

(๓) สั่งให้ยกเลิกคำสั่งลงโทษเดิมตาม (๑) และมีคำสั่งใหม่ให้เป็นไปตาม (๒)

(๔) ระบุวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับโทษที่ได้รับไปแล้ว

ข้อ ๗๕ ในกรณีที่คำสั่งเดิมเป็นคำสั่งลงโทษไล่ออกหรือปลดออก ถ้ามีการลดโทษเป็นปลดออก หรือเพิ่มโทษเป็นไล่ออก จะสั่งให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันใด ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.พ. กำหนด ตามมาตรา ๑๐๗ วรรคสอง

ข้อ ๗๖ ในกรณีที่คำสั่งเดิมเป็นคำสั่งลงโทษไล่ออกหรือปลดออก ถ้ามีการลดโทษเพื่อจะสั่ง ลงโทษใหม่ในความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง งดโทษ หรือยกโทษ ในคำสั่งใหม่ให้สั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการ และสั่งลงโทษใหม่ในความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง งดโทษ หรือยกโทษ แล้วแต่กรณี

การสั่งให้กลับเข้ารับราชการ ให้สั่งให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งตามเดิม หรือตำแหน่งอื่นในประเภทเดียวกัน และระดับเดียวกันหรือในตำแหน่งประเภทและระดับที่ ก.พ. กำหนด ทั้งนี้ ผู้นั้นต้องมีคุณสมบัติตรงตาม คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้น

ในกรณีที่ไม้อาจสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการได้ เพราะเหตุที่ก่อนที่จะมีคำสั่งใหม่นั้น ผู้นั้นพ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ตาย หรือออกจากราชการเนื่องจากเหตุอื่นให้สังคโทษ หรือสั่งยุติเรื่อง แล้วแต่กรณี แล้วให้แสดงเหตุที่ไม้อาจสั่งให้กลับเข้ารับราชการไว้ในคำสั่งนั้นด้วย

ในคำสั่งใหม่ให้ระบุด้วยว่าเงินเดือนระหว่างที่ถูกไล่ออกหรือปลดออกให้เบิกจ่ายให้ผู้นั้นตามกฎหมายหรือระเบียบว่าด้วยการนั้น

ข้อ ๗๗ ในกรณีที่คำสั่งลงโทษเดิมเป็นคำสั่งลงโทษในความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ถ้ามีการเพิ่มโทษลดโทษ งดโทษ หรือยกโทษ ในคำสั่งใหม่ให้ระบุการดำเนินการเกี่ยวกับโทษที่ได้รับไปแล้วดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าเป็นกรณียกโทษ ให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยได้รับโทษทางวินัยมาก่อน และให้ผู้นั้นกลับคืนสู่สถานะเดิมก่อนมีการลงโทษ ในกรณีที่ได้มีการตัดเงินเดือนหรือลดเงินเดือนผู้นั้นไปเท่าใด ให้คืนเงินที่ได้ตัดหรือลดไว้ดังกล่าวให้ผู้นั้น

(๒) ถ้าเป็นกรณีงดโทษ ในกรณีที่ได้มีการตัดเงินเดือนหรือลดเงินเดือนผู้นั้นไปเท่าใด ให้คืนเงินที่ได้ตัดหรือลดไว้ดังกล่าวให้ผู้นั้น

(๓) ถ้าเป็นกรณีที่มีผลให้ยังคงต้องลงโทษผู้นั้นอยู่ ไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มโทษหรือลดโทษก็ตาม ให้ดำเนินการดังนี้

(ก) ถ้าเป็นการเพิ่มโทษให้เป็นโทษตัดเงินเดือนหรือลดเงินเดือน ให้คิดคำนวณจำนวนเงินเดือนที่จะตัดหรือลดตามอัตราโทษใหม่จากเงินเดือนเดิมในขณะที่มีคำสั่งลงโทษเดิม และให้คืนเงินที่ได้ตัดหรือลดไปแล้วนั้นให้ผู้นั้น

(ข) ถ้าเป็นการเพิ่มโทษจากโทษตัดเงินเดือนหรือลดเงินเดือนเป็นปลดออกหรือไล่ออก ให้คืนเงินที่ได้ตัดหรือลดไปแล้วนั้นให้ผู้นั้น

(ค) ถ้าเป็นการลดโทษให้เป็นโทษภาคทัณฑ์ ให้ลงโทษให้เป็นไปตามนั้น ในกรณีที่ได้มีการตัดเงินเดือนหรือลดเงินเดือนผู้นั้นไปเท่าใด ให้คืนเงินที่ได้ตัดหรือลดไว้ดังกล่าวให้ผู้นั้น

(ง) ถ้าเป็นการลดโทษให้เป็นโทษตัดเงินเดือน ให้คิดคำนวณจำนวนเงินที่จะตัดตามอัตราโทษใหม่จากเงินเดือนเดิมในขณะที่มีคำสั่งลงโทษเดิม และให้คืนเงินที่ได้ลดไปแล้วนั้นให้ผู้นั้น

(จ) ถ้าเป็นการเพิ่มหรือลดอัตราโทษของโทษตัดเงินเดือนหรือลดเงินเดือน ให้คิดคำนวณจำนวนเงินที่จะตัดหรือลดตามอัตราโทษใหม่จากเงินเดือนเดิมในขณะที่มีคำสั่งลงโทษเดิม ในกรณีที่จำนวนเงินที่จะต้องตัดหรือลดตามคำสั่งลงโทษใหม่ ต่ำกว่าจำนวนเงินที่ได้ถูกตัดหรือลดตามคำสั่งลงโทษเดิม ให้คืนเงินส่วนที่ได้ตัดหรือลดไว้เกินนั้นให้ผู้นั้น

หมวด ๘

การสั่งพักราชการและให้ออกจากราชการไว้ก่อน

ข้อ ๗๘ เมื่อข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง จนถูกตั้งกรรมการสอบสวน หรือถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ จะสั่งให้ผู้นั้นพักราชการเพื่อรอฟังผลการสอบสวนหรือพิจารณา หรือผลแห่งคดีได้ต่อเมื่อมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้นั้นถูกตั้งกรรมการสอบสวน และผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ พิจารณาเห็นว่าถ้าผู้นั้นคงอยู่ในหน้าที่ราชการต่อไปอาจเกิดการเสียหายแก่ราชการ

(๒) ผู้นั้นถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาในเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต หรือเกี่ยวกับความประพฤติหรือพฤติกรรมอันไม่น่าไว้วางใจ โดยพนักงานอัยการมิได้รับเป็นทนายแก้ต่างให้ และผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ พิจารณาเห็นว่าถ้าผู้นั้นคงอยู่ในหน้าที่ราชการอาจเกิดการเสียหายแก่ราชการ

(๓) ผู้นั้นมีพฤติกรรมที่แสดงว่าถ้าคงอยู่ในหน้าที่ราชการจะเป็นอุปสรรคต่อการสอบสวนพิจารณา หรือจะก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยขึ้น

(๔) ผู้นั้นอยู่ในระหว่างถูกควบคุมหรือขังโดยเป็นผู้ถูกจับในคดีอาญาหรือต้องจำคุกโดยคำพิพากษา และได้ถูกควบคุม ขัง หรือต้องจำคุก เป็นเวลาติดต่อกันเกินกว่าสิบห้าวันแล้ว

(๕) ผู้นั้นถูกตั้งกรรมการสอบสวนและต่อมามีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าเป็นผู้กระทำความผิดอาญา ในเรื่องที่สอบสวนนั้น หรือผู้นั้นถูกตั้งกรรมการสอบสวนภายหลังที่มีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าเป็นผู้กระทำความผิดอาญาในเรื่องที่สอบสวนนั้น และผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ พิจารณาเห็นว่าข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามคำพิพากษาถึงที่สุดนั้น ได้ความประจักษ์ชัดอยู่แล้วว่าการกระทำความผิดอาญาของผู้นั้นเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ข้อ ๗๙ การสั่งพักราชการให้สั่งพักตลอดเวลาที่สอบสวนหรือพิจารณา เว้นแต่ผู้ถูกสั่งพักราชการผู้ใดได้ร้องทุกข์ตามมาตรา ๑๒๒ และผู้มีอำนาจพิจารณาคำร้องทุกข์เห็นว่าสมควรสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการก่อนการสอบสวนหรือพิจารณาเสร็จสิ้น เนื่องจากพฤติกรรมของผู้ถูกสั่งพักราชการไม่เป็นอุปสรรคต่อการสอบสวนหรือพิจารณา และไม่ก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยต่อไป หรือเนื่องจากการดำเนินการทางวินัยได้ล่วงพ้นหนึ่งปีนับแต่วันพักราชการแล้วยังไม่แล้วเสร็จและผู้ถูกสั่งพักราชการไม่มีพฤติกรรมดังกล่าว ให้ผู้มีอำนาจสั่งพักราชการสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการก่อนการสอบสวนหรือพิจารณาเสร็จสิ้น

ข้อ ๘๐ ในกรณีที่ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง จนถูกตั้งกรรมการสอบสวนหลายสำนวน หรือถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาว่ากระทำความผิดในคดีอาญาหลายคดี ถ้าจะสั่งพักราชการในสำนวนหรือคดีใดที่เข้าลักษณะตามข้อ ๗๘ ให้สั่งพักราชการในสำนวนหรือคดีอื่นทุกสำนวน หรือทุกคดีที่เข้าลักษณะตามข้อ ๗๘ ด้วย

ในกรณีที่ได้สั่งพักราชการในสำนวนใดหรือคดีใดไว้แล้ว ถ้าภายหลังปรากฏว่าผู้ถูกสั่งพักนั้นกรณี ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งกรรมการสอบสวนในสำนวนอื่น หรือถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาในคดีอาญาในคดีอื่นเพิ่มขึ้น ก็ให้สั่งพักราชการในสำนวนหรือคดีอื่นที่เพิ่มขึ้นและเข้าลักษณะ ตามข้อ ๗๘ นั้นด้วย

ข้อ ๘๑ การสั่งพักราชการ ให้สั่งพักตั้งแต่วันออกคำสั่ง เว้นแต่

(๑) ผู้ซึ่งจะถูกสั่งพักราชการอยู่ในระหว่างถูกควบคุมหรือขังโดยเป็นผู้ถูกจับในคดีอาญา หรือต้องจำคุกโดยคำพิพากษา การสั่งพักราชการในเรื่องนั้นให้สั่งพักย้อนหลังไปถึงวันที่ถูกควบคุม ขัง หรือต้องจำคุก

(๒) ในกรณีที่ได้มีการสั่งพักราชการไว้แล้ว ถ้าจะต้องสั่งใหม่เพราะคำสั่งเดิมไม่ชอบหรือไม่ถูกต้อง ให้สั่งพักตั้งแต่วันให้พักราชการตามคำสั่งเดิม หรือตามวันที่ควรต้องพักราชการในขณะที่ออกคำสั่งเดิม

ข้อ ๘๒ คำสั่งพักราชการต้องระบุชื่อและตำแหน่งของผู้ถูกสั่งพักราชการ ตลอดจนกรณี และเหตุที่สั่งพักราชการ และวันที่คำสั่งมีผลใช้บังคับ

เมื่อได้มีคำสั่งให้ผู้ใดพักราชการ ให้แจ้งคำสั่งให้ผู้นั้นทราบ และให้นำข้อ ๗๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๘๓ ในกรณีที่ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดมีเหตุที่อาจถูกสั่งพักราชการตามข้อ ๗๘ และผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ พิจารณาเห็นว่า การสอบสวนหรือพิจารณา หรือ การดำเนินคดีนั้น จะไม่แล้วเสร็จโดยเร็ว ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวจะสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการไว้ก่อนก็ได้

ในกรณีที่ได้สั่งพักราชการไว้แล้ว จะพิจารณาตามวรรคหนึ่งและสั่งให้ผู้ถูกสั่งพักราชการนั้น ออกจากราชการไว้ก่อนแทนการสั่งพักราชการก็ได้

ข้อ ๘๔ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ให้สั่งให้มีผลตั้งแต่วันออกคำสั่ง แต่ถ้าเป็นกรณี ที่ได้สั่งให้พักราชการไว้ก่อนแล้ว ให้สั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนตั้งแต่วันสั่งพักราชการเป็นต้นไป หรือในกรณี ที่มีเหตุตามข้อ ๘๑ ให้สั่งให้มีผลตั้งแต่วันที่กำหนดไว้ในข้อ ๘๑ นั้น

ให้นำข้อ ๗๙ ข้อ ๘๐ และข้อ ๘๒ มาใช้บังคับแก่การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนโดยอนุโลม

ข้อ ๘๕ การสั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ดำรงตำแหน่งประเภทบริหารระดับสูง หรือ ประเภทวิชาการระดับทรงคุณวุฒิออกจากราชการไว้ก่อน ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อมีพระบรมราชโองการ ให้พ้นจากตำแหน่งนับแต่วันออกจากราชการไว้ก่อน

ข้อ ๘๖ เมื่อได้สั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดพักราชการในกรณีที่ถูกลงโทษว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งกรรมการสอบสวน และปรากฏผลการสอบสวนหรือพิจารณาแล้วให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่ผู้นั้นกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ดำเนินการตามมาตรา ๘๗

(๒) ในกรณีที่ผู้นั้นกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ให้สั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการตามข้อ ๘๑ แล้วดำเนินการตามมาตรา ๘๖ แต่หากมีกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้ ให้สั่งงดโทษตามมาตรา ๑๐๐ วรรคสอง โดยไม่ต้องสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการ และแสดงกรณีกระทำผิดวินัยนั้นไว้ในคำสั่งด้วย

(ก) ผู้นั้นได้พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการแล้ว

(ข) ผู้นั้นมีกรณีที่จะต้องถูกสั่งให้ออกจากราชการ

(ค) ผู้นั้นได้ออกจากราชการด้วยเหตุอื่นไปแล้ว โดยมีใช้เพราะเหตุตาย

(๓) ในกรณีที่ผู้นั้นมิได้กระทำผิดวินัย ให้สั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการตามข้อ ๘๑ และสั่งยุติเรื่อง แต่หากมีกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้ ให้สั่งยุติเรื่องโดยไม่ต้องสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการ และแสดงเหตุที่ไม่สั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการไว้ในคำสั่งนั้นด้วย

(ก) ผู้นั้นได้พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการแล้ว

(ข) ผู้นั้นมีกรณีที่จะต้องถูกสั่งให้ออกจากราชการ

(ค) ผู้นั้นได้ออกจากราชการด้วยเหตุอื่นไปแล้ว โดยมีใช้เพราะเหตุตาย

(๔) ในกรณีที่ผู้นั้นกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงหรือมิได้กระทำผิดวินัยแต่มีกรณีอื่นที่ผู้นั้นถูกสั่งพักราชการหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนด้วย ถ้าจะดำเนินการตามมาตรา ๘๖ ให้รอฟังผลการสอบสวนหรือพิจารณาหรือผลแห่งคดีกรณีอื่นนั้น โดยยังไม่ต้องสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการ แต่ถ้าเป็นการสั่งยุติเรื่อง ให้สั่งยุติเรื่องโดยไม่ต้องสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการ และแสดงเหตุที่ไม่สั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการไว้ในคำสั่งนั้นด้วย

ข้อ ๘๗ เมื่อได้สั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดออกจากราชการไว้ก่อนในกรณีที่ถูกลงโทษว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งกรรมการสอบสวน และปรากฏผลการสอบสวนหรือพิจารณาแล้วให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่ผู้นั้นกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ดำเนินการตามมาตรา ๘๗

(๒) ในกรณีที่ผู้นั้นกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง และไม่มีกรณีที่จะต้องถูกสั่งให้ออกจากราชการด้วยเหตุอื่น ให้สั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการตามข้อ ๘๑ แล้วดำเนินการตามมาตรา ๘๖ แต่หากมีกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้ ให้สั่งงดโทษตามมาตรา ๑๐๐ วรรคสอง โดยไม่ต้องสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการ และแสดงกรณีกระทำผิดวินัยนั้นไว้ในคำสั่งด้วย

(ก) ผู้นั้นต้องพ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

(ข) ผู้นั้นมีกรณีที่จะต้องถูกสั่งให้ออกจากราชการ

(ค) ผู้นั้นได้ออกจากราชการด้วยเหตุอื่นไปแล้ว โดยมีใช้เพราะเหตุตาย

(๓) ในกรณีที่ผู้นั้นมิได้กระทำผิดวินัย ให้สั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการตามข้อ ๙๑ และสั่งยุติเรื่อง แต่หากมีกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้ ให้สั่งยุติเรื่องโดยไม่ต้องสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการ และแสดงเหตุที่ไม่สั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการไว้ในคำสั่งนั้นด้วย

(ก) ผู้นั้นต้องพ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

(ข) ผู้นั้นมีกรณีที่จะต้องถูกสั่งให้ออกจากราชการ

(ค) ผู้นั้นได้ออกจากราชการด้วยเหตุอื่นไปแล้ว โดยมีใช้เพราะเหตุตาย

(๔) ในกรณีที่ผู้นั้นกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงหรือมิได้กระทำผิดวินัย แต่มีกรณีอื่นที่ผู้นั้นถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนด้วย ถ้าจะดำเนินการตามมาตรา ๙๖ ให้รอฟังผลการสอบสวนหรือพิจารณาหรือผลแห่งคดีกรณีอื่นนั้น โดยยังไม่ต้องสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการ แต่ถ้าเป็นการสั่งยุติเรื่องให้สั่งยุติเรื่องโดยไม่ต้องสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการ และแสดงเหตุที่ไม่สั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการไว้ในคำสั่งนั้นด้วย

(๕) ในกรณีที่ผู้นั้นกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง แต่มีกรณีที่ผู้นั้นถูกสั่งพักราชการในกรณีอื่นด้วย ให้สั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการโดยให้แสดงไว้ในคำสั่งด้วยว่าผู้นั้นยังไม่อาจกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการได้เนื่องจากอยู่ในระหว่างถูกสั่งพักราชการในกรณีอื่น ส่วนการดำเนินการตามมาตรา ๙๖ ให้รอฟังผลการสอบสวนหรือพิจารณาหรือผลแห่งคดีกรณีอื่นนั้น

(๖) ในกรณีที่ผู้นั้นมิได้กระทำผิดวินัย แต่มีกรณีที่ผู้นั้นถูกสั่งพักราชการในกรณีอื่นด้วย ให้สั่งยุติเรื่อง และสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการโดยให้แสดงไว้ในคำสั่งด้วยว่าผู้นั้นยังไม่อาจกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการได้เนื่องจากอยู่ในระหว่างถูกสั่งพักราชการในกรณีอื่นนั้น

ข้อ ๘๘ เมื่อได้สั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดพักราชการในกรณีที่ถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา และปรากฏผลแห่งคดีถึงที่สุดแล้ว ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่ผู้นั้นกระทำผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุด เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ให้ดำเนินการตามมาตรา ๙๗ โดยไม่ต้องสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการ

(๒) ในกรณีที่ผู้ยื่นกระทำผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดในความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษหรือต้องรับโทษจำคุกโดยคำสั่งของศาล ให้ดำเนินการตามมาตรา ๙๓ หรือมาตรา ๑๑๐ (๘) แล้วแต่กรณี โดยไม่ต้องสั่งให้ผู้ยื่นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการ

(๓) ในกรณีที่ผู้ยื่นกระทำผิดอาญาจนได้รับโทษตาม (๑) หรือ (๒) แต่ศาลรอกำหนดโทษหรือให้รอการลงโทษ หรือได้รับโทษอย่างอื่นนอกจาก (๑) หรือ (๒) ให้สั่งให้ผู้ยื่นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการตามข้อ ๙๑ และดำเนินการทางวินัยตามกฎหมาย ก.พ. นี้ต่อไป

(๔) ในกรณีที่ในคำพิพากษาถึงที่สุดมิได้วินิจฉัยว่าผู้ยื่นกระทำผิดอาญา หรือมิได้มีการฟ้องคดีอาญาในกรณีที่ต้องหาว่ากระทำผิดอาญา ให้สั่งให้ผู้ยื่นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการตามข้อ ๙๑ และถ้าการกระทำดังกล่าวมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยก็ให้ดำเนินการตามกฎหมาย ก.พ. นี้ต่อไป

ในกรณีที่ผู้ถูกสั่งพักราชการตาม (๓) หรือ (๔) ได้พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ หรือมีกรณีที่จะต้องถูกสั่งให้ออกจากราชการด้วยเหตุอื่น หรือได้ออกจากราชการด้วยเหตุอื่นไปแล้ว หรือมีกรณีอื่นที่ผู้ยื่นถูกสั่งพักราชการหรือให้ออกจากราชการไว้ก่อน ไม่ต้องสั่งให้ผู้ยื่นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการ แต่ให้แสดงเหตุที่ไม่สั่งให้ผู้ยื่นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการไว้ด้วย

ข้อ ๘๘ เมื่อได้สั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดออกจากราชการไว้ก่อนในกรณีที่ถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา และปรากฏผลแห่งคดีถึงที่สุดแล้ว ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่ผู้ยื่นกระทำผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุด เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ให้ดำเนินการตามมาตรา ๙๗ โดยไม่ต้องสั่งให้ผู้ยื่นกลับเข้ารับราชการ

(๒) ในกรณีที่ผู้ยื่นกระทำผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดในความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษหรือต้องรับโทษจำคุกโดยคำสั่งของศาล ให้ดำเนินการตามมาตรา ๙๓ หรือมาตรา ๑๑๐ (๘) แล้วแต่กรณี โดยไม่ต้องสั่งให้ผู้ยื่นกลับเข้ารับราชการ

(๓) ในกรณีที่ผู้ยื่นกระทำผิดอาญาจนได้รับโทษตาม (๑) หรือ (๒) แต่ศาลรอกำหนดโทษหรือให้รอการลงโทษ หรือได้รับโทษอย่างอื่นนอกจาก (๑) หรือ (๒) ให้สั่งให้ผู้ยื่นกลับเข้ารับราชการตามข้อ ๙๑ และดำเนินการทางวินัยตามกฎหมาย ก.พ. นี้ต่อไป

(๔) ในกรณีที่ในคำพิพากษาถึงที่สุดมิได้วินิจฉัยว่าผู้ยื่นกระทำผิดอาญา หรือมิได้มีการฟ้องคดีอาญาในกรณีที่ต้องหาว่ากระทำผิดอาญา ให้สั่งให้ผู้ยื่นกลับเข้ารับราชการตามข้อ ๙๑ และถ้าการกระทำดังกล่าวมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยก็ให้ดำเนินการตามกฎหมาย ก.พ. นี้ต่อไป

ในกรณีที่ผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนตาม (๓) หรือ (๔) มีกรณีอื่นที่ถูกสั่งพักราชการด้วย ให้สั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการโดยให้แสดงไว้ในคำสั่งด้วยว่าผู้นั้นยังไม่อาจกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการได้เนื่องจากอยู่ในระหว่างถูกสั่งพักราชการในกรณีอื่น แต่ถ้าผู้นั้นได้พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ หรือมีกรณีที่จะต้องถูกสั่งให้ออกจากราชการด้วยเหตุอื่น หรือได้ออกจากราชการด้วยเหตุอื่นไปแล้ว หรือมีกรณีอื่นที่ผู้นั้นถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ไม่ต้องสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการ แต่ให้แสดงเหตุที่ไม่สั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการไว้ด้วย

ข้อ ๙๐ ในกรณีที่ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดมีกรณีที่ถูกดำเนินการทางวินัย หรือถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหว่ากระทำความผิดอาญาที่ไม่เข้าลักษณะตามข้อ ๗๘ และมีกรณีอื่นที่ผู้นั้นถูกสั่งพักราชการ หรือถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน เมื่อปรากฏผลการสอบสวนพิจารณาหรือผลแห่งคดีถึงที่สุดในเรื่องที่มีได้มีคำสั่งพักราชการหรือให้ออกจากราชการไว้ก่อน ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ในกรณีที่ผู้นั้นกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง หรือผู้นั้นกระทำผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุก หรือโทษที่หนักกว่าโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดเว้นแต่เป็นโทษจำคุกสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ให้ดำเนินการตามมาตรา ๙๗

(๒) ในกรณีที่ผู้นั้นกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ให้รอกการดำเนินการตามมาตรา ๙๖ ไว้ก่อน จนกว่าจะปรากฏผลการสอบสวนพิจารณาหรือผลแห่งคดีถึงที่สุดในเรื่องอื่นนั้นจึงดำเนินการตามควรแก่กรณีต่อไป

(๓) ในกรณีที่สมควรให้ผู้นั้นออกจากราชการตามมาตรา ๑๑๐ (๖) (๗) หรือ (๘) ให้ดำเนินการให้ผู้นั้นออกจากราชการได้

(๔) ในกรณีที่ผู้นั้นมิได้กระทำผิดวินัยในเรื่องนั้น ให้สั่งยุติเรื่อง

ข้อ ๙๑ ในกรณีที่ต้องสั่งให้ผู้ถูกสั่งพักราชการผู้ใดกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือต้องสั่งให้ผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนผู้ใดกลับเข้ารับราชการ ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุ ตามมาตรา ๕๗ สั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือกลับเข้ารับราชการในตำแหน่งตามเดิม หรือตำแหน่งอื่นในประเภทเดียวกันและระดับเดียวกัน หรือในตำแหน่งประเภทและระดับที่ ก.พ. กำหนด ทั้งนี้ ผู้นั้นต้องมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้น

ในกรณีที่สั่งให้ผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนกลับเข้ารับราชการในตำแหน่งประเภทบริหารระดับสูง หรือประเภทวิชาการระดับทรงคุณวุฒิ ให้ดำเนินการนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

ข้อ ๙๒ คำสั่งพระราชกร คำสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน คำสั่งให้กลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือคำสั่งให้กลับเข้ารับราชการ ให้มีสาระสำคัญตามแบบที่สำนักงาน ก.พ. กำหนด

หมวด ๙ การนับระยะเวลา

ข้อ ๙๓ การนับระยะเวลาตามกฎหมาย ก.พ. นี้ ถ้ากำหนดเวลาเป็นวัน สัปดาห์ หรือเดือน มิให้นับวันแรกแห่งระยะเวลานั้นรวมเข้าด้วย เว้นแต่คณะกรรมการสอบสวนหรือผู้ซึ่งต้องใช้อำนาจตามกฎหมาย ก.พ. นี้จะได้เริ่มการในวันนั้น

ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนหรือผู้ซึ่งต้องใช้อำนาจตามกฎหมาย ก.พ. นี้ ต้องกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้นับวันสิ้นสุดของระยะเวลานั้นรวมเข้าด้วยแม้ว่าวันสุดท้ายเป็นวันหยุดราชการ

ในกรณีที่บุคคลอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ในวรรคสองต้องทำการอย่างหนึ่งอย่างใดภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าวันสุดท้ายเป็นวันหยุดราชการ ให้ถือว่าระยะเวลานั้นสิ้นสุดในวันทำงานที่ถัดจากวันหยุดนั้น

หมวด ๑๐ บทเบ็ดเตล็ด

ข้อ ๙๔ ในกรณีที่มีเหตุผลความจำเป็นเป็นพิเศษที่ไม่อาจนำหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่กำหนดในกฎ ก.พ. นี้มาใช้บังคับได้ การดำเนินการในเรื่องนั้นจะสมควรดำเนินการประการใด ให้เป็นไปตามที่ ก.พ. กำหนด

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๙๕ ในกรณีที่ได้มีการสั่งให้สอบสวนข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดโดยถูกต้องตามกฎหมาย กฎ ระเบียบหรือหลักเกณฑ์ที่ใช้อยู่ก่อนวันที่กฎ ก.พ. นี้ใช้บังคับ และการสอบสวนนั้นยังไม่แล้วเสร็จ ให้ดำเนินการสอบสวนผู้นั้นตามกฎหมาย กฎ ระเบียบหรือหลักเกณฑ์ที่ใช้อยู่ในขณะนั้นต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จ ส่วนการพิจารณาและดำเนินการต่อไปให้ดำเนินการตามกฎหมาย ก.พ. นี้

ข้อ ๙๖ ในกรณีที่ได้มีการสอบสวนข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดโดยถูกต้องตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือหลักเกณฑ์ที่ใช้อยู่ในขณะนั้นเสร็จไปแล้วในวันก่อนวันที่กฎ ก.พ. นี้ใช้บังคับ แต่ยังมีได้มีการพิจารณา และดำเนินการต่อไปหรือการพิจารณาดำเนินการยังไม่แล้วเสร็จ ให้การสอบสวนนั้นเป็นอันใช้ได้ ส่วนการพิจารณาและดำเนินการต่อไปให้ดำเนินการตามกฎหมาย ก.พ. นี้

ข้อ ๙๗ ในกรณีที่ได้มีการสอบสวนและพิจารณาโดยถูกต้องตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือหลักเกณฑ์ที่ใช้อยู่ในขณะนั้นเสร็จไปแล้วก่อนวันที่กฎ ก.พ. นี้ใช้บังคับ แต่ยังมีได้ดำเนินการให้เป็นไปตามผลการพิจารณาดังกล่าว ให้การสอบสวนและพิจารณานั้นเป็นอันใช้ได้ ส่วนการดำเนินการต่อไปให้ดำเนินการตามกฎหมาย ก.พ. นี้

ในกรณีที่จะต้องส่งลงโทษตัดเงินเดือนหรือลดขั้นเงินเดือนข้าราชการพลเรือนสามัญผู้กระทำผิดวินัย อย่างไม่ร้ายแรงก่อนวันที่กฎ ก.พ. นี้ใช้บังคับ แต่ยังไม่ได้ส่งลงโทษ ให้ส่งลงโทษตามข้อ ๖๗ (๒) หรือ (๓) แล้วแต่กรณี

ข้อ ๙๘ ในกรณีที่ได้มีการสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนโดยถูกต้องตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือหลักเกณฑ์ที่ใช้อยู่ก่อนวันที่กฎ ก.พ. นี้ใช้บังคับ และการสอบสวนหรือการพิจารณานั้นยังไม่เสร็จ ให้การสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนนั้นมีผลต่อไปตามกฎหมาย ก.พ. นี้ จนกว่าจะมีการสั่งการเป็นอย่างอื่นตามกฎหมาย ก.พ. นี้

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

พงศ์เทพ เทพกาญจนา

รองนายกรัฐมนตรี

ประธาน ก.พ.

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎ ก.พ. ฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๙๔ (๔) มาตรา ๙๕ มาตรา ๙๖ วรรคสี่ มาตรา ๙๗ วรรคสอง มาตรา ๑๐๑ วรรคแปด และมาตรา ๑๐๕ บัญญัติให้การดำเนินการทางวินัยเป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ. จึงจำเป็นต้องออกกฎ ก.พ. นี้

ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ: _____

ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ
ವಿಳಿಸಿದ ದಿನಾಂಕ: _____

ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ

೧. ಕೆಳಕಂಡವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾದದ್ದು? (೩ ಅಂಕಗಳು)

೧. ಕೆಳಕಂಡವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾದದ್ದು?

೨. ಕೆಳಕಂಡವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾದದ್ದು? (೩ ಅಂಕಗಳು)

೩. ಕೆಳಕಂಡವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾದದ್ದು? (೩ ಅಂಕಗಳು)

ಉತ್ತರ:

೪. ಕೆಳಕಂಡವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾದದ್ದು? (೩ ಅಂಕಗಳು)

೫. ಕೆಳಕಂಡವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾದದ್ದು? (೩ ಅಂಕಗಳು)

ಉತ್ತರ:

೬. ಕೆಳಕಂಡವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾದದ್ದು? (೩ ಅಂಕಗಳು)

೭. ಕೆಳಕಂಡವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾದದ್ದು? (೩ ಅಂಕಗಳು)

೮. ಕೆಳಕಂಡವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾದದ್ದು? (೩ ಅಂಕಗಳು)

೯. ಕೆಳಕಂಡವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾದದ್ದು? (೩ ಅಂಕಗಳು)

೧೦. ಕೆಳಕಂಡವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾದದ್ದು? (೩ ಅಂಕಗಳು)

೧೧. ಕೆಳಕಂಡವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾದದ್ದು? (೩ ಅಂಕಗಳು)

೧೨. ಕೆಳಕಂಡವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾದದ್ದು? (೩ ಅಂಕಗಳು)

ಉತ್ತರ:

೧೩. ಕೆಳಕಂಡವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾದದ್ದು? (೩ ಅಂಕಗಳು)

೧೪. ಕೆಳಕಂಡವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾದದ್ದು? (೩ ಅಂಕಗಳು)

೧೫. ಕೆಳಕಂಡವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾದದ್ದು? (೩ ಅಂಕಗಳು)

೧೬. ಕೆಳಕಂಡವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾದದ್ದು? (೩ ಅಂಕಗಳು)

೧೭. ಕೆಳಕಂಡವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾದದ್ದು? (೩ ಅಂಕಗಳು)

ಉತ್ತರ:

೧೮. ಕೆಳಕಂಡವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾದದ್ದು? (೩ ಅಂಕಗಳು)

ଅନୁସନ୍ଧାନ କରନ୍ତୁ ଏବଂ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ଦିଅନ୍ତୁ ।
କିପରି ଏହା ସମ୍ଭବ ହେବ ତାହା କହିବା ପାଇଁ ଆପଣଙ୍କୁ କିପରି ସାହାଯ୍ୟ କରିବ ?
ଏହା ସମ୍ଭବ ହେବ କିପରି ସମ୍ଭବ ହେବ ?
ଏହା ସମ୍ଭବ ହେବ କିପରି ସମ୍ଭବ ହେବ ?

ଏହା ସମ୍ଭବ ହେବ କିପରି ସମ୍ଭବ ହେବ ?
ଏହା ସମ୍ଭବ ହେବ କିପରି ସମ୍ଭବ ହେବ ?
ଏହା ସମ୍ଭବ ହେବ କିପରି ସମ୍ଭବ ହେବ ?
ଏହା ସମ୍ଭବ ହେବ କିପରି ସମ୍ଭବ ହେବ ?

ଏହା ସମ୍ଭବ ହେବ କିପରି ସମ୍ଭବ ହେବ ?
ଏହା ସମ୍ଭବ ହେବ କିପରି ସମ୍ଭବ ହେବ ?
ଏହା ସମ୍ଭବ ହେବ କିପରି ସମ୍ଭବ ହେବ ?
ଏହା ସମ୍ଭବ ହେବ କିପରି ସମ୍ଭବ ହେବ ?

ଏହା ସମ୍ଭବ ହେବ କିପରି ସମ୍ଭବ ହେବ ?
ଏହା ସମ୍ଭବ ହେବ କିପରି ସମ୍ଭବ ହେବ ?

ଏହା ସମ୍ଭବ ହେବ କିପରି ସମ୍ଭବ ହେବ ?
ଏହା ସମ୍ଭବ ହେବ କିପରି ସମ୍ଭବ ହେବ ?

ଏହା ସମ୍ଭବ ହେବ କିପରି ସମ୍ଭବ ହେବ ?
ଏହା ସମ୍ଭବ ହେବ କିପରି ସମ୍ଭବ ହେବ ?

ଏହା ସମ୍ଭବ ହେବ କିପରି ସମ୍ଭବ ହେବ ?
ଏହା ସମ୍ଭବ ହେବ କିପରି ସମ୍ଭବ ହେବ ?

ଏହା ସମ୍ଭବ ହେବ କିପରି ସମ୍ଭବ ହେବ ?
ଏହା ସମ୍ଭବ ହେବ କିପରି ସମ୍ଭବ ହେବ ?

Mathematics

Area and Perimeter of Rectangles

Area = length $\times$ width

Perimeter = 2 $\times$ length + 2 $\times$ width

Example:

Find the area and perimeter of a rectangle with length 5 cm and width 3 cm.

Area = length $\times$ width	= 5 cm $\times$ 3 cm	= 15 cm ²
Perimeter = 2 $\times$ length + 2 $\times$ width	= 2 $\times$ 5 cm + 2 $\times$ 3 cm	= 10 cm + 6 cm
		= 16 cm

Area and Perimeter of Squares

Area = side $\times$ side

Perimeter = 4 $\times$ side

Area = side $\times$ side	= 4 cm $\times$ 4 cm	= 16 cm ²
Perimeter = 4 $\times$ side	= 4 $\times$ 4 cm	= 16 cm

Area and Perimeter of Triangles

Area = $\frac{1}{2}$ $\times$ base $\times$ height

Perimeter = sum of all sides

உள்ளே சென்று பார்வையிடுவது உடனடியாகவே முடியும். அந்த நேரத்தில் உங்கள் கவனம் எங்கே இருக்கிறது என்பதை உறுதிப்படுத்திக் கொள்ளுங்கள். உங்கள் கவனம் எங்கே இருக்கிறது என்பதை உறுதிப்படுத்திக் கொள்ளுங்கள்.

உங்கள் கவனம் எங்கே இருக்கிறது என்பதை உறுதிப்படுத்திக் கொள்ளுங்கள்.

உங்கள் கவனம் எங்கே இருக்கிறது என்பதை உறுதிப்படுத்திக் கொள்ளுங்கள்.

உங்கள் கவனம் எங்கே இருக்கிறது என்பதை உறுதிப்படுத்திக் கொள்ளுங்கள்.

உங்கள் கவனம் எங்கே இருக்கிறது என்பதை உறுதிப்படுத்திக் கொள்ளுங்கள்.

ଉତ୍ତରୀୟ ଶିକ୍ଷା

ଉତ୍ତରୀୟ ଶିକ୍ଷା
ଉପାଦାନ

ଉପାଦାନ
ଉପାଦାନ
ଉପାଦାନ

ଉପାଦାନ ଉପାଦାନ ଉପାଦାନ ଉପାଦାନ ଉପାଦାନ
ଉପାଦାନ ଉପାଦାନ ଉପାଦାନ ଉପାଦାନ ଉପାଦାନ
ଉପାଦାନ ଉପାଦାନ ଉପାଦାନ ଉପାଦାନ ଉପାଦାନ

ଉପାଦାନ ଉପାଦାନ ଉପାଦାନ ଉପାଦାନ

ଉପାଦାନ	ଉପାଦାନ
ଉପାଦାନ	ଉପାଦାନ
ଉପାଦାନ	ଉପାଦାନ
ଉପାଦାନ	ଉପାଦାନ
ଉପାଦାନ	ଉପାଦାନ

ଉପାଦାନ ଉପାଦାନ ଉପାଦାନ

ଉପାଦାନ	ଉପାଦାନ
ଉପାଦାନ	ଉପାଦାନ
ଉପାଦାନ	ଉପାଦାନ
ଉପାଦାନ	ଉପାଦାନ

ଉପାଦାନ ଉପାଦାନ ଉପାଦାନ ଉପାଦାନ ଉପାଦାନ
ଉପାଦାନ ଉପାଦାନ ଉପାଦାନ ଉପାଦାନ ଉପାଦାନ

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or header.

Handwritten text in the middle of the page, possibly a subtitle or section header.

Handwritten text line below the middle header.

Handwritten text line on the right side of the page.

Small handwritten text or mark.

Main body of handwritten text, consisting of several lines.

Handwritten text line with a small mark above it.

Handwritten text line.

Handwritten text line.

Bottom section of handwritten text, including a table with multiple columns and rows.

සමස්ත පාලන ක්‍රමයක්
සාමාන්‍ය පාලන ක්‍රමයක් වන බැවින්

සමස්ත පාලන ක්‍රමයක්
සාමාන්‍ය පාලන ක්‍රමයක් වන බැවින්

සමස්ත පාලන ක්‍රමයක් සාමාන්‍ය පාලන ක්‍රමයක් වන බැවින්

සමස්ත පාලන ක්‍රමයක් සාමාන්‍ය පාලන ක්‍රමයක් වන බැවින්

සමස්ත පාලන ක්‍රමයක් සාමාන්‍ය පාලන ක්‍රමයක් වන බැවින්

සමස්ත පාලන ක්‍රමයක් සාමාන්‍ය පාලන ක්‍රමයක් වන බැවින්

සමස්ත පාලන ක්‍රමයක් සාමාන්‍ය පාලන ක්‍රමයක් වන බැවින්

සමස්ත පාලන ක්‍රමයක් සාමාන්‍ය පාලන ක්‍රමයක් වන බැවින්

• ... ..

1411

• ... ..

.....

.....

-

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

:

.....

.....

:

.....

1. **Einleitung**
Beschreibung des Problems

Name: _____
Datum: _____

2. **Methodik**

3. **Ergebnisse**

4. **Diskussion**

5. **Fazit**

6. **Literaturverzeichnis**

7. **Abbildung**

8. **Formeln**

9. **Ergebnis**

10. **Diskussion**

11. **Fazit**

12. **Literaturverzeichnis**

1. **Identify the main components of the system and their functions.**

2. **Describe the data flow and control flow within the system.**

3. **Explain the system's architecture and how it is organized.**

4. **Discuss the system's performance and how it is measured.**

5. **Identify the system's security and how it is protected.**

6. **Describe the system's maintenance and how it is performed.**

7. **Explain the system's scalability and how it is achieved.**

8. **Discuss the system's reliability and how it is ensured.**

9. **Identify the system's compliance and how it is met.**

10. **Describe the system's user interface and how it is designed.**

11. **Explain the system's integration and how it is implemented.**

12. **Discuss the system's testing and how it is conducted.**

13. **Identify the system's deployment and how it is managed.**

14. **Describe the system's monitoring and how it is performed.**

15. **Explain the system's documentation and how it is maintained.**

16. **Discuss the system's lifecycle and how it is managed.**

17. **Identify the system's risks and how they are mitigated.**

18. **Describe the system's future and how it is planned.**

19. **Explain the system's impact and how it is measured.**

20. **Discuss the system's success and how it is achieved.**

සමහර විට සමහර අන්තර්ගත
සමූහයක් විශ්ලේෂණය කිරීමට අවකාශය

සමස්ත සාකච්ඡා මත, මෙහිදී පැහැදිලි වන්නේ පාලන ක්ෂේත්‍රයේ පවතින
සමස්ත සාකච්ඡා මත, මෙහිදී පැහැදිලි වන්නේ පාලන ක්ෂේත්‍රයේ පවතින
සමස්ත සාකච්ඡා මත, මෙහිදී පැහැදිලි වන්නේ පාලන ක්ෂේත්‍රයේ පවතින

මෙහිදී පැහැදිලි වන්නේ පාලන ක්ෂේත්‍රයේ පවතින
මෙහිදී පැහැදිලි වන්නේ පාලන ක්ෂේත්‍රයේ පවතින
මෙහිදී පැහැදිලි වන්නේ පාලන ක්ෂේත්‍රයේ පවතින

සමස්ත සාකච්ඡා	මෙහිදී පැහැදිලි වන්නේ
මෙහිදී පැහැදිලි වන්නේ	මෙහිදී පැහැදිලි වන්නේ
මෙහිදී පැහැදිලි වන්නේ	මෙහිදී පැහැදිලි වන්නේ
මෙහිදී පැහැදිලි වන්නේ	මෙහිදී පැහැදිලි වන්නේ
මෙහිදී පැහැදිලි වන්නේ	මෙහිදී පැහැදිලි වන්නේ

මෙහිදී පැහැදිලි වන්නේ පාලන ක්ෂේත්‍රයේ පවතින
මෙහිදී පැහැදිලි වන්නේ පාලන ක්ෂේත්‍රයේ පවතින
මෙහිදී පැහැදිලි වන්නේ පාලන ක්ෂේත්‍රයේ පවතින

මෙහිදී පැහැදිලි වන්නේ පාලන ක්ෂේත්‍රයේ පවතින
මෙහිදී පැහැදිලි වන්නේ පාලන ක්ෂේත්‍රයේ පවතින
මෙහිදී පැහැදිලි වන්නේ පාලන ක්ෂේත්‍රයේ පවතින

